

**Uchwała Nr LXV/360/2023
Rady Powiatu
w Opolu Lubelskim**

z dnia 29 września 2023 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 – 2030

Na podstawie art. 12 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1526 ze zm.) w związku z art. 3 pkt 3 i art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 225 ze zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Strategię Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 – 2030 stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący Rady Powiatu
w Opolu Lubelskim**

Piotr Burek

Strategia Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 - 2030 została opracowana w formule ekspercko – partycypacyjnej we współpracy ze Starostą Powiatowym w Opolu Lubelskim oraz jednostkami administracji samorządowej powiatu opolskiego.

Usługa została zrealizowana przez Regionalne Centrum Kompetencji s.c. na mocy umowy nr 49 podpisanej w dn. 09 maja 2022 r. z Powiatem Opolskim.

Spis treści

Spis treści.....	3
1. Wprowadzenie	4
2. Synteza i wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej powiatu opolskiego	6
2.1 Przestrzeń i Środowisko	6
2.2 Demografia i rynek pracy	8
2.3 Potencjał gospodarczy.....	10
2.4 Infrastruktura techniczna	14
2.5 Infrastruktura społeczna	16
2.6 Jakość zarządzania.....	18
3. Przesłanki opracowania Strategii	21
3.1 Samorząd powiatu wobec nowych wyzwań społecznych i gospodarczych	21
3.2 Polityka regionalna na poziomie krajowym i europejskim.....	21
4. Zakres i metodyka opracowania Strategii.....	23
5. Analiza SWOT	25
6. Misja i wizja powiatu opolskiego	28
7. Cele strategiczne i kierunki działań	29
8. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia	30
9. Spójność z celami polityki regionalnej Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 i celami polityki spójności UE 2021 - 2027	35
10. Terytorialny wymiar wsparcia, obszary strategicznej interwencji.....	38
10.1 Podejście terytorialne - uwarunkowania regionalne	39
10.2 Potencjalne kierunki interwencji w wymiarze terytorialnym.....	42
11. Ramy finansowe i źródła finansowania strategii	44
12. Zasady i struktura zarządzania procesem wdrażania Strategii	47
12.1 Zasady współpracy interesariuszy	47
12.2 Struktura i system zarządzania Strategią.....	49
12. Monitoring i ewaluacja Strategii	52
13. Opis procesu zaangażowania lokalnych interesariuszy - partycypacja społeczna w procesie opracowania i wdrażania Strategii	54
14. Lista projektów realizujących cele strategiczne.....	56

1. Wprowadzenie

Nowe wyzwania wynikające z dynamicznie zmieniającej się sytuacji gospodarczej i społecznej na poziomie kraju, województwa oraz doświadczenia związane z funkcjonowaniem administracji samorządowej stały się dla władz powiatu inspiracją do opracowania **Strategii Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 – 2030** (dalej Strategii). Istotną przesłanką do przygotowania dokumentu jest również konieczność aktualizacji danych, analiz i diagnozy społeczno – gospodarczej obszaru powiatu oraz dynamicznie zmieniająca się sytuacja w zakresie zewnętrznych megatrendów na poziomie regionalnym, krajowym i europejskim.

Dokument Strategii uwzględnia przede wszystkim perspektywy i kierunki działań samorządu powiatowego oparte o kompetencje wynikające z ustawy o samorządzie powiatowym, zarówno w oparciu o dotychczasowe doświadczenia, jak też możliwości wynikające z celów regionalnej i krajowej polityki rozwoju. Uwarunkowania te stwarzają możliwość podjęcia bardziej efektywnych działań na rzecz pełniejszego wykorzystania istniejących zasobów i potencjałów obszaru. Zasoby, będące w dyspozycji samorządów gminnych, są wykorzystywane zgodnie z możliwościami i specyfiką uwarunkowań społecznych i gospodarczych poszczególnych JST. Jednocześnie uwzględnienie wzajemnych powiązań funkcjonalnych oraz identyfikacja podobnych problemów i potencjałów daje możliwość skuteczniejszej realizacji wspólnych celów i zwiększenia przewag konkurencyjnych – nie tylko jednej gminy ale obszaru całego powiatu.

Ważnym aspektem decydującym o opracowaniu Strategii stały się nowe uwarunkowania wynikające z celów i kierunków polityki regionalnej na poziomie województwa i kraju – tzw. terytorialny wymiar wsparcia oraz cele polityki spójności w ramach perspektywy finansowej 2021 – 2027. Kluczową kwestią jest tu zmiana paradygmatu zarządzania rozwojem wyrażona w *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030*, *Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030* oraz *Umowie Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce*. W dokumentach tych określono systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej, których celem jest m.in. zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego regionów oraz zapewnienie większej spójności rozwojowej Polski przez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo (tzw. obszarów strategicznej interwencji).

Opracowanie i wdrażanie Strategii wymaga od władz i interesariuszy tych procesów konsekwencji w działaniu oraz poszukiwania nowych rozwiązań i możliwości. Dlatego też dokument nie skupia się na ewidencji potrzeb społeczności lokalnych poszczególnych gmin ale koncentruje się na tych przedsięwzięciach, które zapewniają realizację wspólnych celów, rozwój wspólnych potencjałów i rozwiązywanie wspólnych problemów całego obszaru powiatu.

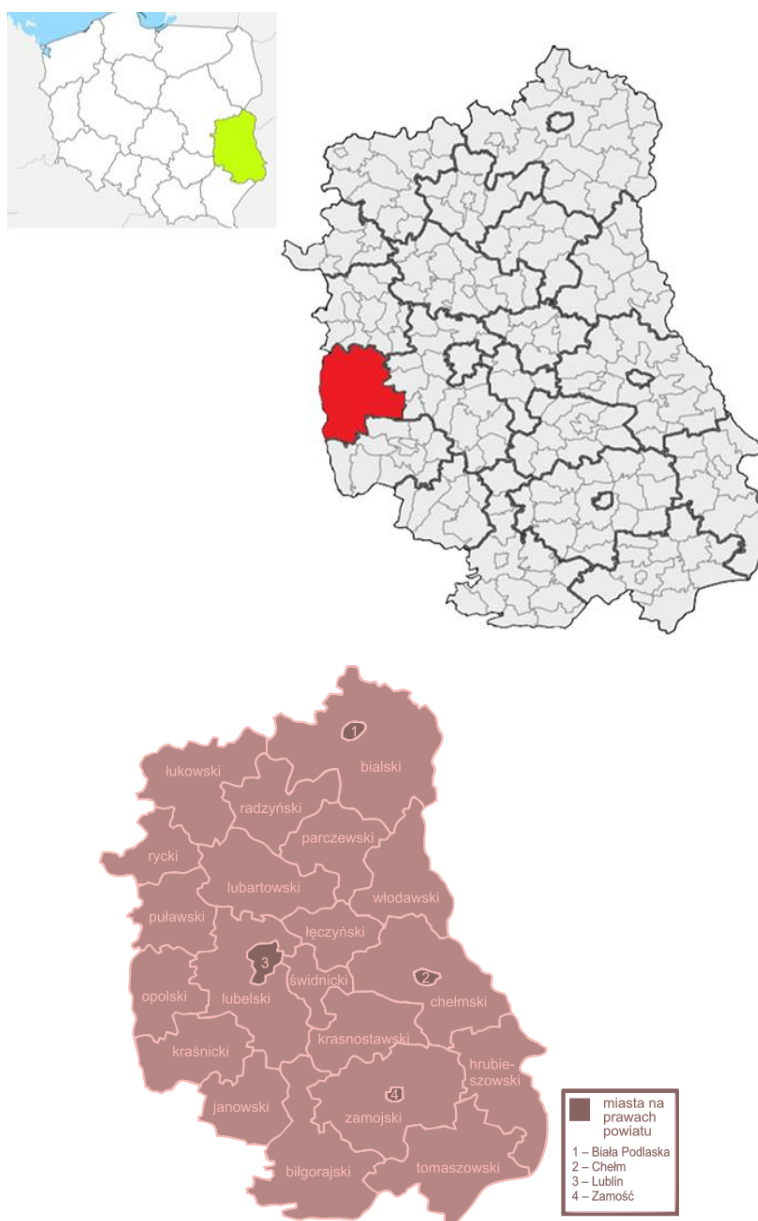
Strategia jest planem realistycznym, dlatego też system wdrażania i zasady współpracy interesariuszy dostosowane zostały do celów i kierunków działań. Te zaś realizowane będą w oparciu o możliwości prawne, organizacyjne i finansowe samorządu powiatowego z uwzględnieniem jego kompetencji, specyfiki oraz uwarunkowań zewnętrznych i zasobów finansowych. Założeniem przyjętym w Strategii jest identyfikacja potencjałów rozwojowych oraz zasobów (materialnych i niematerialnych), które mogą stać się źródłem przewagi konkurencyjnej powiatu opolskiego.

Część diagnostyczna Strategii obejmuje raport stanu, analizę i diagnozę strategiczną kluczowych uwarunkowań społecznych, gospodarczych i przestrzennych powiatu opolskiego. Analizę oparto na najbardziej aktualnych danych, dostępnych w statystyce publicznej oraz informacjach przekazanych przez samorząd powiatowy i jego jednostki organizacyjne, opisujących zachodzące trendy i zjawiska w wymiarze terytorialnym. Takie podejście pozwoliło na wskazanie konkurencyjnej pozycji powiatu, służy również opracowaniu towarzyszących dokumentów planistycznych oraz monitorowania rozwoju obszaru.

Zarówno oddziaływania zewnętrzne, wynikające z niezależnych od samorządu powiatowego warunków oraz działań otoczenia społeczno - gospodarczego, jak też uwarunkowania wewnętrzne wynikające z zasobów, zjawisk, zdarzeń, mechanizmów i procesów umiejscowionych w powiecie, posłużyły ustaleniu, celu strategicznego, celów operacyjnych oraz propozycji przedsięwzięć do realizacji.

W procesie wdrażania i monitoringu Strategii należy zwrócić szczególną uwagę na dynamicznie zmieniającą się sytuację makroekonomiczną w kraju i na świecie spowodowaną postępującym kryzysem gospodarczym, długofalowymi konsekwencjami pandemii COVID-19 oraz społecznymi i gospodarczymi skutkami wojny w Ukrainie. Jednocześnie stwierdzić należy, że aspekty społeczne i gospodarcze powyższych zjawisk są niezwykle złożone i zmienne, pozostając przedmiotem obecnych i przyszłych badań i analiz.

Lokalizacja i gminy powiatu opolskiego

Źródło: wikipedia.org

2. Synteza i wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej powiatu opolskiego

Diagnoza przedstawia portret powiatu opolskiego zarówno pod względem opisowym, jak i statystycznym. Na potrzeby przeprowadzonej analizy wykorzystano dostępne dane agregowane w wartościach bezwzględnych oraz w postaci wskaźników statystycznych, uwzględniających różnorodne aspekty szeroko rozumianego potencjału społecznego, gospodarczego i przestrzennego. Źródłem informacji były przede wszystkim bazy danych Głównego Urzędu Statystycznego. Do przygotowania diagnozy wykorzystano także dane wewnętrzne udostępnione przez poszczególne jednostki organizacyjne powiatu, a także dane pochodzące z zasobów instytucji zewnętrznych.

Diagnoza prezentuje obraz powiatu opolskiego w ujęciu obiektywnym. Opiera się na faktach i niezbędnych komentarzach ustrukturalizowanych w **sześć zasadniczych działów: przestrzeń i środowisko, demografia i rynek pracy, potencjał gospodarczy, infrastruktura techniczna, infrastruktura społeczna oraz jakość zarządzania.**

Zakres czasowy analizy w przypadku większości zagadnień obejmuje lata 2016 – 2021. Jeżeli było to możliwe, zaprezentowano nowsze informacje i dane, które wnoszą wartość dodaną do części analitycznej. W niektórych sytuacjach dane statystyczne obejmowały lata starsze, co wynika z określonej cykliczności przeprowadzania przez Główny Urząd Statystyczny spisów i badań tematycznych.

2.1 Przestrzeń i Środowisko

Powiat opolski administracyjnie przynależy do województwa lubelskiego. Położony jest w jego zachodniej części. Graniczy z siedmioma powiatami: lubelskim, puławskim, krańickim, zwoleniskim, lipskim i z powiatem opatowskim. Wzdłuż zachodniej granicy powiatu opolskiego biegnie rzeka Wisła, tworząc naturalną granicę między sąsiadującymi województwami. Powiat tworzy siedem gmin: trzy gminy miejsko-wiejskie i cztery wiejskie. Łącznie znajduje się 198 miejscowości (wraz z miastami) oraz 191 sołectw. Powierzchnia powiatu wynosi 810 km². Spośród poszczególnych gmin powiatu największą powierzchnię zajmuje gmina Opole Lubelskie i w dalszej kolejności: Józefów nad Wisłą, Łaziska i gmina Chodel.

Gminy powiatu opolskiego

Źródło: wikipedia.org

Miejscowości w gminach powiatu opolskiego

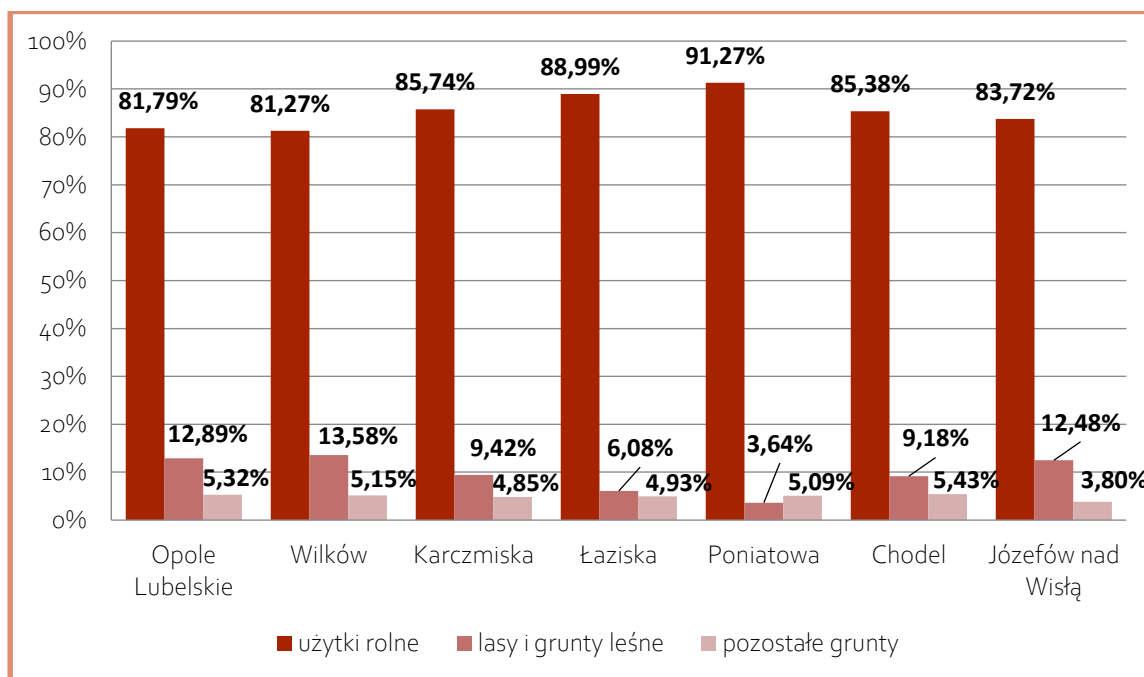
Gmina	Liczba miejscowości
Wilków	26
Poniatowa	18
Karczmiska	20
Łaziska	25
Chodel	26
Józefów nad Wisłą	36
Opole Lubelskie	47
Łącznie:	198

Źródło: opracowanie własne na podst. GUS, 2021 r.

Powiat opolski, pod względem podziału fizyczno-geograficznego, przynależy do makroregionu Wyżyna Lubelska. W obszarze powiatu opolskiego wyróżnia się trzy subregiony - Równinę Bełżycką, Kotlinę Chodelską i Wzniesienia Urzędowskie oraz Małopolski Przełom Wisły, jako odrębną jednostkę fizjograficzną. Dzięki takiemu usytuowaniu rzeźba terenu jest bardzo zróżnicowana.

Teren powiatu jest obszarem typowo rolniczym. Zdecydowaną większość gruntów na terenie powiatu opolskiego stanowią użytki rolne. Zajmują one 67,6% powierzchni powiatu. Największą ich część zajmują grunty orne - ponad 66%. Drugim typem pod względem zajmowanej powierzchni są sady - obejmują niecałe 24%. Pozostałą część zajmują łąki i pastwiska – łącznie niecałe 10% powierzchni. W powiecie dominuje uprawa zbóż, dużą popularnością cieszy się także uprawa ziemniaków i buraków cukrowych. Uprawiane są również drzewa owocowe i owoce jagodowe (maliny i truskawki). Zbiory wszystkich owoców w powiecie stanowią ok. 35% produkcji owoców w województwie lubelskim. Powiat opolski jest również największym regionem, w którym uprawiany jest chmiel. Znaczną część obszaru powiatu opolskiego zajmują także grunty leśne - 24,51% jego powierzchni. Z tego grunty leśne publiczne zajmują 34,67%, natomiast prywatne stanowią 65,32% całości gruntów leśnych. Na terenie Powiatu opolskiego występują liczne parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej.

Struktura procentowa podziału gruntów i użytków rolnych w gminach powiatu opolskiego.

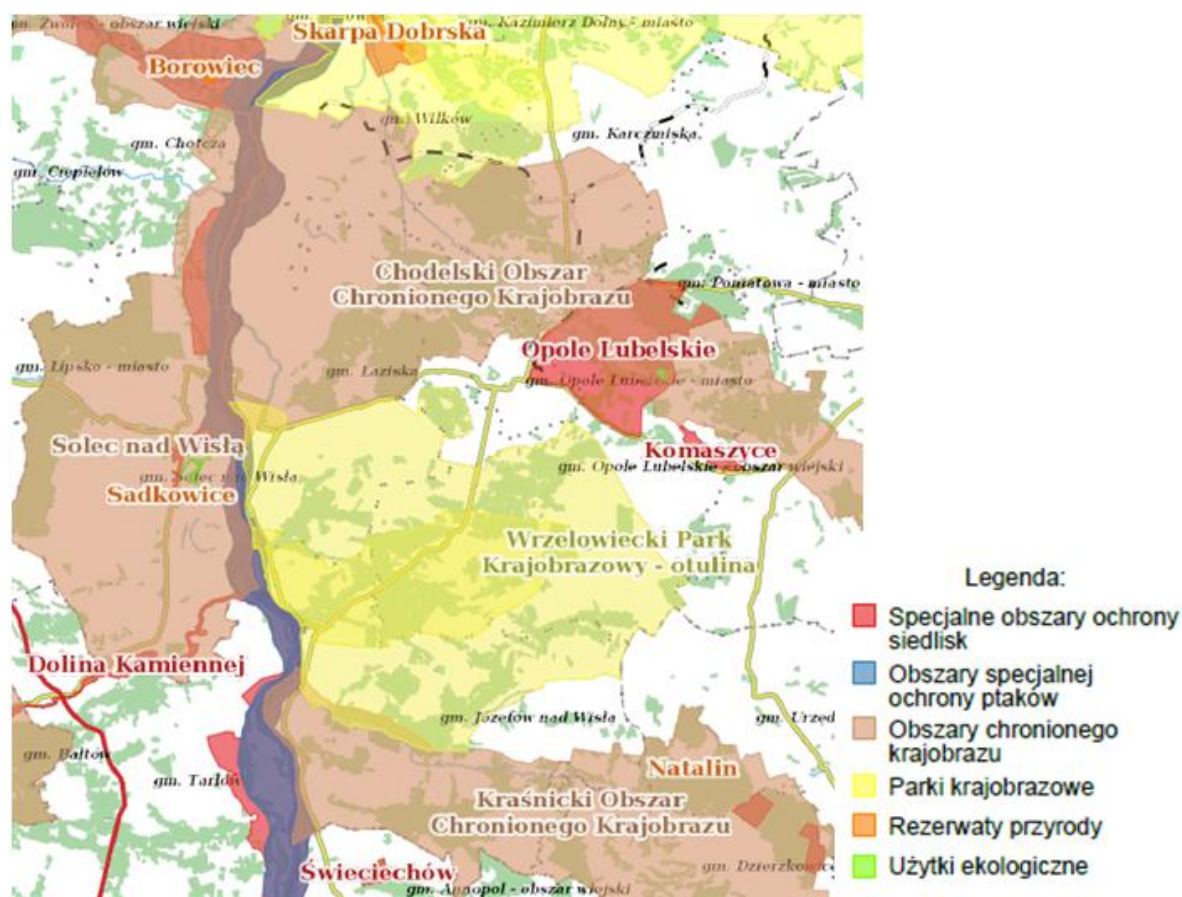
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS, 2020 rok.

Powiat opolski położony jest w zlewni rzeki Wisły, w regionie wodnym Środkowej Wisły. W granicach powiatu opolskiego wyodrębniono 20 cieków wód naturalnie płynących, o łącznej długości ok. 236 km. Największą rzeką powiatu jest Wisła. Sieć rzeczną na terenie powiatu tworzy 20 cieków wód naturalnie płynących o łącznej długości ok. 236 km. Największą gęstość dorzecza i długość (43 km) ma rzeką Chodelka. Mniejszą gęstością rzeczą charakteryzuje się południowa część obejmująca dorzecze Wyżnicy. Pod względem oceny stanu jakości wód najwyższą, III klasą czystości charakteryzuje się rzeka Chodelka, zaś IV klasę posiadają rzeki Jankówka, Karczmianka i Wyżnica. Na terenie powiatu opolskiego występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Zlokalizowane są wzdłuż rzeki Wisły, a także dwóch

głównych rzek powiatu tj. Chodelki i Wyżnicy. Powiat opolski przynależy do Głównego Zbiornika Wód Podziemnych – Niecka Lubelska, którego powierzchnia wynosi 7 476,66 km². Stan jakości wód podziemnych zaklasyfikowano jako dobry. Dominują wody zaliczane do I i II klasy czystości.

Pod względem klimatycznym powiat opolski należy do dzielnicy klimatycznej lubelskiej. Tutejszy mikroklimat wyróżnia się na tle całej Lubelszczyzny najdłuższym okresem bez przymrozków i wyjątkowo długim okresem wegetacyjnym.

Obszary chronione w powiecie opolskim.

Źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl>

Powierzchnia obszarów prawnie chronionych na terenie powiatu opolskiego wynosi około 44% całkowitej powierzchni powiatu. Na jej terenie znajdują się unikalne i cenne zbiorowiska przyrodnicze oraz obszary siedliskowe ptaków ze względu, na które utworzono obszary chronione. Obszar powiatu obejmuje liczne formy ochrony przyrody jak: 2 obszary chronionego krajobrazu, 2 parki krajobrazowe, 4 obszary Natura 2000, 26 pomników przyrody, 2 rezerwaty przyrody oraz 1 użytek ekologiczny.

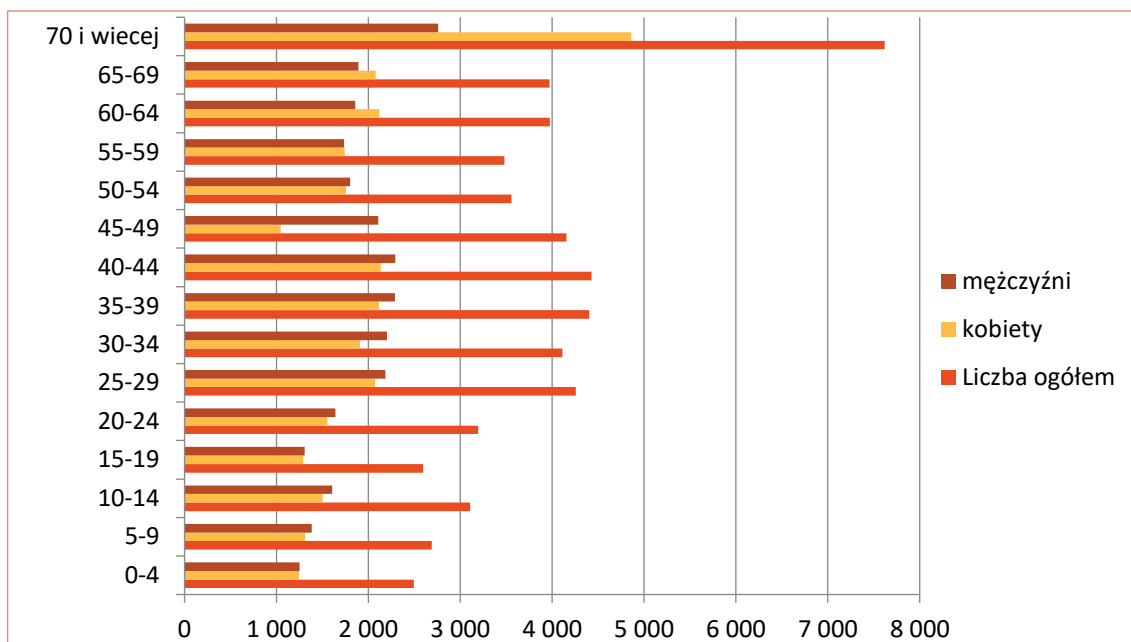
2.2 Demografia i rynek pracy

Powiat opolski zamieszkuje 3,71% ludności całego województwa lubelskiego. Najwięcej mieszkańców liczą gminy Opole Lubelskie i Poniatowa. Dokonując podziału mieszkańców powiatu na płeć, odnotowuje się przewagę kobiet nad mężczyznami, na 100 mężczyzn przypada 105 kobiet. Większa część ludności zamieszkuje na wsi niż w miastach.

Analiza danych statystycznych pozwala zauważyć niekorzystny trend demograficzny dla całego powiatu opolskiego. W przeciągu ostatnich pięciu lat liczba ludności powiatu w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców

zdecydowanie się zmniejszyła. Przyczyn spadku liczby ludności powiatu należy upatrywać w pogłębianiu się negatywnych zjawisk demograficznych, w tym tych związanych z: ujemnym przyrostem naturalnym, utrzymującym się od kilku lat wysokim poziomem migracji międzyregionalnych i zagranicznych młodych osób oraz postępującymi procesami starzenia się społeczeństwa i wyludniania się obszarów wiejskich.

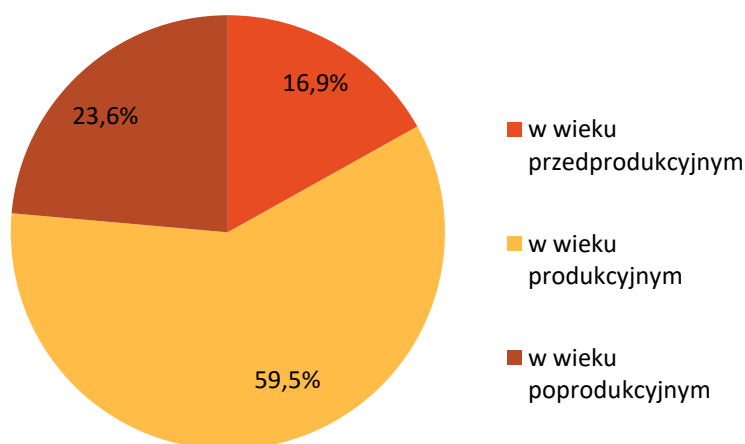
Liczba ludności według grup wieku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, 2021 rok.

Populacja powiatu charakteryzuje się mało korzystną strukturą wiekową. Wzrasta liczba osób z grup starszych wiekowo, natomiast poziom nowych urodzeń jest niewielki. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w powiecie w 2021 roku wynosił 30% i w okresie ostatnich pięciu lat wykazywał tendencję wzrostową. Ponadto w powiecie odnotowuje się wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym i jednocześnie spadek udziału osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym.

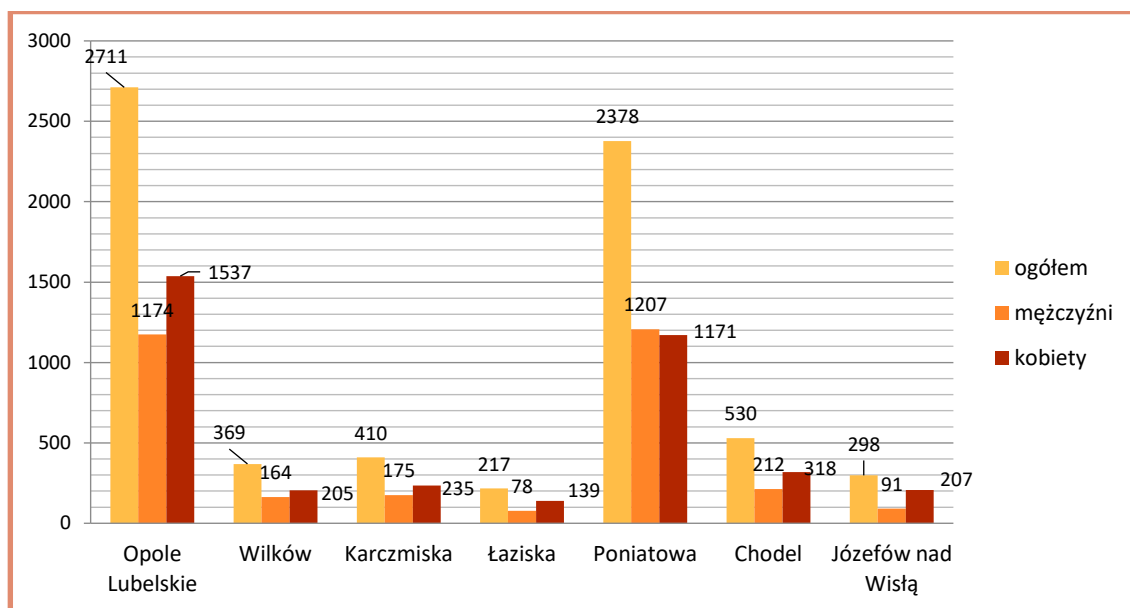
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, 2021 rok.

Stopa bezrobocia w powiecie opolskim wynosiła 9,3% (dane za 2020 rok). W kolejnym roku odnotowano spadek bezrobocia o 1,8%, stanowiąc 7,5%, co oznacza, że w 2021 r. zarejestrowało się 1 983 osoby bezrobotne. Była to najmniejsza liczba osób pozostających bez pracy w okresie ostatnich pięciu lat. Analiza danych dotyczących bezrobocia w powiecie wskazuje na tendencję spadkową. Procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym powiatu opolskiego w 2021 roku stanowił 5,7%. Największy odsetek osób bezrobotnych stanowiły osoby w przedziale wiekowym 45 lat i więcej. Pod względem poziomu wykształcenia najwięcej osób pozostających bez pracy posiadało wykształcenie policealne i średnie zawodowe.

Liczba osób pracujących w gminach powiatu opolskiego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, 2021 rok.

Analiza sezonowości rynku pracy w Powiecie opolskim potwierdza ogólnopolski trend bezrobocia krótkookresowego, które ma swoje odzwierciedlenie w statystykach dotyczących liczby osób będących bez zatrudnienia. Wraz z nadejściem wiosny i rozpoczęciem intensywnej pracy w rolnictwie, budownictwie czy turystyce następuje wyraźne zwiększenie liczby wyłączeń z ewidencji urzędów pracy oraz liczby ofert pracy.

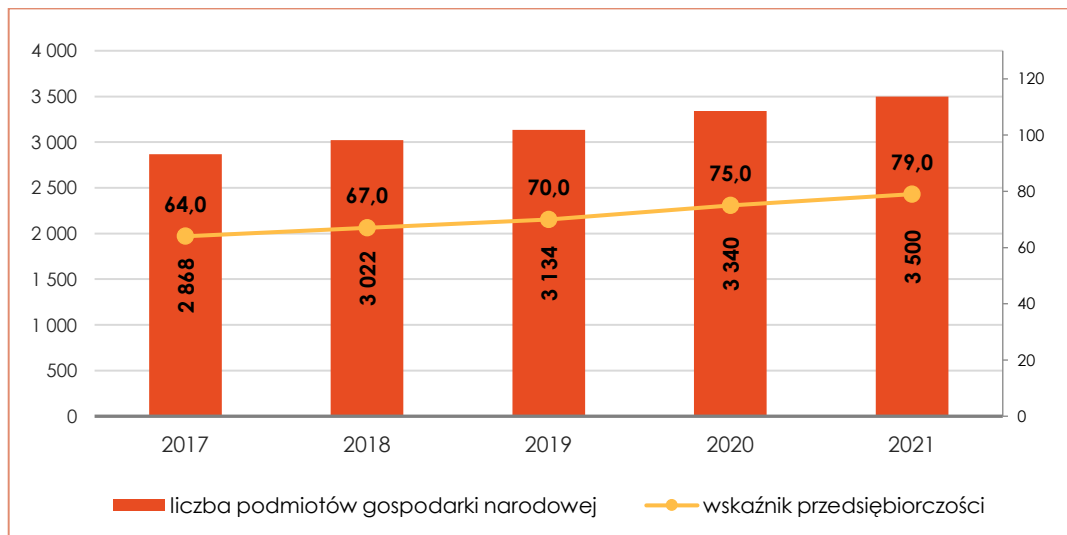
Istotną rolę w pracy sezonowej powiatu odgrywają cudzoziemcy, w znacznej mierze pochodzący z wschodniej granicy Polski, którzy wspomagają region w pracy w sektorze rolniczym - przy zbiorze owoców, pracach sadowniczych oraz w przetwórnictwie, a także w sektorze transportowym.

2.3 Potencjał gospodarczy

Powiat opolski charakteryzuje się dość niskim stopniem nasycenia przedsiębiorczością – na koniec 2021 r. w rejestrze REGON zaewidencjonowanych było 4558 podmiotów (2% ogółu podmiotów w województwie lubelskim), z czego 3500 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Liczba zarejestrowanych podmiotów w powiecie w 2021 r. była zdecydowanie niższa niż w pozostałych powiatach województwa lubelskiego. Wśród podmiotów wpisanych do rejestru REGON w roku badanym najliczniejszą grupę stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą - 3500 (14 miejsce wśród powiatów województwa lubelskiego).

Przeważają podmioty o profilu handlowym i usługowym wykorzystujące lokalne zasoby oraz zakłady przetwórstwa rolno-spożywczego. W strukturze wielkościowej wyróżniają się głównie mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników.

Liczba podmiotów gospodarki narodowej oraz wskaźnik przedsiębiorczości na terenie powiatu opolskiego w latach 2017-2021 (osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą).

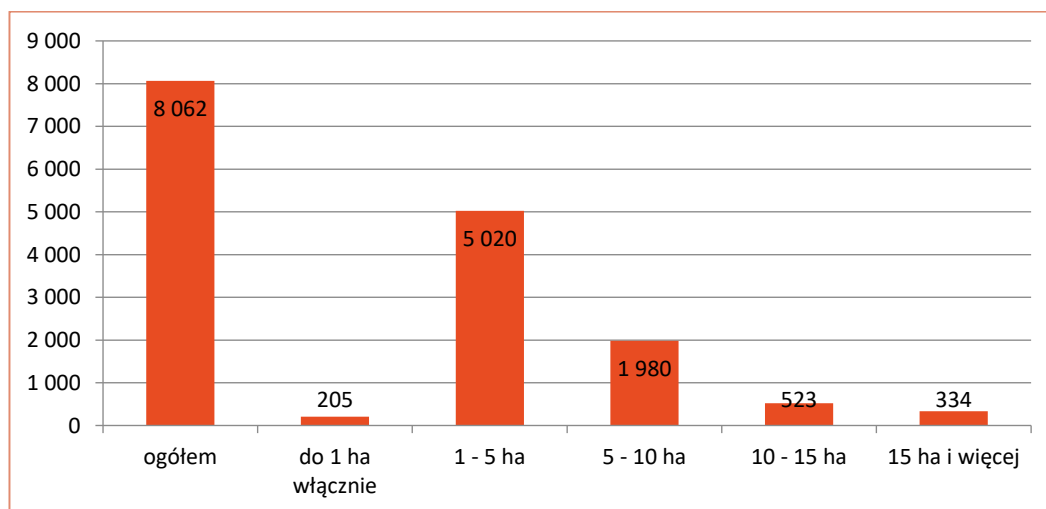

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Poza strukturą wielkościową podmiotów gospodarczych ważnym elementem świadczącym o konkurencyjności i potencjale gospodarczym przedsiębiorstw jest ich zasobność i zdolność do inwestowania. Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach na terenie powiatu opolskiego wyniosły w 2020 r. - 92 729 tys. zł, co stanowi 2% udziału nakładów inwestycyjnych ponoszonych przez wszystkie przedsiębiorstwa w województwie. Ponadto, w roku 2019, jak i w latach ubiegłych wielkość nakładów była dużo niższa niż w 2020 r.

W modelu funkcjonalno-przestrzennym dominują tereny rolnicze - największą część obszaru stanowią użytki rolne, które zajmują 85% jego powierzchni. W strukturze użytkowania terenu w powiecie opolskim z 2020 r. gospodarstwa indywidualne stanowią 62%, a ich średnia powierzchnia zajmują 5,3 ha.

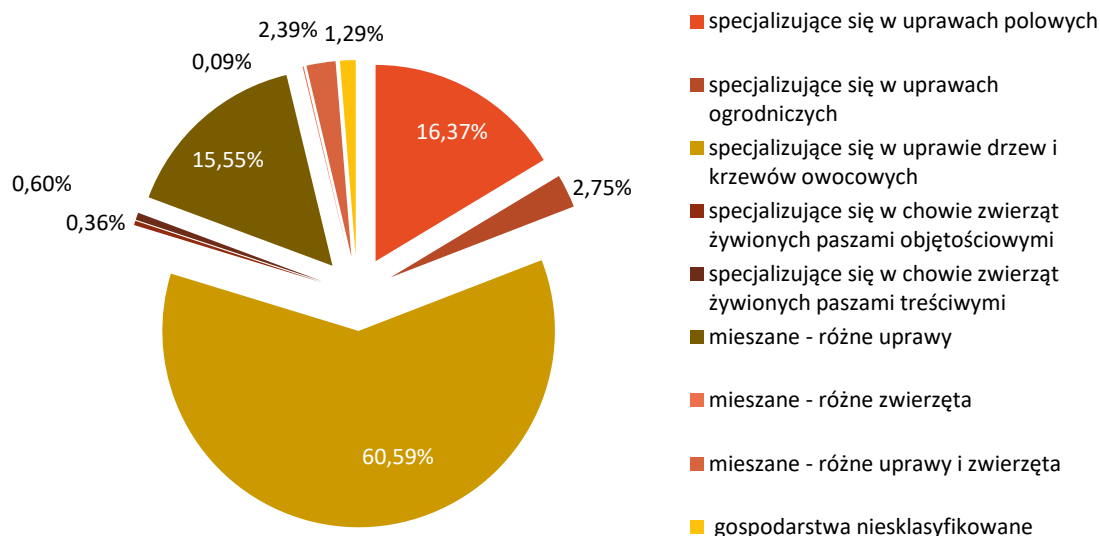
Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych (gospodarstwa)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS, 2020 rok.

Istotnym faktem dla rozwoju rolnictwa w kontekście rozwoju szeroko pojętej gospodarki w powiecie opolskim jest występowanie na tym terenie gleb wykazujących dobre właściwości do produkcji rolniczej. Dlatego produkty wytwarzane przez lokalnych rolników stanowią ważny element w skali produkcji żywności w województwie i kraju. Najlepsze jakościowo grunty zaliczane do I, II, i III klasy bonitacyjnej zajmują ok. 35% użytków rolnych, średnie klasy IV – ok. 40%, natomiast grunty słabe jakościowo kl. V – VI stanowią 25% użytków rolnych. Dominującą gałęzią gospodarki jest przemysł związany z przetwórstwem płodów rolnych, sektor przetwórstwa owocowo-warzywnego i rolno-spożywczego. Działa również kilka zrzeszeń producentów owoców i warzyw: "Józefów Sad" Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, WITABO Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Zrzeszenie Producentów Owoców i Warzyw "Niwa" w Lesie Dębowym.

Gospodarstwa według typów rolniczych.

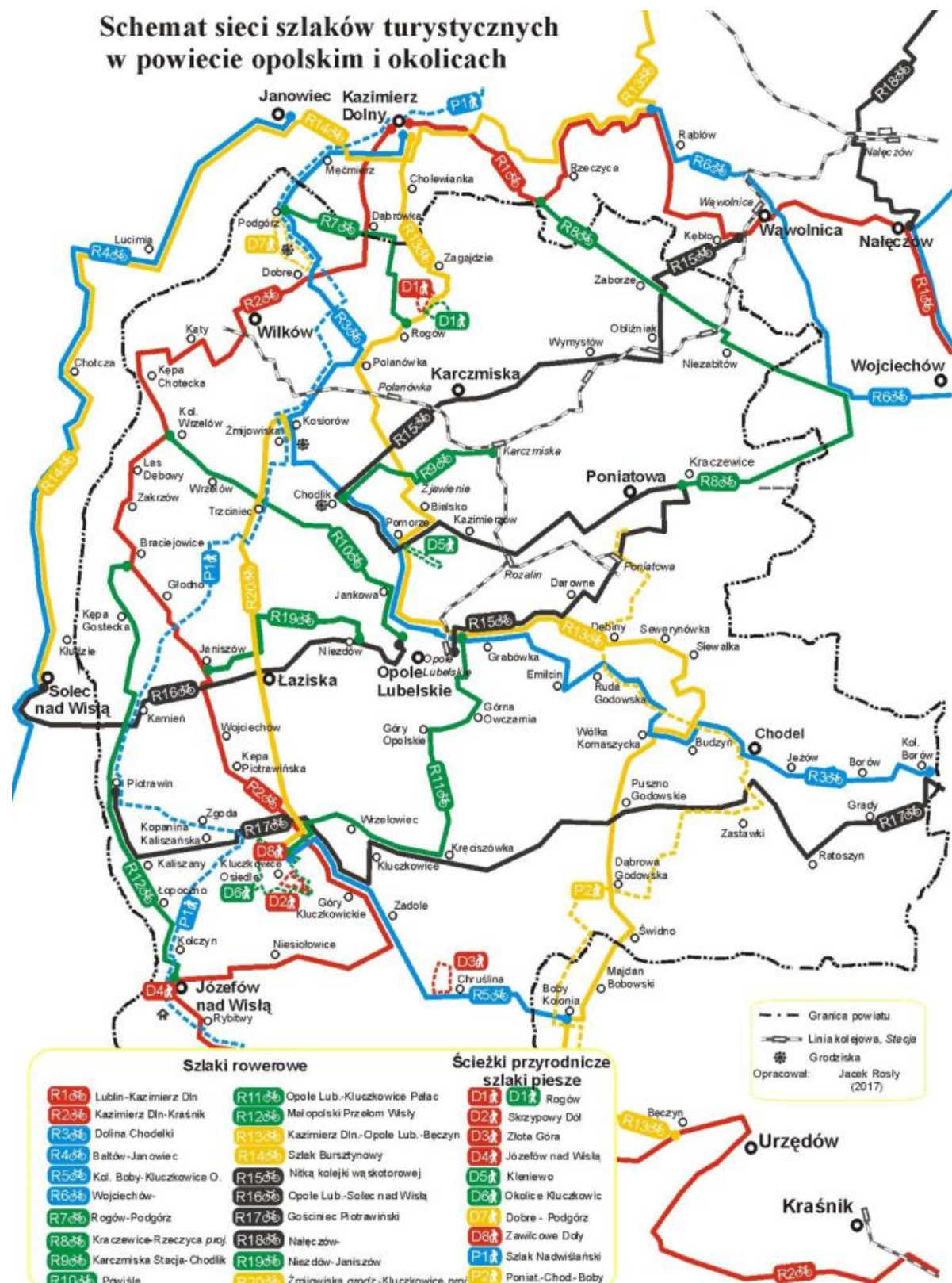
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS, 2020 rok.

Powiat opolski posiada sprzyjające uwarunkowania naturalne oraz zasoby wód powierzchniowych do rozwoju energetyki wody, wiatru, promieniowania słonecznego i biomasy. Możliwości rozwoju energetyki opartej o odnawialne źródła energii zależą od ich lokalnych zasobów oraz od ograniczeń wynikających z konieczności ochrony walorów przyrodniczych, krajobrazowych i wpływu na jakość życia mieszkańców.

Działająca na terenie powiatu Lokalna Grupa Działania „Owocowy Szlak”, której członkami są m.in. gminy Poniatowa, Chodel, Karczmiska i Opole Lubelskie, została powołana w celu działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich oraz wzmacniania aktywności ludności wiejskiej w kierunku rozwijania przedsiębiorczości. Zgodnie ze statutem główne założenia działalności LGD skupiają się na działaniach na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich oraz aktywizowania jej społeczności. Ponadto cele działalności koncentrują się na promocji obszarów wiejskich i wszelkich działaniach wspomagających rozwój społeczności i wspólnot lokalnych.

Obszar powiatu to region o zdecydowanie dużym potencjale turystycznym posiadający korzystne warunki dla rozwoju turystyki i rekreacji w szczególności ze względu na położenie geograficzne i fizycznogeograficzne, walory krajobrazowe, czyste środowisko naturalne, stosunkowo dużą lesistość obszaru, bogatą tradycję kulturową, ciekawe zabytki oraz bogatą sieć szlaków turystycznych.

Sieć szlaków turystycznych w powiecie opolskim i okolicach.

Źródło: www.opole.lublin.pl

Powiat aktywnie uczestniczy w tworzeniu warunków dla rozwoju przedsiębiorczości i zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej powiatu. Dominującą gałąź gospodarki stanowi przemysł związany z przetwórstwem produktów rolnych. W powiecie funkcjonuje kilka znaczących zakładów przetwórstwa owoców, warzyw i chmielu. W gronie tym znajdują się m.in.: Kabako Gruppe sp. z o.o. w Opolu Lubelskim, SVZ Poland Sp. z o.o. w Opolu Lubelskim, Makofrost w Niedźwiadzie Dużej, Pol-Owoc Sp. z o.o. w Opolu Lubelskim, APPOL Sp. z o.o. w Opolu Lubelskim, POWIŚLE Sp. J. w Kępie Choteckiej, SOKPOL Koncentraty Sp. z o.o. w Zagłobie, Zakład Przetwórstwa Owoców i Warzyw w Zagłobie, JAAK sp. z o.o. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe w Zadolu, PHU SADPOL Mirosław Wosik w Lesie Dębowym, TWARDZIK Sp. J. Chłodnia Owoców i Warzyw w Łaziskach.

2.4 Infrastruktura techniczna

Jednym z kluczowych elementów organizacji przestrzeni, warunkującym rozwój społeczno-gospodarczy obszaru, jest jego dostępność komunikacyjna. Na układ funkcjonalny podstawowych powiązań drogowych powiatu opolskiego składają się drogi wojewódzkie oraz sieć dróg powiatowych i gminnych. Przez teren powiatu opolskiego przebiegają drogi wojewódzkie o łącznej długości 99,846, w tym: DW 747, DW 824, DW 832 i DW 833.

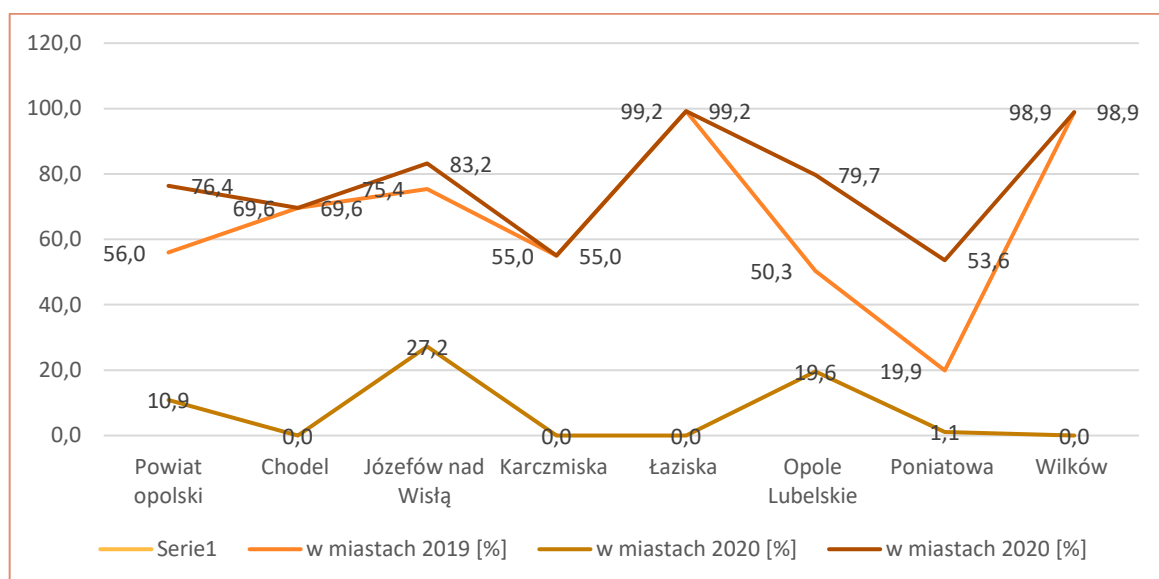
Na terenie powiatu opolskiego poza granicami administracyjnymi miast zlokalizowanych jest 375,575 km dróg, z czego 338,569 km z nawierzchnią twardą oraz 37,006 km posiadających nawierzchnię gruntową. Drogi powiatowe na terenie powiatu opolskiego w granicach administracyjnych miast zajmują 22,326 km, z czego wszystkie odcinki dróg posiadają nawierzchnię twardą. Na sieci dróg w powiecie opolskim składa się 31 obiektów mostowych. W powiecie od 2016 roku zauważalny jest ciągły wzrost wartości wskaźnika długość dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni. W 2020 roku w porównaniu do roku 2017 wskaźnik ten wzrósł o 52,175 km.

Na koniec 2020 r. na obszarze powiatu opolskiego długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej) osiągnęła 721,1 km, długość czynnej sieci rozdzielczej wyniosła 709,1 km, a liczba przyłączy do budynków mieszkalnych i budynków zbiorowego zamieszkania wyniosła 13 750 szt. Przyrost długości sieci wodociągowej w latach 2016-2020 osiągnął wielkość 9,2 km, co stanowi 1,3 % długości sieci w 2016 r. Na przestrzeni lat 2016 – 2020 zwiększyła się ilość przyłączy do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania o 360 szt. Odsetek ludności korzystającej z wodociągów w powiecie opolskim w 2020 r. wynosił 89,7%, wobec 87,4% w województwie lubelskim.

Długość kanalizacji sanitarnej na terenie powiatu opolskiego w 2020 r. wyniosła łącznie 123,3 km, przy liczbie przyłączy do budynków wynoszących 2 586 szt. Przyrost długości sieci kanalizacyjnej w latach 2016-2020 osiągnął wielkość 13,1 km, co stanowi 11,3 % długości sieci w 2016 r.

W 2020 r. ilość ścieków odprowadzonych siecią kanalizacyjną wyniosła 691,2 dam³ i była o 10,4 dam³ większa niż w roku 2016. Na terenie powiatu obserwuje się dużą dysproporcję między długością sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Takie różnice wynikają m.in. z rozproszenia zabudowy na obszarach wiejskich, gdzie usuwanie ścieków wymaga odmiennego podejścia niż w miastach.

Różnica pomiędzy odsetkiem ludności korzystającej z wodociągu i z kanalizacji wg lokalizacji (%).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

W 2020 r. powiecie opolskim wytworzono 10 769,42 ton odpadów komunalnych i odnotowano wzrost wytworzenia o 1,1% w stosunku do roku ubiegłego. Większość wytworzonych odpadów odebranych od gospodarstw domowych w 2020 r. wynosiła 9 742,66 ton, natomiast 1 026,76 ton stanowią inne źródła usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji.

Na jednego mieszkańca powiatu w 2020 r. przypadało 183 kg odpadów, gdzie w województwie lubelskim to 248 kg. Najwyższy wskaźnik ilości wytworzonych odpadów na mieszkańca, wynoszący 224 kg, odnotowano w gminie Opole Lubelskie. Najniższą wartość tego wskaźnika osiągnięto w gminie Łaziska, gdzie na mieszkańca przypadało 125 kg odpadów komunalnych wytworzonych w ciągu roku. Na terenie powiatu funkcjonuje pięć Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych

Według danych GUS na koniec 2020 roku na terenie powiatu opolskiego długość sieci gazowej wynosiła 399 593 m, z czego 48 900 m stanowiła długość czynnej sieci przesyłowej i 350 693 m - czynnej sieci dystrybucyjnej. Pod względem zużycia gazu na ogrzewanie mieszkań przez gospodarstwa domowe w MWh w 2020 r. powiat opolski zajmuje 11 miejsce z pośród powiatów województwa lubelskiego – 49 460,2 MWh, przy czym 57 % zużycia gazu dotyczyło ogrzania mieszkań.

W powiecie opolskim na obszarach wiejskich brak jest dostępu do sieci ciepła systemowego. Obiekty użyteczności publicznej ogrzewane są za pomocą różnych instalacji tj.: elektrycznych, gazowych, olejowych i węglowych. Budynki wielorodzinne w Kluczkowicach ogrzewane są kotłownią spalającą olej opałowy. Ogrzewanie gazowe stosowane jest przez 274 gospodarstwa domowe. Pozostałe wykorzystują paliwa inne niż gaz, przy czym 1 334 mieszkań wyposażonych jest w instalacje centralnego ogrzewania, pozostałe 1 077 posiadają piece opalane węglem i drewnem.

2.5 Infrastruktura społeczna

Powiat opolski charakteryzuje się dobrą i adekwatną do potrzeb dostępnością do infrastruktury społecznej. Na terenie powiatu działalność prowadzą placówki oświatowe zapewniające edukację na wszystkich poziomach kształcenia: przedszkola, punkty przedszkolne, szkoły podstawowe oraz szkoły ponadpodstawowe. Nie funkcjonują natomiast wyższe uczelnie i ich filie. Dostęp do szkolnictwa wyższego zapewniają głównie najbliższe ośrodki miejskie: Lublin, Radom, Warszawa, Kraków i Rzeszów.

W oparciu o analizę danych odnotować można znaczący wzrost liczby uczniów szkół podstawowych – w 2020 r. liczba uczniów była o 22,8 % większa w stosunku do roku 2016. Spowodowane jest to głównie przez reformę edukacji i likwidację gimnazjów. Odwrotny trend obserwuje się natomiast w odniesieniu do szkół ponadpodstawowych – w latach 2010-2020 zarówno liczba szkół ponadpodstawowych, jak i uczęszczających do nich uczniów znacznie się zmniejszyła. Istniejąca infrastruktura edukacyjna oferowana na obszarze Powiatu jest zadowalająca oraz spełnia podstawowe zapotrzebowanie mieszkańców na wszystkich szczeblach poziomu nauki z wyjątkiem szkolnictwa wyższego. Warto jednak podjąć działania zmierzające do podniesienia poziomu kształcenia poprzez przygotowanie spójnej, innowacyjnej i efektywnej oferty edukacyjnej na terenie miast i gmin. Ponadto na szczególną uwagę zasługuje zwiększenie atrakcyjności i zainteresowania kształceniem zawodowym, co przełoży się na atrakcyjność gospodarczą obszaru zarówno pod kątem podmiotów zewnętrznych jak również rozwoju przedsiębiorczości mieszkańców.

Struktura organizacyjna i liczna uczniów w szkołach prowadzonych przez Powiat Opolski.

Nazwa szkoły	Działająca jednostka pedagogiczna	Ilość oddziałów	Liczba uczniów	Ilość oddziałów	Liczba uczniów
		2020/2021		2021/2022	
Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza w Opolu Lubelskim	Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza	8	212	8	218
Zespół Szkół w Chodlu (zlikwidowany z dn. 01.09.2022r.)	Technikum (technik budownictwa)	2	33	1	14
Zespół Szkół Zawodowych im. Stanisława Konarskiego w Opolu Lubelskim	Technikum (gastronomiczne, hotelarskie, ogrodnicze)	16	350	15	352
	Szkoła Policealna dla Dorosłych	0	0	0	0
	Branżowa szkoła I stopnia	5	104	5	108
Zespół Szkół w Poniatowej	Liceum Ogólnokształcące	5	125	6	136
	Technikum	6	146	6	154
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Ewy Szelburg Zarembiny w Karczmiskach	Szkoła Podstawowa Specjalna w Karczmiskach	11	48	9	46
	Branżowa szkoła I stopnia	3	29	3	27
	Szkoła przysposabiająca do pracy	2	11	3	12
Razem		57	1058	56	1067

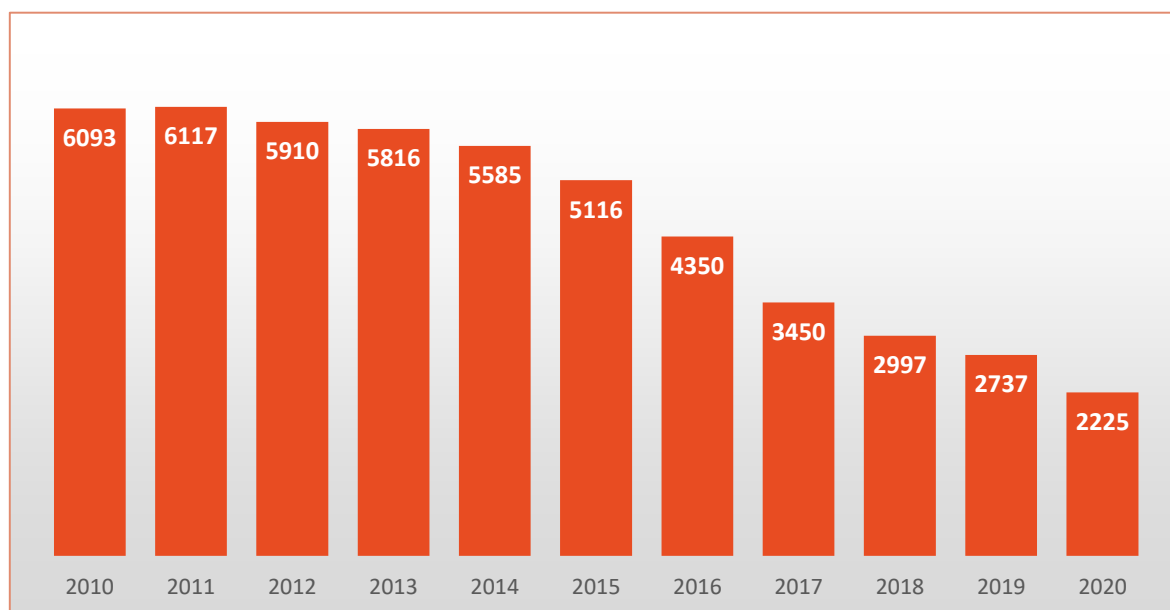
Źródło: Raport o stanie Powiatu Opolskiego za rok 2021 (opracowanie na podstawie SIO wg. stanu na dzień 30 września 2020 r. i 2021 r.)

Na terenie powiatu działalność prowadzi Powiatowe Centrum Zdrowia Sp. z o. o. w Opolu Lubelskim, które tworzą szpitale w Opolu Lubelskim i Poniatowej. W powiecie opolskim udzielono 280 012 porad w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej, co plasuje powiat na 12. miejscu w województwie. Ta lokata powiatu świadczy o niezadawalającej dostępności mieszkańców do usług opieki zdrowotnej.

Powiatową jednostką realizującą zadania z zakresu pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w powiecie opolskim jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opolu Lubelskim z siedzibą w Poniatowej. Jednostka prowadzi poradnictwo specjalistyczne oraz działania w zakresie interwencji kryzysowej.

Liczba osób w regionie korzystających z pomocy społecznej stale się zmniejsza. W 2020 r. z tej formy pomocy skorzystało 1 888 gospodarstw domowych i 2 225 osób – jest to o 512 osób mniej niż w 2019 r. (18,7%) oraz o 3868 osób mniej niż w 2010r. (63%). W Opolu Lubelskim działalność prowadzi również Dzienny Dom Pomocy dla Seniorów, jako samodzielna jednostka organizacyjna pomocy społecznej. Należy jednak zauważyć, że z uwagi na obserwowane niekorzystne trendy demograficzne, popyt na usługi opiekuńcze ulegnie zwiększeniu. Ponadto na terenie powiatu opolskiego od marca 2021r. funkcjonuje Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim – powstałe z przekształcenia Ośrodka Pomocy Społecznej w Opolu Lubelskim.

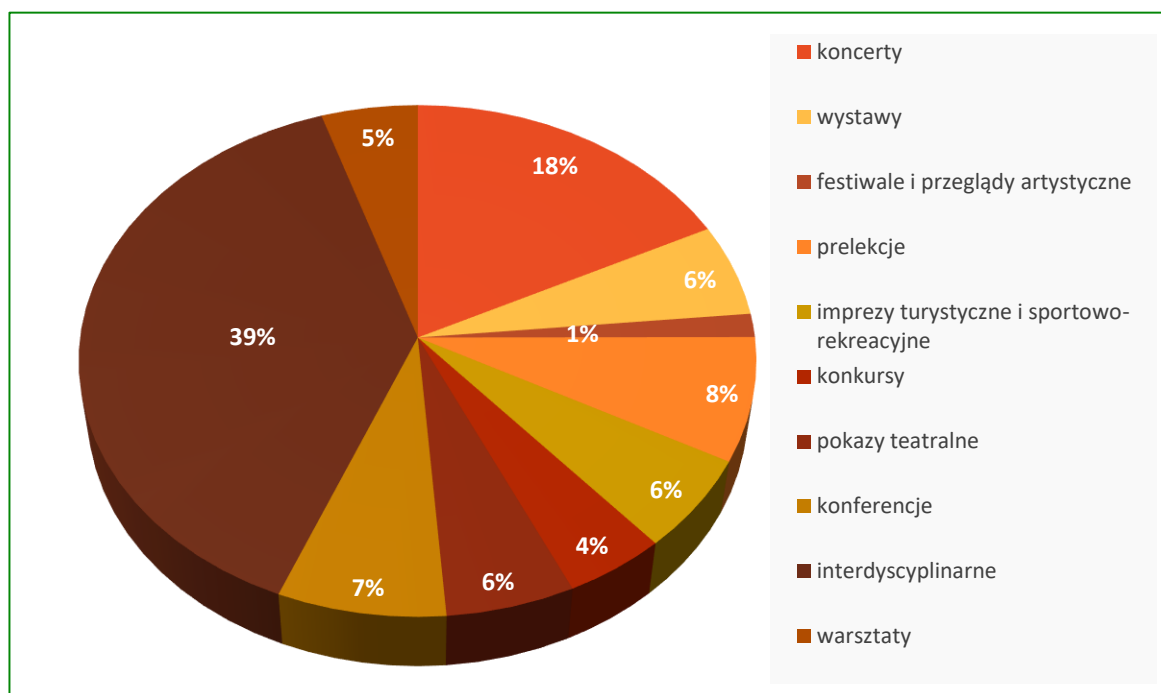
Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w powiecie opolskim w latach 2010-2020 (os.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Życie kulturalne na terenie powiatu tworzą przede wszystkim: Opolskie Centrum Kultury w Opolu Lubelskim, Centrum Kultury, Promocji i Turystyki w Poniatowej oraz ośrodki kultury: Gminny Ośrodek Kultury w Chodlu, Gminny Ośrodek Kultury w Karczmisskach, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Józefowie nad Wisłą, Powiatowa Biblioteka Publiczna w Opolu Lubelskim, Gminna Biblioteka i Dom Kultury w Łaziskach, Oddział Kazimierskiego Muzeum Nadwiślańskiego – Grodzisko w Żmijowiskach, Ognisko Pracy Pozaszkolnej w Poniatowej oraz Dom Muzyki w Kraczewicach. Jednostkami realizującymi zadania z zakresu kultury są również biblioteki publiczne i ich filie, których na terenie powiatu funkcjonuje 20. Ponadto na terenie powiatu szeroką ofertę kulturalną zapewnia Muzeum Regionalne w Kluczkowicach.

Uczestnicy wydarzeń kulturalnych organizowanych na terenie powiatu opolskiego w 2021r.

Źródło: Dane GUS BDL

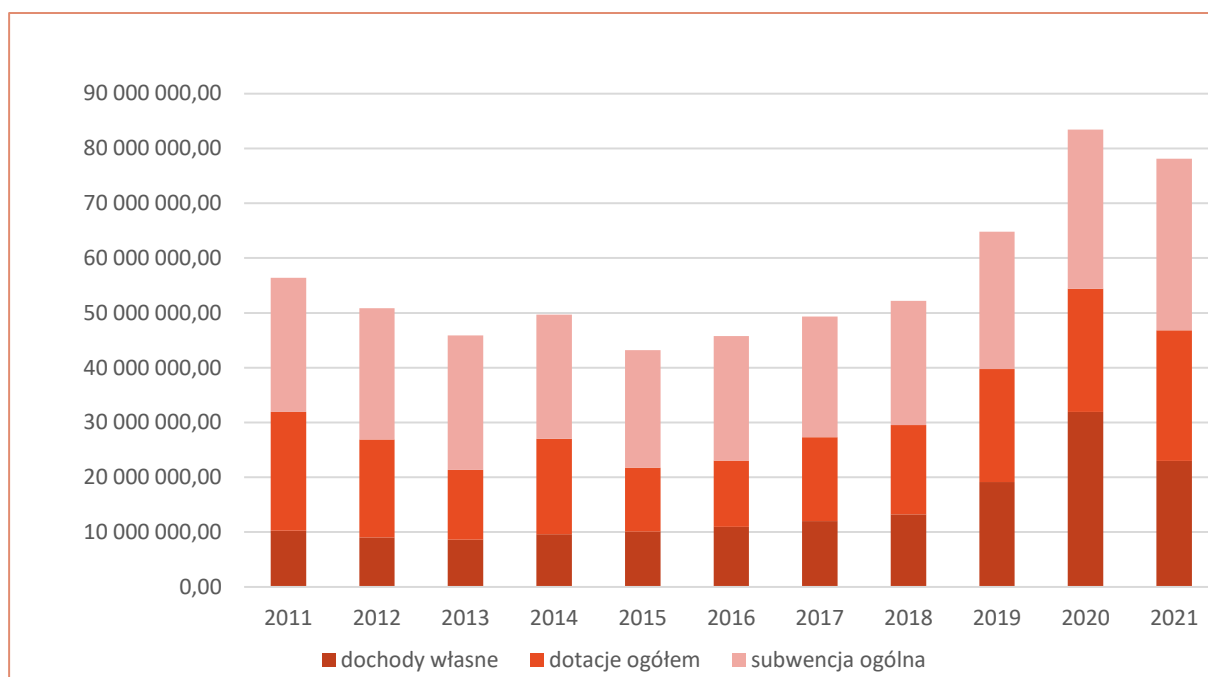
Na atrakcyjność oferty kultury powiatu wpływa organizacja licznych lokalnych wydarzeń m.in.: Jarmark opolski, Chmielaki nadwiślańskie, Piknik archeologiczny Chodlik, Dni Poniatowej, Święto Kwitnących Sadów. Ponadto działalność kulturalną prowadzą liczne organizacje pozarządowe, w tym koła gospodyń wiejskich.

Atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej powiatu sprzyja funkcjonowanie zalewu w Chodlu oraz kąpielisk w Opolu Lubelskim i Poniatowej. Mieszkańcy powiatu oraz turyści zewnętrzni mogą wspólnie wykorzystywać infrastrukturę sportowo - rekreacyjną obszaru. Podkreślić należy zaangażowanie władz powiatu w realizację działań na rzecz budowy i modernizacji obiektów sportowych i rekreacyjnych dzięki wsparciu z funduszy krajowych i europejskich.

2.6 Jakość zarządzania

Wielkość dochodów oraz struktura wydatków Powiatu Opolskiego świadczy o jego zdolności do inwestowania. W okresie 2010 - 2020 dochody i wydatki przeważnie wykazywały trend wzrostowy. Sytuacja zmieniła się jedynie w 2021 r., w którym wydatki bieżące jednostki nie znalazły pełnego pokrycia w dochodach bieżących bez konieczności zaciągania zobowiązań, aby je sfinansować. W 2021 r. dochody powiatu opolskiego wyniosły 78 132 373,50 zł, a wydatki osiągnęły kwotę 78 938 168,90 zł – wynikiem był deficyt w wysokości 805 795,40zł. Według danych GUS średni dochód w przeliczeniu na 1 mieszkańca powiatu opolskiego wyniósł 1 416,01 zł i uplasował powiat na 12. miejscu w województwie lubelskim wśród powiatów ziemskich.

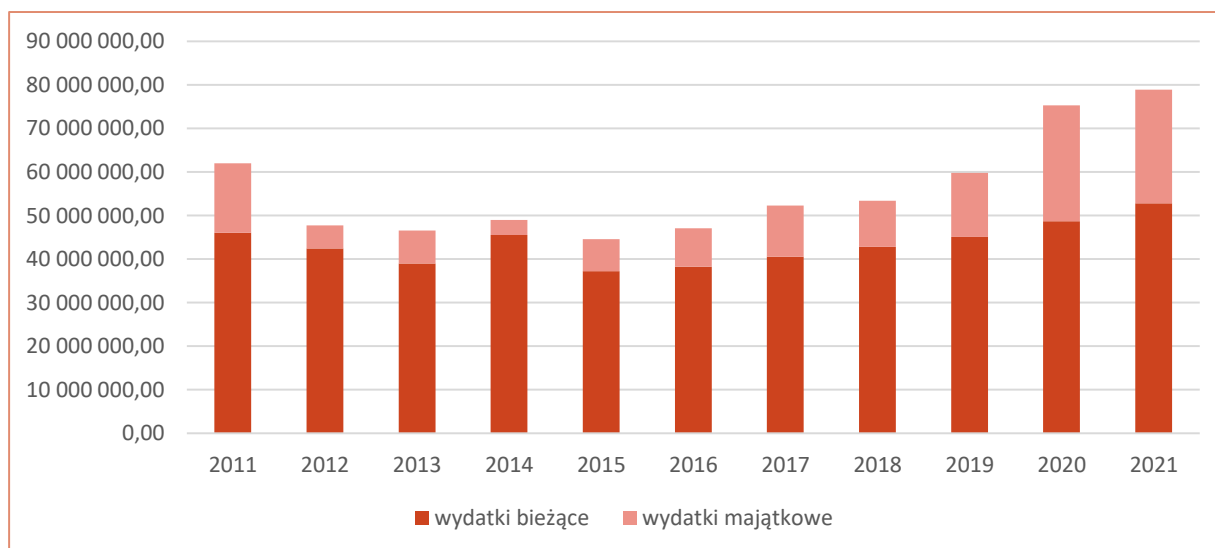
Struktura dochodów ogółem powiatu opolskiego w latach 2010-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL.

W strukturze wydatków powiatu opolskiego w 2021 r. wydatki bieżące stanowiły 66,9% ogółu (52 788 485,13 zł), zaś wydatki majątkowe 33,1% (26 149 683,77zł). Wydatki w przeliczeniu na jednego mieszkańca powiatu opolskiego w 2021 r. wyniosły 1352,77 zł.

Struktura wydatków powiatu opolskiego w latach 2010-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL.

Ważnym wskaźnikiem dotyczącym gospodarowania budżetem jednostki samorządu terytorialnego jest udział wydatków inwestycyjnych w ogóle wydatków, który z roku na rok rośnie i wynosi w kolejnych latach: 2019r. – 27,84%; 2020r. – 35,33%; 2021 – 31,69%.

Realizowana polityka inwestycyjna przełożyła się na następujące efekty i wskaźniki:

- Inwestycje w powiecie opolskim w latach 2019-2021: **60,22 mln zł**
- Środki zewnętrzne pozyskane na realizację działań inwestycyjnych: **43,01 mln zł**
- Liczba wyremontowanych kilometrów dróg powiatowych: **83 km**
- Wartość inwestycji drogowych w powiecie opolskim w latach 2019-2021: **45,93 mln zł**
- Wartość inwestycji w służbę zdrowia: **10,26 mln zł**
- Wartość inwestycji w edukację i sport: **3,03 mln zł**

W ostatnich trzech latach budżet powiatu zakłada realizację działań związanych z konsekwentnie prowadzoną polityką inwestycyjną. Z roku na rok wartość wydatków inwestycyjnych wzrasta kształtując się odpowiednio: 2018 r. – 19,8 mln zł, 2019 – 27,84 zł, 2020 – 35,33 zł, 2021 – 29,69 mln zł. W 2022 r. planowana była realizacja działań przewidujących kwotę 44 mln zł.

Warto podkreślić, że powiat opolski aktywnie uczestniczy w konkursach i naborach umożliwiających pozyskanie dodatkowych środków finansowych na realizację inwestycji infrastrukturalnych, jak i „miękkich”. Wieloletnie i wielowymiarowe doświadczenie oraz skuteczność jednostki w pozyskiwaniu środków zewnętrznych i zarządzaniu projektami powinno być wykorzystane jako szansa rozwojowa powiatu.

W perspektywie finansowej 2014-2020 zrealizowano 23 projekty współfinansowane z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego. Dzięki pozyskanym funduszom unijnym udało się urzeczywistnić wizję powiatu bezpiecznego i przyjaznego mieszkańcom. Najwięcej z pozyskanych środków samorząd przeznaczył na projekty dotyczące integracji społecznej oraz poprawy funkcjonowania placówek oświatowych i ochrony zdrowia. Ważnymi źródłami finansowania przedsięwzięć wspierających rozwój społeczno-gospodarczy powiatu są środki krajowe: Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych, Fundusz Dróg Samorządowych, a także fundusze Ministerstwa Sportu i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Wartość inwestycji w powiecie opolskim w latach 2019-2021 wyniosła łącznie ponad 68 mln zł. To szczególnie ważne biorąc pod uwagę niewystarczającą jakość infrastruktury drogowej, która była czynnikiem obniżającym aktywność gospodarczą, inwestycyjną oraz konkurencyjność obszaru. Istotna w tym aspekcie jest świadomość, że stan infrastruktury drogowej jest kluczowym czynnikiem stymulującym wzrost ekonomiczny, co przełoży się na podniesienie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu oraz wzrost jakości życia mieszkańców tej części Lubelszczyzny.

3. Przesłanki opracowania Strategii

3.1 Samorząd powiatu wobec nowych wyzwań społecznych i gospodarczych

Na przestrzeni lat 2019 - 2023 obserwujemy znaczną dynamikę zmian zachodzących w wielu obszarach życia społecznego i gospodarczego na poziomie województwa, kraju jak też europejskim. Skala tych zmian jest znacznie większa niż miało to miejsce w trakcie okresu programowania UE 2014 – 2020, a ich wpływ na wiele obszarów funkcjonowania samorządów jest widoczny i znaczący.

Zmiany społeczne i gospodarcze spowodowane są przede wszystkim nasilającym się, globalnym kryzysem ekonomicznym, coraz silniej widocznymi efektami zmian klimatycznych, skutkami pandemii wirusa COVID19 oraz (począwszy od roku 2022) wpływem wojny w Ukrainie na gospodarkę europejską, krajową i lokalną.

Jednocześnie coraz bardziej dynamicznym procesom globalizacji i zachodzącym przez to zmianom geopolitycznym towarzyszą lokalne zmiany społeczne i ekonomiczne związane z intensywnym rozwojem gospodarki opartej na wiedzy i nowoczesnych technologiach, procesem zapobiegania i dostosowania do zmian klimatycznych oraz starzeniem się społeczeństwa.

Tym samym liczba i skala oddziaływań czynników wpływających na funkcjonowanie samorządów wzrasta, zmienia się też charakter przewag konkurencyjnych jakimi dysponuje obszar powiatu opolskiego. Konsekwencją takiego stanu rzeczy są między innymi zmieniające się oczekiwania mieszkańców - głównych adresatów działań strategicznych władz powiatu.

W związku z powyższym, w obszarach społecznych, gospodarczych i środowiskowych należało dokonać analizy danych szczególnie w ramach tych funkcji i oddziaływań, które są istotne z punktu widzenia problemów i potencjałów rozwojowych całego obszaru powiatu opolskiego.

Prace te pozwoliły na sformułowanie wniosków ujętych w diagnozie obejmujących najważniejsze kwestie dotyczące: środowiska, demografii i potencjału społecznego, rynku pracy, potencjału gospodarczego, infrastruktury technicznej i społecznej, zaspokajania potrzeb mieszkańców oraz jakości zarządzania i sytuacji finansowej powiatu.

W oparciu o zaktualizowane dane i wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej obszaru powiatu opolskiego oraz rekomendacje uzyskane w procesie współpracy z interesariuszami przeprowadzono analizę SWOT oraz określono kluczowe problemy, potencjały i kierunki rozwojowe powiatu.

Identyfikacja istotnych zjawisk i trendów oraz rezultaty powyższych prac pozwoliły na wypracowanie wizji, celów i kierunków działań rozwojowych, wskazujących główne obszary aktywności samorządu powiatu opolskiego w latach 2022 - 2030.

3.2 Polityka regionalna na poziomie krajowym i europejskim

Istotnym aspektem nowego modelu polityki regionalnej kraju jest zwiększenie skuteczności planowania i realizacji działań rozwojowych oraz podniesienie jakości funkcjonowania instytucji publicznych. Konieczne staje się tym samym zwiększenie jakości planowania strategicznego oraz zapewnienie spójności dokumentów planistycznych.

Jednym z założeń w obecnym modelu polityki rozwoju regionalnego jest wzmocnienie roli wymiaru terytorialnego i podejścia zintegrowanego, które zakłada między innymi opracowanie dokumentów integrujących zagadnienia odnoszące się do wymiaru społecznego i gospodarczego, zapewnienie skutecznych mechanizmów realizacji planowanych przedsięwzięć oraz powiązanie działań podmiotów

odpowiedzialnych za politykę rozwoju na danym obszarze. Stąd też ważnym elementem strategii jest 'system wdrażania' zaprojektowany zgodnie z kompetencjami ustawowymi powiatu w oparciu o partycypacyjny model współpracy interesariuszy.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030) zakłada odejście od modelu polaryzacyjno-dyfuzyjnego, skupiającego działania rozwojowe przede wszystkim na największych aglomeracjach, i przejście na model odpowiedzialnego rozwoju - zrównoważonego społecznie i terytorialnie.

Zgodnie z KSRR 2030, w ramach modelu zrównoważonego terytorialnie „*polityka regionalna wspierać będzie zintegrowane interwencje wykorzystujące miejscowe zasoby i potencjały poszczególnych terytoriów oraz dostarczanie odpowiednich impulsów dla zainicjowania trwałego wzrostu i miejsc pracy w obszarach o mniej korzystnych uwarunkowaniach rozwojowych*”.

W praktyce KSRR 2030 zakłada odejście od wspierania całego kraju czy regionów w jednolity sposób na rzecz większego różnicowania interwencji w zależności od problemów i potencjałów poszczególnych obszarów – tzw. **obszarów strategicznej interwencji (OSI)**.

Zaznaczyć należy, że gminy powiatu opolskiego znajdują się w grupie samorządów, które zgodnie z typologią przyjętą w *Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 (SRWL)* zaliczają się do **OSI Miejskie Obszary Funkcjonalne (MOF Opola Lubelskiego)**, a cały obszar powiatu opolskiego objęty został **OSI Powiśle**¹.

W ramach KSRR wyznaczono natomiast Obszary Strategicznej Interwencji wymagające wsparcia z poziomu krajowego – **OSI obszary zagrożone trwałą marginalizacją**, które obejmują tereny o niekorzystnych uwarunkowaniach, dla których niezbędne jest wykształcenie zasobów służących eliminowaniu barier rozwojowych i pobudzeniu trwałego wzrostu. W przypadku powiatu opolskiego do OSI *obszary zagrożone trwałą marginalizacją* należą gminy: Chodel, Józefów nad Wisłą, Karczmiska, Łaziska i Wilków.

Jednocześnie KSRR 2030 silnie podkreśla konieczność stosowania zintegrowanego podejścia terytorialnego, które opiera się na dopasowaniu zakresu i narzędzi wsparcia dla danego obszaru do jego specyficznych potrzeb i potencjałów rozwojowych – wynikających ze strategii terytorialnej.

W kontekście polityki spójności UE w perspektywie finansowej 2021 – 2027 jednym z pięciu Celów Polityki (CP) proponowanych przez Komisję Europejską jest Cel 5 - *Europa bliższa obywateli (zrównoważony rozwój obszarów miejskich, wiejskich i przybrzeżnych oraz inicjatywy lokalne)*, który ma być realizowany m.in. w oparciu o przedsięwzięcia partnerskie i zintegrowane.

Powyższe podejście znalazło odzwierciedlenie w strategii, która ma nie tylko sprostać nowym wyzwaniom rozwojowym powiatu opolskiego, ale też wpisać się w kierunki i zasady polityki rozwoju proponowane na poziomie krajowymi i UE.

¹ Szczegółowy opis uwarunkowań dotyczących Obszarów Strategicznej Interwencji został zawarty w Rozdziale 10. *Terytorialny wymiar wsparcia*.

4. Zakres i metodyka opracowania Strategii

Regulacje prawne dotyczące prowadzenia polityki rozwoju na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym zostały w latach 2019 – 2023 znacznie zmodyfikowane. Do najważniejszych aktów prawnych w tym zakresie należą znowelizowane ustawy: o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027.

W wyniku zmienionych regulacji wprowadzono m.in. nowe rozwiązania dotyczące trybu i zakresu opracowania strategii terytorialnych. Jednocześnie brak zapisów dedykowanych strategiom powiatowym w obowiązujących aktach prawnych, spowodował konieczność dostosowania zakresu Strategii Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 - 2030 do przepisów ogólnych i dobrych praktyk w zakresie opracowania dokumentów strategicznych.

Metodyka zastosowana w Strategii opiera się na poniższych zasadach, które odnoszą się zarówno do kolejnych etapów opracowania dokumentu, jak też do fazy wdrożeniowej Strategii:

▪ Model ekspercko – partycypacyjny

W pracach nad Strategią zastosowano model ekspercko – partycypacyjny zakładający wiodącą rolę ekspertów zewnętrznych oraz udział przedstawicieli różnych grup interesariuszy w procesie opracowania i konsultowania dokumentu Strategii.

▪ Analiza danych, wnioski i kierunki rozwojowe

Dokonano analizy danych w obszarach społecznych, gospodarczych, środowiskowych i przestrzennych, pod kątem problemów i potencjałów rozwojowych powiatu opolskiego. Zidentyfikowano kluczowe zjawiska i trendy wpływające na rozwój obszaru.

Odpowiednio do zidentyfikowanych przewag konkurencyjnych sformułowano wnioski i określono wizję rozwoju obszaru oraz zdefiniowano cele strategiczne i cele operacyjne/kierunki działań, w taki sposób aby dać pierwszeństwo mobilizacji lokalnych czynników rozwoju. Określając kierunki działań, wskazano najważniejsze obszary aktywności samorządu powiatowego w latach 2022 – 2030. Jednocześnie definiując cele i kierunki działań strategicznych korzystano z dotychczasowych doświadczeń związanych z planowaniem i wdrażaniem polityki rozwoju powiatu.

▪ Koncentracja wsparcia

Ograniczono liczbę obszarów rozwojowych i celów do takich, które w procesie tworzenia Strategii uznano za priorytetowe i mające decydujący wpływ na realizację wizji rozwoju powiatu opolskiego. W Strategii nie dążono zatem do tego, aby każdy obszar aktywności powiatu uznać za strategiczny. Nie oznacza to rezygnacji z bieżących działań samorządu, uznano jedynie, że część z nich ma mniejszy wpływ na osiągnięcie celów strategicznych.

▪ Terytorialny wymiar wsparcia

Zastosowano zasady wynikające z podejścia terytorialnego i zintegrowanego planowania – zidentyfikowano społeczne, gospodarcze, środowiskowe i przestrzenne powiązania funkcjonalne, które występują na terenie powiatu opolskiego oraz dostosowano zakres przedsięwzięć rozwojowych do specyfiki obszaru, tak aby były odpowiedzią na istniejące problemy i wyzwania. Skupiono się na tych funkcjach, które najbardziej wzmocnią potencjały rozwojowe obszaru.

▪ Partycypacja społeczna

Eksperti zewnętrzni oraz przedstawiciele władz samorządowych realizowali proces opracowania Strategii zgodnie z dobrymi praktykami partycypacji społecznej i partnerstwa. Położono nacisk na uspołecznienie kolejnych etapów prac na Strategią. Zasadę partnerstwa i współpracy z interesariuszami zastosowano również w proponowanym systemie wdrażania Strategii.

▪ **System realizacji**

Opracowano przejrzysty system wdrażania Strategii w oparciu o kompetencje ustawowe oraz możliwości finansowe i organizacyjne powiatu przy wykorzystaniu zasady partnerstwa i współpracy interesariuszy, uwzględniając elastyczność przyjętych rozwiązań, tak by zwiększyć sprawność realizacji Strategii i skuteczność wykorzystywania dostępnych funduszy.

▪ **Wybór kierunków działań i projektów**

Określenie kierunków działań rozwojowych i wybór projektów, które zapewnią osiągnięcie celów Strategii nastąpił we współpracy z interesariuszami w oparciu o proces partycypacji społecznej (warsztaty, konsultacje społeczne). Skupiono się na takich przedsięwzięciach, które rozwiązują istotne problemy powiatu opolskiego lub wzmacniają i rozwijają jego potencjały. Ideą takich przedsięwzięć jest też współpraca z samorządami gminnymi zapewniająca efekt synergii, w taki sposób aby rezultaty i oddziaływanie projektów były większe i korzystniejsze niż jest to możliwe do osiągnięcia w projektach indywidualnych.

▪ **Polityka spójności 2021 - 2027**

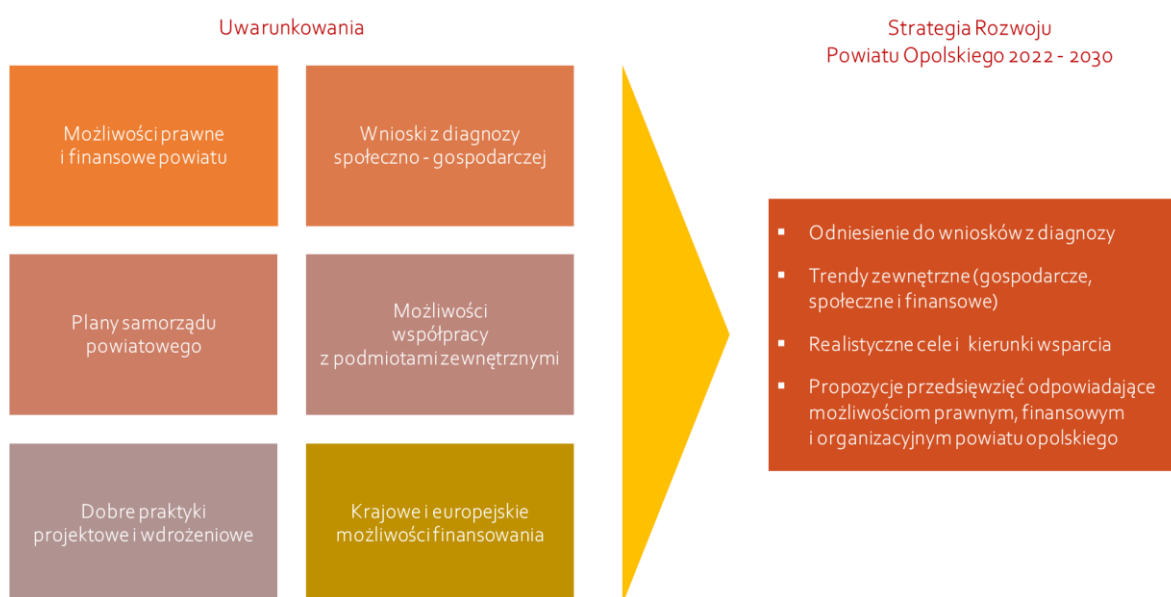
Dostosowano rodzaj i zakres interwencji oraz system wdrażania Strategii do wyzwań i uwarunkowań perspektywy finansowej UE 2021 – 2027 opierając się na zasadach obowiązujących w unijnych, krajowych i regionalnych dokumentach strategicznych i operacyjnych. Dotyczy to przede wszystkim zintegrowanego podejścia terytorialnego oraz identyfikacji takich celów rozwojowych, które są możliwe do osiągnięcia nie tylko poprzez projekty indywidualne ale też w ramach partnerskiej współpracy interesariuszy.

▪ **Spójność z celami polityki regionalnej na poziomie województwa i kraju**

Zachowano zgodność z założeniami polityki regionalnej Państwa tak aby Strategia była spójna z kierunkami, obszarami interwencji i celami określonymi w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030, szczególnie w zakresie wymiaru terytorialnego i zintegrowanego podejścia do prowadzenia polityki rozwoju.

▪ **Podejście realistyczne**

W trakcie prac koncentrowano się na tym aby dokument Strategii pozostał realistyczny – zarówno w kontekście celów, jak również kierunków działań i propozycji przedsięwzięć do realizacji przyjęto następujące podejście:

Źródło: opracowanie własne

▪ Finansowanie propozycji przedsięwzięć wynikających ze strategii

Strategia zawiera informacje nt. źródeł finansowania zidentyfikowanych przedsięwzięć rozwojowych. Należy jednocześnie podkreślić, że ostateczne rozstrzygnięcia dotyczące zakresu, kosztów i harmonogramów realizacji poszczególnych projektów uzależnione będą od dostępności zewnętrznych źródeł finansowania, przede wszystkim w zakresie kwalifikowalności wsparcia z funduszy europejskich w latach 2021– 2027. Proces ten wymaga też dobrej organizacji współpracy jednostek administracyjnych powiatu opolskiego i długofalowej konsekwencji w działaniu władz powiatu.

5. Analiza SWOT

Narzędziem zastosowanym do przeprowadzenia analizy strategicznej obszaru powiatu opolskiego jest analiza SWOT – zestawienie uwarunkowań wewnętrznych - mocnych i słabych stron (odpowiednio: *strengths* oraz *weaknesses*) oraz określenie zewnętrznych szans i zagrożeń rozwojowych (*opportunities* oraz *threats*). Metoda ta umożliwi zebranie oraz usystematyzowanie informacji o wewnętrznym potencjale powiatu opolskiego, jak również dostrzeganych barierach, zwracając jednocześnie uwagę na pojawiające się w otoczeniu szanse oraz zagrożenia mające wpływ na jego funkcjonowanie i rozwój.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ wysoka jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej - dobrze rozwinięty sektor przetwórstwa rolno-spożywczego, głównie owoców, chmielu, zbóż, ziemniaków i buraków cukrowych (35% produkcji owoców w województwie lubelskim), ▪ występowanie gleb o dobrych właściwościach do produkcji rolniczej (użytki rolne zajmują 85% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych powiatu), ▪ korzystne warunki klimatyczne - wyjątkowo długi okres wegetacyjny i najdłuższy okres bez przymrozków w woj. lubelskim, ▪ dobrze działające zrzeszenia producentów rolnych oraz przedsiębiorstwa zajmujące się przetwórstwem owoców, warzyw i chmielu, ▪ sprzyjające uwarunkowania naturalne oraz zasoby wód powierzchniowych do rozwoju energetyki wody, wiatru, promieniowania słonecznego i produkcji biomasy, ▪ dobra dostępność komunikacyjna powiatu, rozwinięta sieć drogowa (DW 747, DW 824, DW 832, DW 833), ▪ dobrze rozwinięta sieć dróg powiatowych zapewniająca dostępność wewnętrzną obszaru, ▪ duży potencjał turystyczny powiatu - korzystne warunki dla rozwoju turystyki i rekreacji ze względu na położenie, walory przyrodnicze, krajobrazowe, czyste środowisko naturalne, dużą lesistość obszaru (24,51% powierzchni) i kąpieliska, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zmniejszająca się liczba ludności; ujemne saldo migracji, ▪ postępujący proces starzenia się społeczeństwa oraz wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym - rosnący wskaźnik obciążenia demograficznego wynoszący 30%, ▪ małe możliwości zatrudnienia poza sektorem rolniczym, brak wysokiej jakości miejsc pracy, ▪ niski wskaźnik przedsiębiorczości w zakresie działalności pozarolniczej, ▪ rozdrobnienie powierzchni gospodarstw rolnych, ▪ niskie nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach co przekłada się na małą zasobność i zdolność do inwestowania, ▪ niewystarczające dostosowanie usług i infrastruktury do osób ze szczególnymi potrzebami, ▪ niewystarczająca infrastruktura biznesu (m.in. instytucji otoczenia biznesu) ▪ brak kompleksowej oferty terenów inwestycyjnych oraz długofalowych działań w zakresie promocji i zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej, ▪ brak możliwości kształcenia się na obszarze powiatu na poziomie wyższym, ▪ postępujący wzrost wydatków przeznaczanych na funkcjonowanie oświaty i ochronę zdrowia, ▪ dysproporcje międzygminne w zakresie długością sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz niewystarczająca dostępność do sieci

<ul style="list-style-type: none"> ▪ bogata tradycja kulturową, ciekawe zabytki oraz rozwinięta sieć szlaków turystycznych, ▪ dobrze rozwinięta sieć atrakcyjnych przyrodniczo obszarów chronionych (ich powierzchnia wynosi 44% powierzchni powiatu) stwarzająca potencjał do rozwoju turystyki, ▪ rozwinięta sieć rzeczną (20 cieków wód naturalnie płynących o łącznej długości ok. 236 km) stwarzająca potencjał do rozwoju turystyki, ▪ dobrze rozwinięta sieć instytucji kultury zapewniająca szeroką ofertę, ▪ dostępność terenów inwestycyjnych i strefy przemysłowej w Opolu Lubelskim i Poniatowej, ▪ dobra dostępność do infrastruktury edukacyjnej i oświatowo-wychowawczej, zapewniająca edukację i wychowanie od poziomu przedszkolnego po kształcenie ponadpodstawowe, ▪ zmniejszająca się liczba osób korzystających z pomocy społecznej, ▪ dobrze wyposażony szpital powiatowy z relatywnie dużym zakresem usług, ▪ relatywnie dobra dostępności mieszkańców do usług opieki zdrowotnej (na 10 tysięcy mieszkańców przypada 4 przychodnie), ▪ wielkość dochodów oraz struktura wydatków powiatu świadcząca o jego zdolności do inwestowania, ▪ aktywne uczestnictwo powiatu w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na realizację inwestycji infrastrukturalnych i społecznych (wartość projektów w latach 2019-2021 wyniosła ponad 68 mln zł), ▪ wysoka aktywność społeczna mieszkańców, aktywna działalność organizacji pozarządowych, w tym LGD Owocowy Szlak. 	<p>kanalizacyjnej</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ niski stopień nasycenia siecią przesyłową gazu (11. miejsce wśród powiatów woj. lubelskiego pod względem zużycia gazu na ogrzewanie mieszkań przez gosp. domowe w 2020 r.), ▪ brak dostępu do sieci ciepła systemowego, ▪ niewystarczające działania związane z informacją turystyczną i promocją powiatu (w tym niedostateczne wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych do działań związanych z promocją powiatu), ▪ brak powiązania występujących atrakcji przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych w zintegrowany produkt turystyczny, ▪ 12. miejsce powiatu w województwie lubelskim pod względem dochód w przeliczeniu na 1 mieszkańca.
--	--

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wykorzystanie potencjału specjalizacji rolniczej powiatu poprzez działania zwiększające efektywności produkcji oraz rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego, ▪ Wsparcie dla zrzeszeń producentów rolnych, tworzenia terenów inwestycyjnych oraz usług okołobiznesowych dla rolnictwa, ▪ rozwój energetyki odnawialnej (energia słoneczna i wiatrowa), produkcji energii z odpadów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego, uprawa roślin energetycznych, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dalszy spadek liczby ludności i utrzymujące się ujemne saldo migracji, ▪ rosnące obciążenie demograficzne osobami starszymi, ▪ znaczny wzrost dynamiki procesów opartych o publiczne usługi cyfrowe w administracji, ▪ wzrost popytu na usługi zdrowotne i opiekuńcze wynikający ze zmian demograficznych, rosnąca liczba lekarzy w wieku emerytalnym, ▪ wzrost ukrytego bezrobocia w rolnictwie, niska dochodowość pracy w rolnictwie,

<ul style="list-style-type: none">▪ rozwój marki terytorialnej powiatu opolskiego (promocja gospodarcza i turystyczna),▪ profesjonalizacja oferty usług wsparcia dla biznesu dla nowych i istniejących przedsiębiorstw,▪ stworzenie wspólnej bazy terenów inwestycyjnych powiatu w oparciu o standardy PAIH,▪ zmiana trendów turystycznych i rekreacyjnych na wypoczynek aktywny/ekologiczny oraz turystykę slow life,▪ rozwój infrastruktury i usług turystyki rekreacyjnej w oparciu o przemysł czasu wolnego, atrakcyjność krajobrazową i dziedzictwo kulturowe powiatu – sieciowe, zintegrowane produkty turystyczne,▪ rozwój społeczeństwa informacyjnego dostosowany do wieku, aktywności zawodowych i społecznych,▪ rozwój elektronicznych usług publicznych i kompetencji kadr (administracja, edukacja, służba zdrowia),▪ adaptacja do zmian klimatu, inwestycje w odnawialne źródła energii i poprawę efektywności energetycznej,▪ możliwość pozyskania środków ze źródeł zewnętrznych dedykowanych obszarom zmarginalizowanym, w tym środków UE 2021 – 2027 przeznaczonych na wsparcie wymiaru terytorialnego polityki spójności,▪ współpraca samorządów różnych szczebli ukierunkowana na rozwój infrastruktury drogowej,▪ zwiększenie atrakcyjności i zainteresowania kształceniem zawodowym oraz dostosowywanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy,▪ rozwój współpracy szkół zawodowych z pracodawcami.▪ doświadczenie oraz skuteczność powiatu w pozyskiwaniu krajowych i europejskich środków zewnętrznych i zarządzaniu projektami powinno być wykorzystane jako szansa rozwojowa.	<ul style="list-style-type: none">▪ zmiany klimatyczne, spadek efektywności produkcji rolniczej oraz postępujące zagrożenie dla środowiska przyrodniczego,▪ zwiększające się obciążenia finansowe budżetu powiatu,▪ zmiana systemu finansowania inwestycji w ramach polityki spójności 2021–2027 (zmniejszony poziom dofinansowania, więcej instrumentów zwrotnych),▪ niski poziom płac w administracji publicznej – możliwy odpływ specjalistów.▪ Niewystarczające kompetencje administracji w zakresie planowania i wdrażania cyfrowych usług publicznych,▪ duża dynamika zmian gospodarczych i społecznych spowodowana wojną w Ukrainie i światowym kryzysem gospodarczym.
--	--

6. Misja i wizja powiatu opolskiego

Misja powiatu opolskiego w zwięzły sposób precyzuje istotę działań samorządu i podstawowe funkcje do spełnienia na rzecz zaspokojenia potrzeb mieszkańców. Misja określa też rolę władz samorządowych w procesie rozwoju wspólnoty lokalnej, w którym powiat pełni rolę inicjatora przedsięwzięć rozwojowych podejmowanych przez podmioty publiczne, organizacje społeczne i przedsiębiorców. Jednocześnie powiat opolski jest realizatorem własnych projektów uwzględniających potencjały, problemy oraz możliwości prawne, organizacyjne i finansowe samorządu.

Realizacji celów rozwojowych towarzyszy zmieniający się i rosnący poziom wymagań i oczekiwań różnych środowisk i grup społecznych dążących do tego aby powiat opolski był regionem przyjaznym mieszkańcom i inwestorom, a także obszarem nowoczesnym, dynamicznym, innowacyjnym, oferującym atrakcyjne miejsca pracy oraz dobre warunki do życia i samorealizacji. Jednocześnie plany i bieżące działania samorządu powiatowego muszą uwzględniać nowe wyzwania zewnętrzne, na które powiat powinien reagować, niwelując zagrożenia i wykorzystując swoje szanse rozwojowe.

Misja powiatu opolskiego

Tworzenie warunków harmonijnego rozwoju gospodarczego, społecznego i przestrzennego we współpracy z interesariuszami w oparciu o lokalne potencjały, specjalizacje produkcji i potrzeby mieszkańców, z poszanowaniem środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego.

Wizja rozwoju powiatu opolskiego jest projekcją pożądanego stanu rzeczywistości lokalnej w perspektywie 2030 roku. Określa stan docelowy, do którego dąży cała wspólnota powiatu, tj. mieszkańcy, władze samorządowe powiatu i gmin oraz partnerzy społeczni i gospodarczy, wykorzystując przy tym możliwości płynące z własnych atutów oraz szans pojawiających się w otoczeniu. Wizja ukierunkowana jest perspektywicznie, określając cel do jakiego zmierza powiat i wskazując zasadniczy kierunek podejmowanych działań.

Wizja powiatu opolskiego

W roku 2030 powiat opolski jest bezpiecznym i przyjaznym miejscem do zamieszkania, pracy, rozwoju i wypoczynku, rozwija konkurencyjność nowoczesnego rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego, jest obszarem atrakcyjnym turystycznie wykorzystującym potencjał przyrodniczy i kulturowy. Nowoczesne usługi publiczne i infrastruktura podnoszą jakość życia i atrakcyjność inwestycyjną. Odpowiedzialna polityka społeczna i ochrony zdrowia stopniowo zmniejsza negatywne trendy demograficzne.

7. Cele strategiczne i kierunki działań

Cele strategiczne i kierunki działań, które będą podejmowane dla osiągnięcia celów strategicznych określono w oparciu o:

- kompetencje ustawowe powiatu oraz aspekty organizacyjne i możliwości finansowe,
- wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej powiatu,
- wnioski z analizy silnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń (SWOT),
- efekty prac warsztatów tematycznych,
- analizę zewnętrznych i procesów zachodzących na poziomie regionalnym i krajowym,
- komplementarność z celami polityki regionalnej na poziomie regionalnym i rajowym.

Cel strategiczny I

Adaptacja do zmian klimatu i zrównoważona przestrzeń

- 1.1 Zwiększenie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej.
- 1.2 Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.
- 1.3 Rozwój oferty aktywnego spędzania czasu wolnego.
- 1.4 Edukacja i promocja postaw ekologicznych.

Cel strategiczny II

Zrównoważony rozwój społeczny

- 2.1 Podniesienie jakości usług i infrastruktury pomocy społecznej i ochrony zdrowia.
- 2.2 Podniesienie jakości edukacji, wyrównywanie szans edukacyjnych, aktywizacja młodzieży.
- 2.3 Wsparcie instytucji rynku pracy.
- 2.4 Zwiększenie atrakcyjności obiektów kultury i ochrona dziedzictwa kulturowego.
- 2.5 Poprawa dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Cel strategiczny III

Wzrost atrakcyjności turystycznej i konkurencyjności

- 3.1 Poprawa atrakcyjności turystycznej.
- 3.2 Rozwój elektronicznych usług publicznych i technologii cyfrowych.
- 3.3 Poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów gospodarczych i peryferyjnych, rozwój transportu zbiorowego.

8. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Określając poniższe rezultaty i wskaźniki planowanych kierunków działań uwzględniono następujące uwarunkowania:

- możliwości prawne, organizacyjne i finansowe powiatu,
- plany i oczekiwania interesariuszy,
- możliwości współpracy w realizacji projektów partnerskich,
- dobre praktyki projektowe i wdrożeniowe,
- uwarunkowania wynikające ze Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 oraz Polityki spójności UE 2021 – 2027.

Pomiar wartości wskaźników osiągnięcia celów strategicznych nastąpi dwukrotnie:

– w roku 2027 i w roku 2031.

Cel strategiczny I: Adaptacja do zmian klimatu i zrównoważona przestrzeń

Kierunek działania 1.1	Zwiększenie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej	
Planowane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia / oczekiwany trend	
<ul style="list-style-type: none"> - Zwiększenie efektywności energetycznej oraz zmniejszenie energochłonności budynków użyteczności publicznej, - Poprawa bilansu energetycznego budynków poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na energię, - Redukcja emisji zanieczyszczeń oraz zmniejszenie kosztów bieżących utrzymania budynków. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków ↗ - Liczba budynków publicznych o udoskonalonej charakterystyce energetycznej ↗ - Liczba obiektów, w których dokonano wymiany źródeł ciepła i energii ↗ - Liczba zmodernizowanych i wybudowanych jednostek wytwarzania energii i ciepła z OZE ↗ 	

Kierunek działania 1.2	Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych	
Planowane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia / oczekiwany trend	
<ul style="list-style-type: none"> - Efektywne wykorzystanie energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł odnawialnych, - Wzrost ilości energii produkowanej ze źródeł odnawialnych na terenie powiatu, - Zmniejszenie zapotrzebowania na energię i kosztów bieżących utrzymania budynków, - Redukcja emisji zanieczyszczeń oraz oprawa stanu środowiska w zakresie jakości powietrza. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ilość wytwarzanej energii elektrycznej i ciepłej z OZE ↗ - Liczba wybudowanych i zmodernizowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej z OZE ↗ - Liczba działających instalacji wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych ↗ - Liczba obiektów, w których dokonano wymiany urządzeń elektrycznych i źródeł ciepła ↗ 	

Kierunek działania 1.3	Rozwój oferty aktywnego spędzania wolnego czasu	
Planowane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia / oczekiwany trend	
<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost atrakcyjności obiektów publicznych związanej ze sportem i rekreacją, - Wzrost dostępności mieszkańców do infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, - Poprawa dostępności, funkcjonalności i estetyki obiektów i przestrzeni publicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zrealizowanych projektów dotyczących zagospodarowania i modernizacji obiektów i przestrzeni publicznych oraz małej infrastruktury ↗ - Liczba zrealizowanych projektów z zakresu infrastruktury sportowej i rekreacyjnej ↗ - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami ↗ 	

Kierunek działania 1.4	Edukacja i promocja postaw ekologicznych	
Planowane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia / oczekiwany trend	
<ul style="list-style-type: none"> - Edukacja i promocja zachowań ekologicznych sprzyjających zwiększeniu świadomości o zmianach klimatu, racjonalnym korzystaniu z zasobów środowiskowych i ochronie zasobów nieodnawialnych, - Aktywizację mieszkańców powiatu w działania mające na celu ochronę środowiska naturalnego, - Podniesienie poziomu świadomości ekologicznej i kształtowanie postaw ekologicznych społeczeństwa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba organizowanych inicjatyw i imprez związanych z kształtowaniem postaw proekologicznych ↗ - Liczba osób uczestniczących w organizowanych przedsięwzięciach proekologicznych ↗ 	

Cel strategiczny II: Zrównoważony rozwój społeczny

Kierunek działania 2.1	Podniesienie jakości usług i infrastruktury pomocy społecznej i ochrony zdrowia	
Planowane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia / oczekiwany trend	
<ul style="list-style-type: none"> - Rozwój infrastruktury pomocy społecznej i ochrony zdrowia, - Zmniejszenie nierówności społecznych w dostępie do usług pomocy społecznej i opieki zdrowotnej, - Poprawa jakości i dostępności do świadczeń zdrowotnych i pomocy społecznej dla mieszkańców powiatu, - Doposażenie w nowoczesny sprzęt i aparaturę medyczną. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi społeczne i działalność lecznicza ↗ - Liczba zrealizowanych projektów z zakresu pomocy społecznej i ochrony zdrowia ↗ - Liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki zdrowotnej ↗ - Liczba mieszkańców powiatu, którzy skorzystali z programów polityki społecznej ↗ - Liczba osób, dla których w wyniku udziału w programach społecznych, zlikwidowane lub zmniejszone zostały bariery umożliwiające uczestnictwo w życiu społecznym, zawodowym ↗ 	

Kierunek działania 2.2	Podniesienie jakości edukacji, wyrównywanie szans edukacyjnych, aktywizacja młodzieży.	
Planowane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia / oczekiwany trend	
<ul style="list-style-type: none"> - Dostosowywanie funkcjonowania placówek oświatowych do zmieniających się uwarunkowań demograficznych i organizacyjno-prawnych, - Poprawa stanu infrastruktury oświatowej, - Polepszenie warunków kształcenia w szkołach powiatu, tym samym podniesienie konkurencyjności tych placówek względem innych szkół w woj. lubelskim, - Poprawa warunków pracy nauczycieli i uczniów, - Poprawa warunków dla rozwoju kształcenia praktycznego, - Poprawa wyposażenia szkół w nowoczesny sprzęt dydaktyczny i służący nauce zawodu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zmodernizowanych placówek oświatowych ↗ - Liczba uczniów i nauczycieli, którym w wyniku realizowanych projektów polepszyły się warunki kształcenia ↗ - Liczba zmodernizowanych lub nowo powstałych pracowni ↗ - Liczba nowo zakupionych pomocy dydaktycznych, sprzętu i oprogramowania ↗ - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami ↗ - Liczba zajęć dodatkowych rozwijających kompetencje uczniów ↗ - Liczba uczniów objętych działaniem poradni psychologiczno - pedagogicznych ↗ 	

Kierunek działania 2.3	Wsparcie instytucji rynku pracy	
Planowane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia / oczekiwany trend	
<ul style="list-style-type: none"> - Dostosowywanie usług Powiatowego Urzędu Pracy do zmieniających się uwarunkowań demograficznych, społecznych i kompetencyjnych, - Poprawa jakości usług świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy, - Wzrost aktywności zawodowej osób bezrobotnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób korzystających z form wsparcia organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy ↗ - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu ↗ - Liczba osób zatrudnionych dzięki wsparciu Powiatowego Urzędu Pracy ↗ - Wskaźnik stopy bezrobocia ↘ 	

Kierunek działania 2.4	Zwiększenie atrakcyjność obiektów kultury i ochrona dziedzictwa kulturowego	
Planowane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia / oczekiwany trend	
<ul style="list-style-type: none"> - Poprawa stanu technicznego obiektów kultury i obiektów zabytkowych, - Upowszechnianie wartości dziedzictwa kulturowego (materialnego i niematerialnego), - Doposażenie w nowoczesny sprzęt, doskonalenie oferty kultury. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba obiektów i instytucji kultury objętych wsparciem ↗ - Liczba osób odwiedzających muzea i placówki kultury ↗ - Liczba przedsięwzięć z zakresu prac restauratorskich/konserwatorskich, przy zabytkach ruchomych i nieruchomych ↗ - Liczba zrealizowanych przedsięwzięć z zakresu kultury ↗ 	

Kierunek działania 2.5	Poprawa dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami	
Planowane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia / oczekiwany trend	
<ul style="list-style-type: none"> - Zwiększenie stopnia dostępności do infrastruktury i usług publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba przedsięwzięć dotyczących zapewnienia standardów dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjnej ↗ - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami ↗ 	

Cel strategiczny III: Wzrost atrakcyjności turystycznej konkurencyjności

Kierunek działania 3.1	Poprawa atrakcyjności turystycznej	
Planowane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia / oczekiwany trend	
<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej powiatu, - Rozwój oferty turystycznej w oparciu o atrakcje przyrodnicze, krajobrazowe, kulturowe i produkty lokalne, - Współpraca z partnerami publicznymi i prywatnymi w zakresie rozwoju i promocji turystyki. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób odwiedzających muzea i obiekty związane z kulturą i dziedzictwem kulturowym ↗ - Liczba turystów korzystających z produktów i wydarzeń w ramach oferty turystycznej ↗ - Liczba produktów turystycznych objętych wsparciem ↗ - Długość wyznaczonych i oznakowanych tras turystycznych na terenie powiatu ↗ 	

Kierunek działania 3.2	Rozwój elektronicznych usług publicznych i technologii cyfrowych	
Planowane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia / oczekiwany trend	
<ul style="list-style-type: none"> - Rozwój e-administracji i e-usług publicznych, - Zapewnienie jak największej liczby wysokiej jakości usług publicznych dostępnych na najwyższych poziomach dojrzałości, - Modernizacja zaplecza teleinformatycznego zapewniająca tworzenie i implementację nowoczesnych systemów e-administracji, - Wzrost zainteresowania obywateli i przedsiębiorców powszechnym korzystaniem z e- usług publicznych, - Podniesienie kompetencji administracji powiatu w zakresie e-usług publicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba podmiotów, które udostępniły informacje sektora publicznego on-line ↗ - Liczba usług publicznych udostępnionych online o stopniu dojrzałości co najmniej 4 (transakcja) ↗ - Odsetek spraw realizowanych elektronicznie ↗ - Odsetek obywateli realizujących usługi publiczne on-line ↗ - Wartość zrealizowanych inwestycji związanych z cyfryzacją i e-usługami ↗ - liczba pracowników instytucji publicznych powiatu, która podniosła swoje kompetencje w zakresie e-usług publicznych ↗ 	

Kierunek działania 3.3	Poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów gospodarczych i peryferyjnych, rozwój transportu zbiorowego.	
Planowane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia / oczekiwany trend	
<ul style="list-style-type: none"> - Poprawa wewnętrznej i zewnętrznej spójności komunikacyjnej powiatu, - Poprawa jakości dróg, podniesienie parametrów technicznych, oraz poprawa bezpieczeństwa na drogach, - Zwiększenie dostępności do terenów inwestycyjnych, działalności gospodarczej oraz miejsc atrakcyjnych turystycznie, - Poprawa dostępności mieszkańców do transportu zbiorowego. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba kilometrów przebudowanych / rozbudowanych dróg powiatowych ↗ - Liczba kilometrów wybudowanych / przebudowanych ścieżek pieszo – rowerowych ↗ - Liczba wybudowanych obiektów infrastruktury towarzyszącej (w tym związanej z bezpieczeństwem) ↗ - Poprawa dostępności czasowej miejscowości ↗ - Poprawa przepustowości odcinków dróg ↗ - Liczba osób korzystających z transportu zbiorowego ↗ 	

9. Spójność z celami polityki regionalnej Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 i celami polityki spójności UE 2021 - 2027

Konsekwencją i logikę programowania strategicznego w procesie definiowania celów i kierunków działań Strategii Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 – 2030 zapewnia zachowanie spójności z ustaleniami i rekomendacjami w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki rozwoju określonymi w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 (SRWL 2030). Istotną kwestią jest tu zgodność z **modelem zrównoważonego rozwoju województwa lubelskiego**, który ma charakter funkcjonalny i oparty jest o cztery filary zakładające:

- zrównoważony terytorialnie rozwój regionu
- integrację zasobów i potencjałów
- stymulowanie racjonalnymi wyborami strategicznymi
- ukierunkowanie na osiągnięcie wysokiej jakości życia

Ważnym aspektem w określaniu celów i kierunków działań Strategii było uwzględnienie przedstawianych w SRWL 2030 **horyzontalnych zasad zrównoważonego rozwoju**, które obowiązują wszystkich interesariuszy regionalnej polityki rozwoju oraz determinują sposób osiągania celów rozwoju przyjętych w SRWL:

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030

Wykorzystanie modeli, zasad i rekomendacji zawartych w SRWL 2030 było istotnym aspektem w formułowaniu celów Strategii Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 – 2030, szczególnie w kontekście wykorzystania dostępnych instrumentów rozwoju terytorialnego zapewniających większą efektywność wydatkowania środków publicznych i koncentrację na realizacji projektów prorozwojowych.

Analizując problemy, potencjały i przewagi konkurencyjne powiatu opolskiego oraz określając cele Strategii zachowano spójność z celami operacyjnymi SRWL 2030 i celami polityki spójności Unii Europejskiej 2021 - 2027.

**Spójność celów Strategii Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 – 2030
z celami Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030**

Cele strategiczne Strategii Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 – 2030	Cele operacyjne Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030
<u>Cel strategiczny I</u> Adaptacja do zmian klimatu i zrównoważona przestrzeń	2.1. Zrównoważony rozwój systemów infrastruktury technicznej 2.2. Rozwój miejskich obszarów funkcjonalnych (w tym ośrodków subregionalnych) 2.4. Ochrona walorów środowiska 3.4. Innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych, rozwój sportu i usług wolnego czasu
<u>Cel strategiczny II</u> Zrównoważony rozwój społeczny	3.3. Promocja i rozwój usług prozdrowotnych, uzdrowiskowych oraz gospodarki senioralnej 3.4. Innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych, rozwój sportu i usług wolnego czasu 4.1. Rozwijanie kapitału ludzkiego 4.2. Poprawa jakości świadczenia usług zdrowotnych 4.3. Włączenie i integracja społeczna
<u>Cel strategiczny III</u> Wzrost atrakcyjności turystycznej i konkurencyjności	2.1. Zrównoważony rozwój systemów infrastruktury technicznej 2.3. Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich 3.4. Innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych, rozwój sportu i usług wolnego czasu 4.6. Wspieranie oddolnych inicjatyw i poprawa efektywności zarządzania

**Spójność kierunków działań Strategii Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 – 2030
z celami polityki spójności Unii Europejskiej na lata 2021 – 2027**

Kierunki działań Strategii Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 – 2030	Cele polityki spójności UE na lata 2021 – 2027
1.1. Zwiększenie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej.	CP 2(i) Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych
1.2. Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.	CP 2(ii) Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju

<p>1.3. Rozwój oferty aktywnego spędzania czasu wolnego.</p>	<p>CP 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich</p>
<p>1.4. Edukacja i promocja postaw ekologicznych.</p>	<p>CP 2(vii) Ochrona przyrody i bioróżnorodności, zielona infrastruktura, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia</p>
<p>2.1. Podniesienie jakości usług i infrastruktury pomocy społecznej i ochrony zdrowia.</p>	<p>CP 4(k) [EFS+] zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej.</p> <p>CP 4(v) [EFRR] Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej.</p>
<p>2.2. Podniesienie jakości edukacji, wyrównywanie szans edukacyjnych, aktywizacja młodzieży.</p>	<p>CP 4 (ii) [EFRR] Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online.</p> <p>CP 4 (f) [EFS+] Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.</p>
<p>2.3. Wsparcie instytucji rynku pracy.</p>	<p>CP 4 (b) [EFS+] Modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów i mobilności na rynku pracy.</p>
<p>2.4. Zwiększenie atrakcyjności obiektów kultury i ochrona dziedzictwa kulturowego.</p>	<p>CP 4(vi) Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych</p> <p>CP 5(i) i CP 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa.</p>

2.5. Poprawa dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.	Kwestia horyzontalna -każdy projekt powinien mieć pozytywny wpływ na zasadę równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, efekty projektu (produkty, usługi, infrastruktura) będą dostępne dla wszystkich, zgodnie z postanowieniami art. 9 Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych, z poszanowaniem zasad określonych w art. 9 rozporządzenia nr 2021/1060) lub neutralne.
3.1. Poprawa atrakcyjności turystycznej.	CP 4(vi) Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych CP 5(i) i CP 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa.
3.2. Rozwój elektronicznych usług publicznych i technologii cyfrowych.	CP 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych.
3.3. Poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów gospodarczych i peryferyjnych, rozwój transportu zbiorowego.	CP 3 (ii) Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej.

10. Terytorialny wymiar wsparcia, obszary strategicznej interwencji

Potencjały i bariery rozwojowe powiatu opolskiego posiadają swoje odniesienia przestrzenne, a ich identyfikacja ma istotne znaczenie dla prowadzenia polityki rozwoju w ujęciu terytorialnym. Pozwala to na ukierunkowanie interwencji publicznych nie tylko tematycznie, ale także w stosunku do konkretnych obszarów. Podejście terytorialne w niniejszej Strategii jest narzędziem wzmacniania procesów rozwojowych na terenie powiatu opolskiego, pozwalając tym samym na zwiększenie skuteczności osiągnięcia celów strategicznych.

Podstawą określenia wymiaru terytorialnego w niniejszej Strategii jest paradygmat polityki rozwoju, zdefiniowany w dokumentach strategicznych na poziomie krajowym, m.in. Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju i Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030). Model ten zakłada zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego regionów oraz zapewnienie większej spójności rozwojowej Polski przez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo - **rozwój społecznie i terytorialnie zrównoważony**².

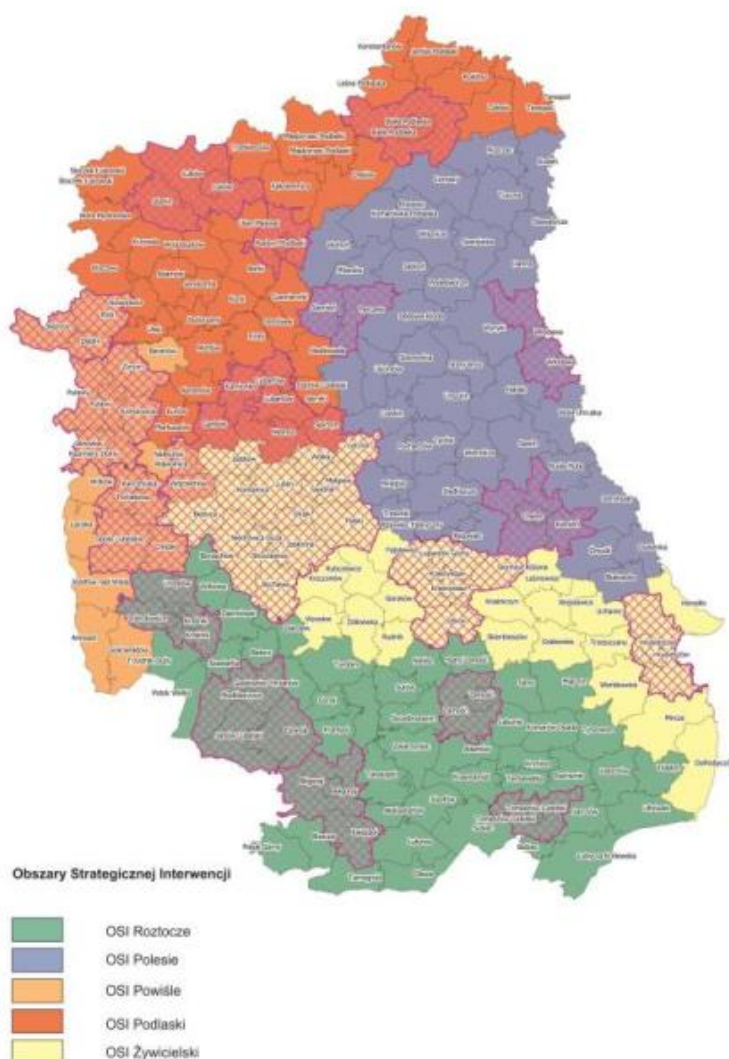
Odejście od wspierania całego kraju czy regionów w jednolity sposób na rzecz większego różnicowania interwencji, w zależności od problemów i potencjałów poszczególnych obszarów, przełożyło się na wyznaczenie krajowych obszarów strategicznej interwencji (OSI) oraz na tworzenie instrumentów terytorialnych dopasowanych do ich specyficznych potrzeb rozwojowych. Terytorium powiatu opolskiego objęte zostało następującymi OSI wyznaczonymi w KSRR 2030: OSI obszary zagrożone trwałą marginalizacją i OSI wschodnia Polska.

² Rozwój odpowiedzialny to również rozwój zrównoważony terytorialnie, który rozwija i efektywnie wykorzystuje miejscowe zasoby i potencjały wszystkich terytoriów, a w szczególności wspomaga rozwój tych obszarów, które mają mniejszą odporność na zjawiska kryzysowe, nie mogą w pełni rozwinąć swojego potencjału rozwojowego lub utraciły funkcje społeczno-gospodarcze. (KSRR 2030).

10.1 Podejście terytorialne - uwarunkowania regionalne

W podejściu terytorialnym uwzględniono założenia i kierunki polityki regionalnej, określone w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 (SRWL 2030) - z jednej strony, wspieranie konkurencyjności ośrodków miejskich w ich zdolności do generowania korzystnego oddziaływania na otoczenie funkcjonalne i cały powiat opolski (**OSI Miejskie Obszary Funkcjonalne**), z drugiej włączanie w procesy rozwojowe obszarów powiatu o niższym poziomie rozwoju społecznego i gospodarczego czy określonych barierach i niskiej odporności na zjawiska kryzysowe (**OSI Powiśle**).

Jednocześnie podstawą określenia wymiaru terytorialnego w Strategii są cele i zasady rozwoju przestrzennego przedstawione za pomocą modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego.

Obszary Strategicznej Interwencji o znaczeniu regionalnym

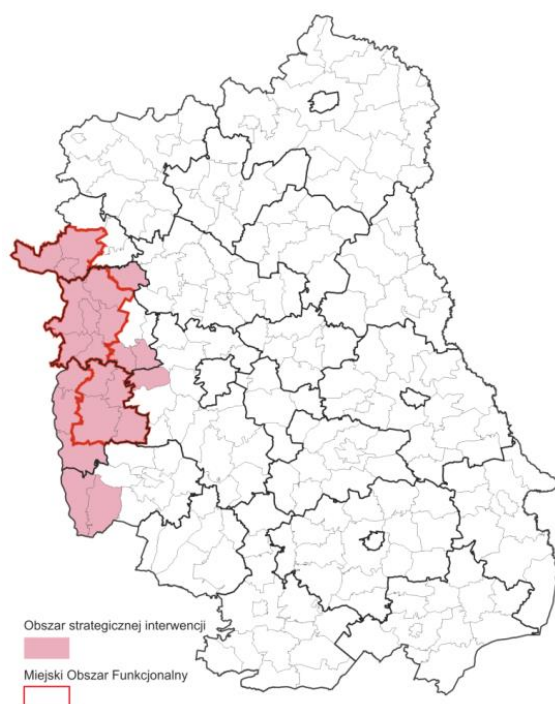
Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 wyznacza obszary strategicznej interwencji o znaczeniu regionalnym. Jest to konsekwencja decyzji dotyczącej potrzeby szczególnego wsparcia realizacji wybranych kierunków działań SRWL na określonych obszarach województwa z wykorzystaniem modelu zrównoważonego rozwoju.

Zakres OSI wskazanych w SRWL 2030 obejmuje:

- obszary współpracy w strefach silnego oddziaływania miast (**Miejskie Obszary Funkcjonalne ośrodków subregionalnych** i lokalnych oraz Lubelski Obszar Metropolitalny)
- strefy funkcjonalne, charakteryzujące się wspólnymi uwarunkowaniami i celami rozwojowymi, na których przewiduje się współpracę w układach ponadlokalnych (OSI Subregionalne: Roztocze, Polesie, **Powiśle**, Podlaski, Żywicielski).

W ramach powyższej delimitacji wskazano obszary, na których samorząd województwa lubelskiego zakłada zastosowanie mechanizmów terytorialnych - tematycznych kierunków interwencji z uwzględnieniem wsparcia z poziomu krajowego, regionalnego i lokalnego oraz przedsięwzięć priorytetowych dla rozwoju poszczególnych OSI.

OSI Powiśle

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030

Zgodnie z założeniami SRWL 2030 za priorytet rozwoju OSI Powiśle uznano „Społeczno-gospodarcze wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego obszarów nadwiślańskich”. Określono również **główne kierunki interwencji / tematyczne obszary wsparcia OSI Powiśle³**:

1. Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych

- Rozwój lokalnych specjalizacji rolnych m.in. w oparciu o odtworzenie historycznie ukształtowanych lub wykorzystanie nowych, niszowych kierunków produkcji,
- Rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej jako istotnego elementu regionalnej oferty turystycznej oraz ważnego czynnika poprawy ekonomicznej gospodarstw rolnych.

2. Rozwój przedsiębiorczości wykorzystującej surowce rolne

- Rozwój infrastruktury i obiektów przechowalniczych.

3. Zrównoważony rozwój systemów infrastruktury technicznej

3 Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030

- Poprawa regionalnych i międzyregionalnych powiązań komunikacyjnych z uwzględnieniem szkieletowego układu dróg ekspresowych (S19, S17 i S12) oraz planowanej autostrady A2, w tym budowa obwodnic miast,
- Poprawa regionalnych i międzyregionalnych połączeń kolejowych z uwzględnieniem Programu Kolejowego CPK Centralny Port Komunikacyjny.

4. Ochrona walorów środowiska

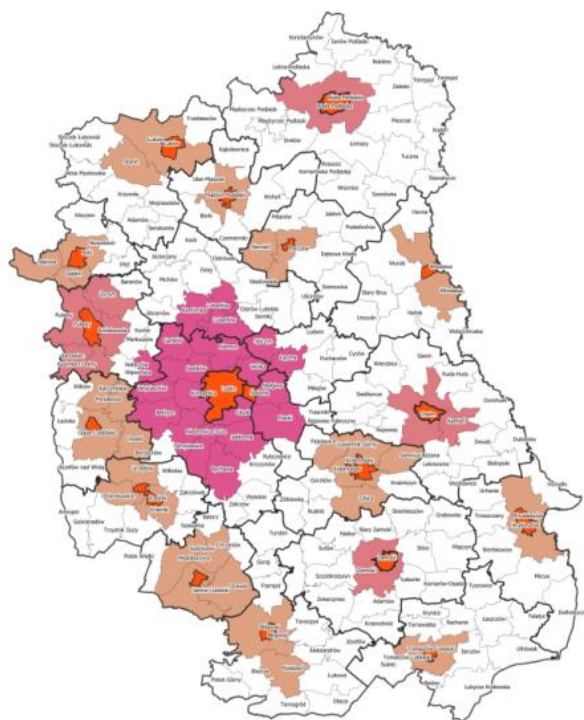
- Ochrona wartości przyrodniczych, w tym krajobrazu, siedlisk i bioróżnorodności.

5. Promocja i rozwój usług prozdrowotnych, uzdrowskich oraz gospodarki senioralnej

- Rozwój funkcji i bazy lecznictwa uzdrowskiego na obszarach występowania naturalnych warunków i czynników leczniczych.

6. Innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych, rozwój sportu i usług wolnego czasu

- Wspieranie tworzenia kompleksowej oferty turystycznej w oparciu o marki regionalne i terytorialne – pakietowanie i sieciowanie (w tym utworzenie Geoparku Małopolski Przełom Wisły oraz rozwój infrastruktury turystycznej Nadwiślańskiej Kolejki Wąskotorowej),
- Rozwijanie produktów i oferty wydarzeń wykorzystujących unikalne zasoby lokalne (np. kuchnię, wydarzenia historyczne, tradycje, materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe, walory środowiskowe, wydarzenia związane z przejawami współczesnej twórczości artystycznej, wydarzenia sportowe),
- Organizacja punktów usług i obsługi turystycznej dla turystyki zmotoryzowanej,
- Rozwój infrastruktury sprzyjającej tworzeniu zróżnicowanej oferty opartej o różne formy turystyki (np. kajakową, rowerową, nordic walking, konną, kulturową, historyczną, przyrodniczą, kulinarną itp.),
- Wspieranie rozwoju przemysłów kreatywnych oraz przemysłów kultury, przedsiębiorczości bazującej na lokalnych zasobach, dziedzictwie kulturowym i usługach edukacyjnych,
- Ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego, w tym poprzez rozwijanie funkcji użytkowej obiektów kulturowych.

OSI Miejskie Obszary Funkcjonalne

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030

Zgodnie z założeniami SRWL 2030 koncentracja potencjału gospodarczego, społecznego i demograficznego w miastach stanowi szczególnie ważny czynnik sprzyjający uzyskaniu efektu synergii w procesach rozwojowych. Określając w SRWL 2030 zasięg terytorialny Miejskich Obszarów Funkcjonalnych uwzględniono podstawowy cel delimitacji, tj. wyznaczenie obszaru budowania potencjału rozwojowego miast oraz wzmacniania powiązań funkcjonalnych ośrodków rdzeniowych z otoczeniem, a także określone w KSRR 2030 zasady polityki regionalnej, w tym szczególnie istotną dla procesu delimitacji zasadę partnerstwa i współpracy⁴.

Zaznaczyć należy, że OSI wyznaczone w KSRR 2030 i w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 wspierane będą z poziomu kraju oraz regionu za pomocą specjalnie dedykowanych instrumentów – Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych i Innych Instrumentów Terytorialnych.

Wymiar terytorialny Strategii Rozwoju Powiatu Opolskiego w perspektywie do roku 2030 ujęty na poziomie celów, kierunków działań i propozycji konkretnych przedsięwzięć jest kontynuacją polityki regionalnej Samorządu Województwa Lubelskiego oraz podejścia terytorialnego na poziomie krajowym wyrażonego w KSRR 2030. Taka orientacja jest zbieżna z podejściem terytorialnym wskazanym w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (rozwój terytorialnie wrażliwy i odpowiedzialny).

W przypadku niniejszej Strategii przekłada się to przede wszystkim na włączanie w procesy rozwojowe Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Opola Lubelskiego (MOF Opola Lubelskiego)⁵ oraz obszarów słabszych gospodarczo (w szczególności obszarów wiejskich powiatu), o niższym poziomie rozwoju i niskiej odporności na zjawiska kryzysowe. Efektem takiego podejścia będzie wyrównywanie szans oraz kształtowanie warunków dla wzmacniania spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej powiatu opolskiego – rozwoju zrównoważonego terytorialnie.

Na etapie definiowania celów i kierunków Strategii uwzględniono wykorzystanie dostępnych instrumentów rozwoju terytorialnego, które gwarantować powinny większą efektywność angażowanych środków publicznych, selektywność podejścia, realizację wspólnych, zintegrowanych projektów oraz spójność rozwojową powiatu opolskiego.

Wykorzystano też wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej powiatu oraz wyniki procesu partycypacji społecznej, w ramach którego wskazano przedsięwzięcia bazujące na rozwinięciu potencjałów obszaru oraz rozwoju jego przewag konkurencyjnych.

10.2 Potencjalne kierunki interwencji w wymiarze terytorialnym

Proponowane kierunki interwencji obejmują obszary, w ramach których polityka regionalna skoncentrowana jest na terytorialnym wymiarze wsparcia, zaś realizacja przedsięwzięć uwarunkowana jest podjęciem współpracy samorządu powiatu z gminami oraz innymi partnerami publicznymi i prywatnymi.

- **Dostępność komunikacyjna** - modernizacja i rozbudowa infrastruktury drogowej i logistycznej, rozwój systemu transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność.
- **Atrakcyjność inwestycyjna** - rozwój terenów inwestycyjnych oraz infrastruktury i usług wspierających przedsiębiorczość, wspólna oferta i baza ofert inwestycyjnych powiatu, wspólna promocja gospodarcza, wzrost jakości funkcjonowania instytucji otoczenia biznesu - zaawansowane i innowacyjne usługi dla przedsiębiorców.

4 j.w.

5 Obszar MOF Opola Lubelskiego obejmuje: część miejską gminy miejsko-wiejskiej Opole Lubelskie – jako ośrodek rdzeniowy, część wiejską gminy miejsko-wiejskiej Opole Lubelskie, gminę miejsko-wiejską Poniatowa oraz 2 gminy wiejskie: Chodel i Karczmiska.

- **Gospodarka w obiegu zamkniętym** - wzmocnienie zdolności adaptacyjnych instytucji publicznych i przedsiębiorstw do zmiennych warunków rynkowych i technologicznych, edukacja społeczna, maksymalizacja skali recyklingu odpadów, poprawa jakości powietrza, w tym eliminacja smogu poprzez rozwój gospodarki niskoemisyjnej, budownictwo pasywne.
- **System promocji produktów lokalnych** - stworzenie i rozwój marki terytorialnej powiatu w oparciu o zintegrowany system wsparcia w produkcji, promocji, certyfikacji i sprzedaży wyrobów lokalnych.
- **Atrakcyjność rekreacyjna i turystyczna** - poprawa jakości, kompleksowości i dostępności oferty czasu wolnego (turystyka i rekreacja) oraz oferty kulturalnej i sportowej dla mieszkańców i turystów, modernizacja i budowa infrastruktury obsługi ruchu turystycznego.
- **Stworzenie i rozwój marki turystycznej powiatu** - zintegrowana oferta rekreacyjna – turystyczna – kulturalna, współpraca z przedsiębiorcami w tworzeniu i rozwoju marki turystycznej, rozwój „przemysłu czasu wolnego” (kultura, aktywny odpoczynek, rozrywka, rekreacja, sport, turystyka: kajakowa, rowerowa, nordic walking, konna, kulturowa, historyczna, przyrodnicza, kulinarna, itp.).
- **Adaptacja do zmian klimatu** - wprowadzanie technologii OZE w obiektach publicznych, ochrona terenów naturalnej retencji wodnej, zagospodarowanie wód opadowych oraz rozwój błękitno-zielonej infrastruktury, rozwój i unowocześnianie gospodarki wodno - ściekowej, doskonalenie narzędzi monitorowania stanu środowiska i szybkiego reagowania, rozwój gospodarki niskoemisyjnej i zeroemisyjnej w sektorze publicznym, edukacja ekologiczna.
- **Kapitał społeczny** - wspieranie oddolnych inicjatyw obywatelskich, organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej, zwiększenie udziału partycypacji społecznej w zarządzaniu powiatem (np. Powiatowa Rada Przedsiębiorczości), udział mieszkańców w budowie i rozwoju marki terytorialnej (produkty lokalne, turystyka), zachowanie dziedzictwa kulturowego materialnego i niematerialnego.
- **System opieki zdrowotnej i pomocy społecznej oraz dostępność** - podniesienie jakości i dostępności usług społecznych i ochrony zdrowia, dostosowanie usług i infrastruktury do potrzeb osób starszych (w tym *srebrna gospodarka* jako odpowiedź na wyzwania demograficzne), poprawa standardów dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami w infrastrukturze i usługach publicznych.
- **Bezpieczeństwo i usługi cyfrowe** - rozbudowa szerokopasmowej infrastruktury dostępowej (szczególnie na obszarach o niskim dostępie do sieci), rozwój narzędzi i infrastruktury niezbędnej do świadczenia bezpiecznych e-usług w administracji publicznej, systemie opieki zdrowotnej i edukacji, poprawa poziomu cyberbezpieczeństwa, podniesienie kompetencji cyfrowych urzędników i mieszkańców [*funkcjonowanie usług publicznych na co najmniej 4. poziomie dojrzałości (transakcja) i docelowo 5. (personalizacja)*].
- **Kompetencje instytucji publicznych** - wzmocnienie mechanizmów zarządzania strategicznego w samorządzie w zakresie: integracji działań JST z celami gospodarczymi, społecznymi i środowiskowymi, nastawienia na innowacyjne rozwiązania i korzystania z dobrych praktyk, planowania strategicznego, racjonalizacji gospodarki budżetowej w oparciu o analizę kosztów i korzyści ekonomiczno-społecznych, kompetencji cyfrowych, współpracy JST oraz wykorzystania narzędzi partycypacji społecznej.

11. Ramy finansowe i źródła finansowania strategii

Identyfikacja i późniejsze skuteczne wykorzystanie odpowiednich źródeł finansowania planowanych zadań determinuje sukces wdrażania Strategii (osiągnięcie zakładanych celów). Jednoznaczne określenie tych źródeł, w kontekście zapewnienia spójności i efektywności realizowanych przedsięwzięć, jest zadaniem złożonym, ponieważ system finansowania zadań publicznych charakteryzuje się wielopoziomowością i hierarchicznością (poziom regionalny, krajowy i europejski), a za jego rozwój i właściwą organizację odpowiedzialnych jest wiele różnych podmiotów publicznych i niepublicznych w zależności od poziomu ich zarządzania.

Dodatkowo, należy wziąć pod uwagę różne formy finansowania przedsięwzięć (zarówno dotacje jak też instrumenty finansowe, w tym zwrotne) oraz dodatkowe możliwości jakie daje realizacja projektów w formule partnerstwa publiczno - prywatnego. W tym kontekście na szczególną uwagę zasługują mechanizm Porozumień Terytorialnych określony w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Identyfikacja i wybór potencjalnych źródeł, z których mogą być finansowane poszczególne przedsięwzięcia w ramach Strategii wymaga właściwej organizacji i koordynacji procesu pozyskiwania tych środków – zarówno na poziomie administracji powiatu, jak też na poziomie struktur zarządczych podmiotów podległych samorządowi powiatowemu.

Proces ten powinien przede wszystkim uwzględniać różnorodność opcji finansowania projektów wynikających ze Strategii (źródła i formy). Kluczową kwestią jest tu bieżąca identyfikacja dostępnych możliwości finansowania, odejście od typowego systemu grantowego, wypracowanie i koordynacja wspólnych zasad korzystania z funduszy zwrotnych w instytucjach powiatu, a także sięganie po fundusze bezpośrednio zarządzane przez Komisję Europejską. Ideą takiego podejścia jest dywersyfikacja, a także ciągłość działań (szczególnie w przypadku projektowania finansowania przedsięwzięć środkami zwrotnymi), która pozwoli na wypracowanie długoterminowego planu finansowego, a także wdrażanie inwestycji bardziej ryzykownych, często o charakterze innowacyjnym i eksperymentalnym.

Działania przewidziane do realizacji w Strategii mają szeroki zakres i w związku z tym koniecznym będzie poszukiwanie różnych źródeł ich finansowania, uwzględniających m.in. regionalne i krajowe środki w ramach Polityki Spójności i Wspólnej Polityki Rolnej. Pamiętać należy, że oprócz dotacji, subwencji i innych form finansowania bezzwrotnego, istotnym elementem finansowania będą instrumenty zwrotne.

Dlatego też podejmując decyzje o realizacji projektów (szczególnie w zakresie przedsięwzięć partnerskich) należy każdorazowo rozpatrywać możliwości budżetowe JST w kontekście istniejących źródeł i form finansowania w oparciu o poniższe zasady:

- dywersyfikacja źródeł finansowania jako główna zasada wdrażania Strategii,
- korzystanie z różnych form finansowania – dotacje oraz instrumenty finansowe (pożyczki, poręczenia, gwarancje itp.), w tym z formuły partnerstwa publiczno – prywatnego,
- korzystanie ze środków europejskich na różnych poziomach (program regionalny, programy krajowe, programy współpracy międzynarodowej),
- korzystanie z funduszy bezpośrednio zarządzanych przez Komisję Europejską (np. LIFE, COSME, Horyzont, Erasmus, EFIS, itp.),
- uczestnictwo w międzynarodowych projektach sieciowych (np. programy Interreg, URBACT, Central Europe),
- współpraca z instytucjami międzynarodowymi (np. Europejski Bank Inwestycyjny, Bank Światowy, instrument ELENA, itp.).

Osiągnięcie celów zawartych w Strategii wymaga zaangażowania różnych instytucji, podmiotów i zaplanowania wydatkowania znacznych środków finansowych w perspektywie wieloletniej. Biorąc pod uwagę uwarunkowania ekonomiczne powiatu oraz instytucji podległych do najważniejszych źródeł pochodzenia kapitału na finansowanie zadań Strategii należeć będą:

- **Środki własne samorządu powiatowego (dochody własne, subwencje)**

Za kluczowe źródło finansowania inwestycji zawartych w Strategii uznać należy budżet samorządu powiatowego. Środki własne JST przewidziane są przede wszystkim jako wkład własny (w przypadku realizacji projektów współfinansowanych ze środków unijnych należy przyjąć, że wkład własny będzie wynosił 15% - 30% kosztów kwalifikowalnych). Zgodnie z zasadą racjonalizacji wydatków publicznych istotnym jest zaplanowanie mechanizmów koordynacyjnych dotyczących wspólnego finansowania projektów z gminami oraz innymi partnerami publicznymi lub prywatnymi (partnerstwo publiczno – prywatne).

- **Środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej w ramach programów krajowych i programu regionalnego 2021 - 2027**

Środki z budżetu Unii Europejskiej w ramach pakietu legislacyjnego polityki spójności na lata 2021-2027 przewidziane w programach operacyjnych na poziomie zarówno regionalnym, jak i krajowym (w tym Program Współpracy Transgranicznej PL – UA). Istotnym źródłem finansowania są też środki z budżetu UE, dostępne w ramach zarządzania bezpośrednio sprawowanego przez Komisję Europejską w zakresie związanym m.in. z kwestiami klimatycznymi w ramach Europejskiego Zielonego Ładu. Z uwagi na złożony charakter programów krajowych i regionalnych oraz mnogość możliwości finansowania ze środków UE 2021 – 2027 (w zależności od zakresu, wielkości oraz indywidualnego lub partnerskiego charakteru inwestycji) zalecany jest bieżący monitoring dostępnych źródeł finansowania oraz stanu przygotowania, zatwierdzania i aktualizacji poszczególnych programów (w tym wytycznych oraz harmonogramów i regulaminów naborów).

- **Środki z programów zarządzanych bezpośrednio przez Komisję Europejską**

W latach 2021 – 2027 przewidziana jest kontynuacja programów i inicjatyw UE, które mogą być istotnym czynnikiem aktywizującym potencjał gospodarczy i społeczny powiatu. Są to m.in.: Instrument "Łącząc Europę" (transport, energetyka, telekomunikacja), LIFE (ochrona środowiska i klimatu), COSME (konkurencyjność przedsiębiorstw), Horyzont (badania naukowe i innowacje), ERASMUS+ (zagraniczne staże, praktyki i wolontariat), EFIS (zapewnienie gwarancji dla finansowania inwestycji długoterminowych), Europejski Korpus Solidarności (zdobywanie doświadczenia zawodowego i podnoszenie kwalifikacji przez ludzi młodych). Podobnie jak w przypadku programów krajowych i programu regionalnego UE 2021 – 2027 zalecany jest bieżący monitoring dostępnych źródeł finansowania.

- **Środki pochodzące z budżetu państwa oraz środki budżetu Województwa Lubelskiego**

Środki budżetu państwa oraz samorządu województwa dostępne w ramach istniejących oraz nowych instrumentów takich, jak Porozumienia terytorialne (zgodnie z art. 14rb ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju). W tej kategorii wymienić można np. fundusze celowe utworzone z przeznaczeniem na finansowanie infrastruktury publicznej, w tym transportowej. Są to w m.in. Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych, fundusze utworzone w Banku Gospodarstwa Krajowego oraz dotacje celowe lub środki z rezerw celowych poszczególnych ministerstw. Zgodnie z ustawą o samorządzie województwa z budżetu województwa finansowane są m.in. zadania o charakterze wojewódzkim w zakresie transportu zbiorowego i dróg publicznych. Województwo zajmuje się finansowaniem m.in. rozwoju dróg wojewódzkich, regionalnych przewozów autobusowych oraz regionalnych przewozów kolejowych. Inwestycje te stanowią istotne uzupełnienie systemu

transportowego powiatu opolskiego i poszczególnych gmin – zarówno w zakresie przedsięwzięć indywidualnych jak i partnerskich.

▪ **Środki krajowych i międzynarodowych instytucji finansowych**

Do finansowania zadań wynikających ze Strategii mogą być angażowane środki pozyskiwane m.in. z kredytów lub innych finansowych instrumentów zwrotnych i bezzwrotnych, uzyskanych za pośrednictwem instytucji finansowych takich jak m.in. Bank Gospodarstwa Krajowego, Europejski Bank Inwestycyjny, czy też Bank Światowy.

▪ **Środki prywatne**

Dotychczasowe doświadczenia JST wskazują na możliwości finansowania przedsięwzięć infrastrukturalnych ze środków prywatnych, przede wszystkim przy wykorzystaniu formuły partnerstwa publiczno-prywatnego. Jest to rozwiązanie coraz silniej wspierane przez Rząd Polski i Komisję Europejską i może posłużyć do realizacji inwestycji, leżących w interesie publicznym⁶. Udział środków prywatnych jest szczególnie istotny w realizacji niektórych przedsięwzięć wymagających zbiorowego wysiłku ze względu na ich skomplikowany i długoletni charakter.

Dla zapewnienia skutecznej realizacji przedsięwzięć wynikających ze Strategii istotne jest podejmowanie prób poszukiwania nowych rozwiązań (w tym organizacyjnych w partnerstwie z gminami, partnerami publicznymi i prywatnymi) w zakresie zarządzania i finansowania. Ważnym elementem sprawnego wdrażania Strategii powinny być zatem działania zmierzające do podejmowania możliwie szerokiej współpracy pomiędzy powiatem opolskim a samorządami gminnymi powiatu, nie tylko w zakresie wspólnego finansowania poszczególnych zadań ale również zapewnienia ciągłości funkcjonowania inwestycji.

Podkreślić należy, że planowanie budżetu oraz źródeł i form finansowania projektów zawartych w Strategii jest obecnie zadaniem trudnym i złożonym z uwagi na dynamicznie zmieniającą się sytuację makroekonomiczną w kraju i na świecie spowodowaną postępującym kryzysem gospodarczym, długofalowymi konsekwencjami pandemii COVID-19 oraz społecznymi i gospodarczymi skutkami wojny w Ukrainie.

6 Formuła PPP opiera się na realizacji zadań publicznych na mocy wieloletniej umowy określającej podział zadań i ryzyk pomiędzy podmiotem publicznym a partnerem prywatnym. Celem PPP jest świadczenie określonej usługi publicznej przez partnera prywatnego w oparciu o infrastrukturę publiczną, za wynagrodzeniem. Realizacja inwestycji w formule PPP to szereg korzyści dla instytucji publicznych, a przede wszystkim możliwość optymalizacji wydatkowania środków budżetowych poprzez zaangażowanie kapitału prywatnego w inwestycje publiczne, oraz możliwość skorzystania z wiedzy i doświadczenia biznesu. (więcej informacji: <https://www.ppp.gov.pl/>)

12. Zasady i struktura zarządzania procesem wdrażania Strategii

System zarządzania strategią terytorialną ma kluczowe znaczenie w kontekście skuteczności realizacji interwencji publicznych i korzyści dla samorządów. Właściwie zaprojektowany i konsekwentnie wdrażany system wpłynie na sprawność realizacji Strategii i wykorzystywania dostępnych funduszy przeznaczonych na realizację jej celów. Co istotne, właściwy system stanowi podstawę do rozwoju trwałego forum współpracy między powiatem a partnerami zewnętrznymi, nie tylko w zakresie funduszy, ale docelowo wszystkich polityk realizowanych przez samorządy powiatu opolskiego. Jednocześnie system zarządzania tworzy strukturę, po części sformalizowaną, w której powstają pozytywne relacje nieformalne. Taka struktura stanowić będzie w przyszłości bazę wiedzy i pamięci organizacyjnej determinującej dalszą współpracę i zintegrowany rozwój samorządów całego obszaru objętego Strategią.

Założenia regionalnej polityki rozwoju zawarte w KSRR 2030 wyraźnie wskazują na potrzebę współpracy (w ramach partnerstw ponadlokalnych) oraz zintegrowanego podejścia terytorialnego, określając **współpracę partnerów** jako jedną z zasad polityki regionalnej, które regulują sposób postępowania wszystkich interesariuszy i zapewniają lepszą koordynację działań na rzecz rozwoju.

12.1 Zasady współpracy interesariuszy

Opracowaniu i wdrażaniu Strategii oraz prawidłowemu funkcjonowaniu systemu zarządzania towarzyszy kilka kluczowych zasad, którymi konsekwentnie powinny kierować się wszystkie podmioty zaangażowane w realizację Strategii:

Źródło: opracowanie własne

▪ Równość partnerów

Powodzenie współpracy w dużej mierze zależy od wspólnego przekonania wszystkich partnerów do łączącej ich wspólnoty interesów i celów. Decyduje o tym zarówno konstrukcja i treść Strategii, jak też codzienna praktyka działania, zarówno na etapie przygotowania dokumentu, jak też jego późniejszego wdrażania. Dlatego istotne jest, aby zaplanowane i później wykorzystywane mechanizmy zarządzania w realny sposób uwzględniały równość partnerów (nawet jeśli różnice w wielkości, potencjale i finansach podmiotów determinują określony kształt tych mechanizmów).

▪ **Partnerstwo**

Proces opracowania i wdrażania Strategii powinien polegać na kreowaniu partnerskich warunków współpracy między interesariuszami (oznacza to odpowiedni dobór i kształtowanie przedsięwzięć zawartych w Strategii, mechanizmów ich finansowania oraz korzystania z ich efektów przez mieszkańców powiatu) jak również odpowiednich relacji między poszczególnymi podmiotami (publicznymi, prywatnymi i organizacjami społecznymi) oraz osobami zaangażowanymi w opracowanie i wdrażanie Strategii. Szczególnie ważne, aby zasada ta stosowana była w sytuacjach, w których dochodzi do interakcji między władzami powiatu, a jego mieszkańcami lub organizacjami ich reprezentującymi.

▪ **Tworzenie możliwie elastycznych rozwiązań**

Na etapie tworzenia Strategii i w początkowym procesie jej wdrażania, zwykle nie udaje się trafnie przewidzieć wszystkich uwarunkowań tak, aby szczegółowo zaplanować mechanizmy zapewniające efektywność działań. Co więcej, te uwarunkowania będą się zmieniać z czasem. Stąd też niezbędne jest formułowanie elastycznych procedur i rozwiązań, które pozwolą sprawnie dostosowywać się do zmieniających się potrzeb i wyzwań. Konieczność zachowania elastyczności w procesie wdrażania Strategii do roku 2030 uwarunkowana jest przede wszystkim: sytuacją społeczną i gospodarczą powiatu opolskiego oraz poszczególnych gmin, trendami demograficznymi, opiniami i potrzebami mieszkańców, wpływem inwestycji krajowych i regionalnych, możliwościami finansowania inwestycji w perspektywie finansowej UE 2021 – 2027, sytuacją budżetową JST, konsekwencjami społecznymi i ekonomicznymi wojny w Ukrainie i epidemii COVID-19 oraz realizacją celów Umowy Partnerstwa 2021 - 2027 i Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030.

▪ **Wielopoziomowe zarządzanie**

Aby działania samorządu powiatu opolskiego na rzecz realizacji celów Strategii miały realny i skuteczny wymiar, praktyczna współpraca interesariuszy musi objawiać się na różnych szczeblach zarządzania, w różnych formułach i przy realizacji poszczególnych projektów czy przedsięwzięć. Ograniczenie zarządzania do jednego ciała lub podmiotu może skutkować powstaniem „wąskich gardeł”, ograniczoną akceptacją społeczną części działań lub innymi problemami zarządczymi.

▪ **Racjonalność wydatków publicznych**

Tworzenie mechanizmów zarządczych w samorządzie powiatowym nie powinno prowadzić do mnożenia struktur i nieuzasadnionego wydatkowania środków publicznych.

▪ **Sieciowanie i stała współpraca**

W procesie opracowania i realizacji Strategii, szczególnie przy okazji działań partycypacyjnych, należy stwarzać warunki do budowania sieciowych relacji między instytucjami, organizacjami, grupami ludzi i poszczególnymi mieszkańcami. Stanowi to dobrą bazę dla dalszej współpracy i przyszłej realizacji kolejnych przedsięwzięć.

Zasady zarządzania procesem przygotowania i wdrażania Strategii terytorialnej powinny być proste i jasno sformułowane. Mogą też, na późniejszym etapie, stać się częścią porozumień powiatowo – gminnych lub obowiązywać jako nieformalny dokument. Wszyscy zaangażowani interesariusze powinni wiedzieć, w ramach jakich mechanizmów i zasad działają. Wydaje się to szczególnie ważne przy działaniach z zakresu planowania przestrzennego, przedsięwzięciach zintegrowanych (w tym projektach partnerskich) oraz w trakcie innych prac projektowych czy koncepcyjnych. Jednocześnie spisane i przejrzyste zasady pomagają interesariuszom identyfikować się z celami Strategii oraz sposobami ich osiągnięcia.

▪ **Otwartość, uczciwość, zaufanie i przyjazna atmosfera**

Cechy te powinny kształtować stosunki międzyludzkie w różnych układach interakcji, natomiast odwołanie się do nich na początku współpracy wskaże jasną ścieżkę postępowania wszystkich interesariuszy i będzie odniesieniem w przypadku jakichkolwiek kwestii spornych, czy kryzysowych.

▪ **Proste i jasne zasady komunikacji**

Określenie zasad i kanałów komunikacji jest niezbędne szczególnie na początku współpracy kilku partnerów. Zdefiniowanie takich zasad pozwoli na efektywny przepływ informacji, ułatwi czasowe podejmowanie decyzji i spowoduje, że partnerzy będą współodpowiedzialni za działania rozwojowe realizowane na całym obszarze powiatu opolskiego. Co istotne, proste i jasne zasady komunikacji znacznie ułatwiają realizację przedsięwzięć o złożonym charakterze.

▪ **Spójność z celami i zasadami polityki regionalnej**

Zasadą horyzontalną (zarówno w procesie opracowania jak też wdrażania Strategii) powinno być zachowanie spójności strategii (cele, kierunki działań, zakres poszczególnych przedsięwzięć) z dokumentami strategicznymi i operacyjnymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym oraz europejskim – ze szczególnym uwzględnieniem uwarunkowań perspektywy finansowej UE 2021 – 2027.

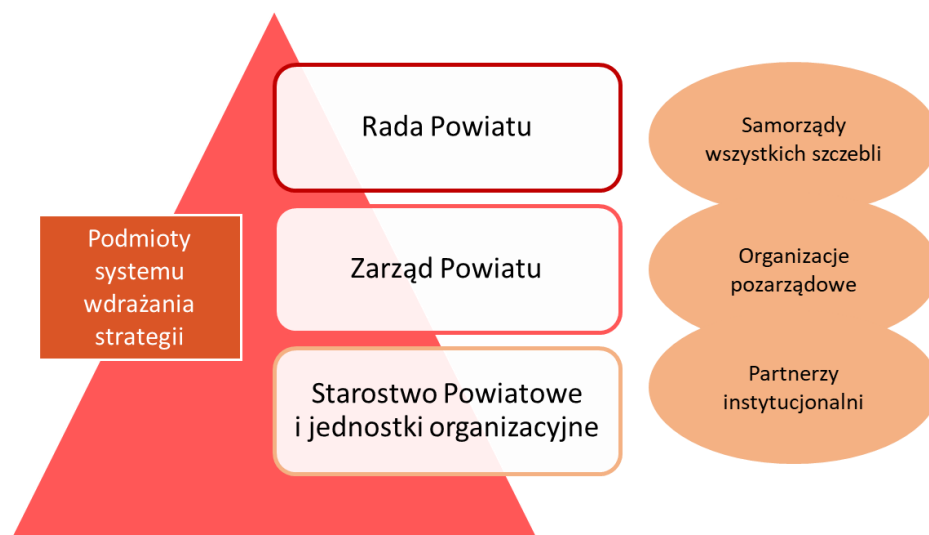
12.2 Struktura i system zarządzania Strategią

System wdrażania Strategii Rozwoju Powiatu Opolskiego stanowi integralną część procesu zarządzania strategicznego i polityki rozwoju prowadzonych przez samorząd powiatu. W systemie realizacji Strategii, kluczową rolę odgrywać będzie przywództwo organizacyjne Zarządu Powiatu, rozumiane jako strategiczna rola organu wykonawczego samorządu powiatowego w stymulowaniu i koordynacji działań podejmowanych przez różnorodne podmioty i środowiska, jak również w mobilizowaniu oraz integrowaniu zasobów pozostających w ich dyspozycji na rzecz realizacji celów strategicznych.

Projekty i zadania w ramach Strategii Rozwoju Powiatu będą realizowane w różnych okresach czasowych przy zaangażowaniu zróżnicowanych instrumentów obejmujących narzędzia organizacyjne i finansowe, których zakres przedmiotowy oraz kierunki wydatkowania podlegają bezpośredniej kontroli ze strony organów samorządu powiatowego. Dotyczy to w szczególności: powiatowych strategii sektorowych (np. w zakresie transportu, kwestii społecznych, współpracy z organizacjami pozarządowymi) uszczegóławiających cele strategiczne oraz pozostałych dokumentów planistycznych (np. wieloletnia prognoza finansowa, uchwały budżetowe i inne dokumenty finansowe) określających krótko i długofalowe kierunki wydatkowania środków finansowych.

Strategia Rozwoju Powiatu Opolskiego skupia się na przedsięwzięciach, za które odpowiedzialny jest samorząd powiatu zgodnie z kompetencjami ustawowymi. Nie ogranicza się jednak wyłącznie do tych zadań ale angażuje i inicjuje działania realizowane w szerokich partnerstwach lokalnych. Znajduje to wyraz w *Potencjalnych kierunkach interwencji w wymiarze terytorialnym* (przedstawionych w Rozdziale 10.2 Strategii), dla których jednostkami realizującymi będą zarówno wydziały Starostwa Powiatowego i jednostki organizacyjne powiatu, jak również samorządy gmin powiatu opolskiego, administracja rządowa, samorząd województwa oraz podmioty prywatne i organizacje pozarządowe.

Koniecznym i celowym działaniem w okresie realizacji Strategii będzie tworzenie warunków dla ścisłej partnerskiej współpracy powiatu z samorządami gminnymi oraz zewnętrznymi podmiotami publicznymi i prywatnymi - rozumianej, jako otwarte i aktywne współdziałanie równoprawnie traktowanych podmiotów, reprezentujących różnorodne środowiska i instytucje, realizujące i wspierające działania na rzecz rozwoju powiatu.

Struktura wdrażania Strategii Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 – 2030

Źródło: opracowani własne

W aspekcie kompetencji ustawowych za wdrażanie Strategii odpowiedzialne są władze powiatu opolskiego (Rada Powiatu i Zarząd Powiatu), a za ich sprawną realizację komórki organizacyjne Starostwa Powiatowego oraz jednostki organizacyjne powiatu. Samorządy wszystkich szczebli oraz organizacje pozarządowe i partnerzy instytucjonalni, z którymi współpracują władze powiatu, pełnią rolę konsultacyjną i doradczą w procesie realizacji Strategii.

Rada Powiatu

Rada Powiatu pełni funkcję decyzyjną i uchwałodawczą. Do zadań Rady należy w szczególności stanowienie o kierunkach rozwoju powiatu, uchwalanie oraz wprowadzanie zmian w Strategii, opiniowanie dokumentów niezbędnych w procesie przygotowania i wdrażania Strategii oraz inicjowanie dodatkowych działań zwiększających efektywność realizacji Strategii.

Zarząd Powiatu

Zarząd Powiatu, w oparciu o struktury Starostwa Powiatowego i jednostki organizacyjne powiatu, odpowiada za prawidłową realizację Strategii, opracowanie projektu Strategii oraz proces ewentualnej aktualizacji dokumentu, a także przygotowanie dokumentów towarzyszących (o ile są konieczne). Zarząd Powiatu podejmuje też kluczowe decyzje operacyjne niezbędne do osiągnięcia celów Strategii, w tym przede wszystkim decyzje finansowe i organizacyjne dotyczące poszczególnych przedsięwzięć wynikających ze Strategii. Zarząd, we współpracy z jednostkami organizacyjnymi powiatu odpowiada za prawidłową, zgodną z przyjętymi założeniami, realizację projektów oraz inicjuje dodatkowe działania realizujące cele zawarte w Strategii, w tym dotyczące współpracy z partnerami publicznymi, prywatnymi i organizacjami pozarządowymi.

Starostwo Powiatowe i jednostki organizacyjne

Zadaniem struktury organizacyjnej Powiatu (komórek organizacyjnych Starostwa Powiatowego oraz jednostek organizacyjnych powiatu) jest bieżąca realizacja zadań związanych z wdrażaniem Strategii. Komórki i jednostki organizacyjne pełnią kluczową rolę w procesie wdrażania Strategii. Pracownicy struktury organizacyjnej powiatu na poziomie roboczym koordynują skuteczność i prawidłowość procesu wdrażania Strategii, przede wszystkim w zakresie realizacji konkretnych projektów.

Do zadań pracowników komórek organizacyjnych Starostwa Powiatowego oraz jednostek organizacyjnych powiatu (zgodnie z ich kompetencjami) należy w szczególności:

- koordynacja realizacji projektów,

- formułowanie wniosków i opinii dla Zarządu Powiatu, w tym przedstawianie propozycji stosownych zmian Strategii,
- współpraca między Starostwem Powiatowym a jednostkami organizacyjnymi powiatu oraz partnerami zewnętrznymi i interesariuszami,
- monitorowanie wdrażania Strategii w oparciu o zestaw wskaźników,
- przygotowanie rocznych raportów o realizacji Strategii przekazywanych Zarządowi Powiatu,
- współpraca z ekspertami zewnętrznymi oraz innymi instytucjami zaangażowanymi w realizację Strategii,
- identyfikacja projektów oraz zapewnienie komplementarności realizowanych zadań,
- bieżący, roboczy kontakt z osobami odpowiedzialnymi za przygotowanie i realizację projektów,
- prowadzenie działań informacyjnych i konsultacyjnych skierowanych do interesariuszy.

Realizacja Strategii odbywa się poprzez konkretne projekty, ale i szersze długofalowe działania (np. promocja gospodarcza czy turystyczna). Dlatego też do każdego z projektów czy długofalowych działań rekomendowane jest wskazanie zarówno instytucji jak też osoby odpowiedzialnej za realizację. Dodatkowo w przypadku przedsięwzięć wymagających długotrwałej i wielowątkowej współpracy warto rozważyć zawarcie dodatkowych formalnych porozumień regulujących np. kwestie finansowania wspólnych działań.

W sytuacji, gdy realizacja projektu wymaga szerokiego zaangażowania wielu interesariuszy (w tym pracowników różnych instytucji) możliwe jest powoływanie małych zespołów roboczych/zadaniowych. Powinno być ich jak najmniej, aby nie rozdrabniać dostępnych zasobów organizacyjnych. Członkowie zespołów, a także inni zaangażowani we wspólne przedsięwzięcia pracownicy Starostwa Powiatowego i jednostek podległych, powinni mieć możliwość kontaktowania się ze sobą na bieżąco i bez zbędnych formalności w celu zapewnienia płynnej współpracy. Równocześnie należy przewidzieć z góry określoną regularność, z którą członkowie zespołów będą się spotykać w pełnym gronie, aby dokonywać systematycznego przeglądu całości spraw mieszczących się w danym obszarze tematycznym Strategii.

Partnerzy zewnętrzni

W celu zapewnienia możliwie szerokiego zaangażowania innych podmiotów (nie tylko publicznych) w realizację Strategii wskazana jest bieżąca współpraca z samorządami gmin powiatu opolskiego oraz organizacjami pozarządowymi i partnerami instytucjonalnymi.

Bieżąca współpraca z partnerami zewnętrznymi, którzy pełnią rolę konsultacyjno – doradczą oraz mają możliwość inicjowania i proponowania nowych przedsięwzięć i rozwiązań, stanowi ważny kanał komunikacji między władzami powiatu a interesariuszami w kontekście najważniejszych rozstrzygnięć oraz realizacji poszczególnych projektów zawartych w Strategii.

Opracowanie i realizacja Strategii Rozwoju Powiatu Opolskiego jest zadaniem, które stanowi wyzwanie dla samorządu powiatowego, nawet w regionach z dużym doświadczeniem w planowaniu rozwoju terytorialnego. Dlatego też w proces wdrażania Strategii powinny być zaangażowane osoby posiadające właściwe kompetencje. Sprawne wdrażanie Strategii wymagać będzie ciągłego podnoszenia kwalifikacji, rozwoju zawodowego oraz wypracowywania skutecznych metod efektywnej współpracy ze wszystkimi interesariuszami.

12. Monitoring i ewaluacja Strategii

Proces monitoringu Strategii, za który odpowiedzialny jest Zarząd Powiatu Opolskiego, realizowany będzie przez odpowiednie wydziały Starostwa Powiatowego, który przy udziale pozostałych komórek organizacyjnych Starostwa, jednostek organizacyjnych powiatu oraz ewentualnych partnerów realizujących wspólne projekty, prowadzić będą coroczny monitoring i sprawozdawczość w ramach Strategii. Proces monitoringu oparty jest o system wskaźników (opisanych w Rozdziale 8) agregowanych w dwóch okresach sprawozdawczych - w roku 2027 i w roku 2031.

Proces ten nie powinien ograniczać się jedynie do określenia wartości poszczególnych wskaźników i wskazania, że mają one tendencję wzrostową lub spadkową, ale musi stać się podstawą do wprowadzania ewentualnych zmian w realizowanych projektach, grupach docelowych, rozszerzaniu lub ograniczaniu liczby zaangażowanych partnerów oraz ewentualnie do aktualizacji kierunków rozwojowych i celów Strategii Rozwoju Powiatu Opolskiego.

Monitoring powinien być działaniem prowadzonym stale, a nie jedynie działaniem naprawczym i chwilowym. Proces ten powinien angażować wielu interesariuszy oraz uwzględniać zaangażowanie partnerów zewnętrznych. Monitoring powinien obejmować przede wszystkim stan realizacji poszczególnych zadań (projektów) oraz wskaźników przypisanych do celów strategicznych w oparciu o następujące działania:

- monitoring stanu wdrażania poszczególnych projektów przewidzianych do realizacji w ramach celów strategicznych oraz przypisanych im wskaźników,
- identyfikacja zmian jakie zaistniały podczas wdrażania Strategii oraz rekomendowanie działań zaradczych i aktualizacji Strategii,
- ocena końcowa stanu realizacji projektów i wskaźników oraz ustalenie przyczyn występujących zmian w procesie realizacji Strategii, a także sformułowanie wniosków dotyczących oceny realizacji celów Strategii i rekomendacji na przyszłość.

Wdrażanie Strategii, polegające na realizacji projektów przypisanych do poszczególnych celów strategicznych i kierunków działań, oparte będzie o cykl planistyczny, który zakłada cztery moduły, w ramach których kluczowym jest znalezienie odpowiedzi na następujące pytania:

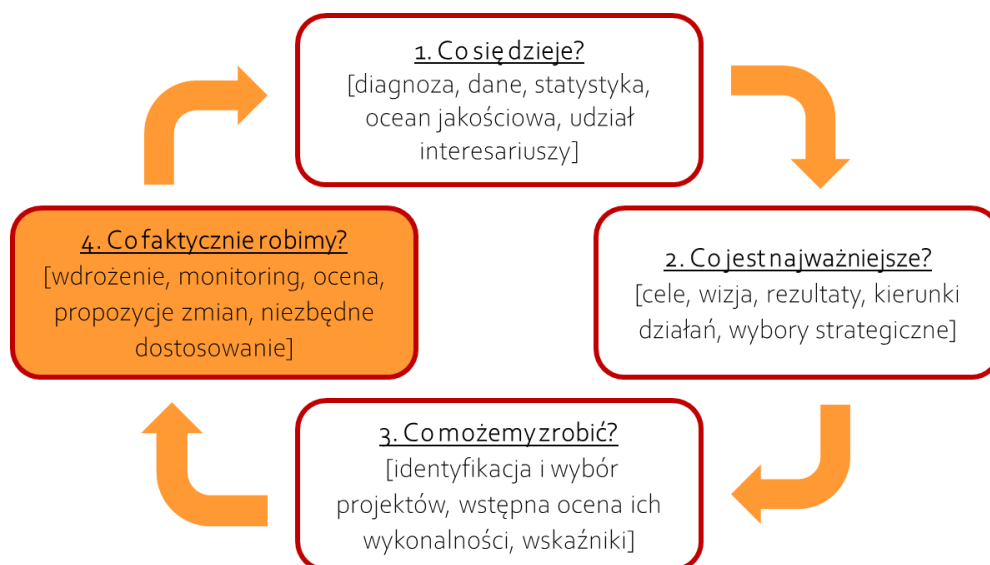
Etap 1 - Co się dzieje? (diagnoza, dane, statystyka, ocena jakościowa, zaangażowanie interesariuszy),

Etap 2 - Co jest najważniejsze? (misja, wizja cele, kierunki działań, wybory strategiczne),

Etap 3 - Co możemy zrobić? (identyfikacja i wybór projektów, wstępna ocena ich wykonalności, wskaźniki),

Etap 4 - Co faktycznie robimy? (wdrożenie, monitoring, ocena, propozycje zmian, niezbędne dostosowanie).

Pierwsze trzy etapy są przedstawione w niniejszej Strategii, natomiast elementem podsumowującym cykl planistyczny jest **etap 4** będący integralną częścią procesu monitoringu Strategii.

Cykl planistyczny strategii

Źródło: opracowanie własne

Dla skuteczności wdrażania Strategii istotne jest aby odpowiedzialność za proces monitoringu przypisana była do konkretnego podmiotu – w tym właściwych wydziałów Starostwa Powiatowego. Zadaniem Wydziałów (we współpracy z innymi komórkami organizacyjnymi Starostwa Powiatowego i jednostkami organizacyjnymi powiatu) będzie monitorowanie wdrażania poszczególnych projektów, realizacji celów Strategii, ocena rezultatów wdrażania i przypisanych im wskaźników oraz rekomendowanie ewentualnych działań modyfikujących Zarządowi Powiatu.

Jeśli zaistnieje taka potrzeba Strategia podlega procedurze aktualizacji, która może wynikać ze zmiany uwarunkowań lokalnych, regionalnych, krajowych lub międzynarodowych, pojawienia się nowych problemów i potrzeb lub nowych szans rozwojowych. Podstawową przesłanką dla podjęcia aktualizacji staną się wnioski z prowadzonego monitoringu.

Poza bieżącym monitorowaniem, zaleca się aby dokument Strategii poddany został ewaluacji ex-post – po zakończeniu obowiązywania Strategii. Proces ten obejmować będzie oszacowanie jakości, wartości i znaczenia Strategii w odniesieniu do zakładanych kierunków działań, ocenę stopnia osiągnięcia celów Strategii oraz analizę wpływu zrealizowanych przedsięwzięć na sytuację społeczną i gospodarczą powiatu opolskiego.

13. Opis procesu zaangażowania lokalnych interesariuszy - partycypacja społeczna w procesie opracowania i wdrażania Strategii

Proces opracowania Strategii Rozwoju Powiatu Opolskiego realizowano z poszanowaniem celów i zasad partycypacji społecznej (w tym konsultacji społecznych) zapewniając możliwość uczestnictwa interesariuszy w procesie planistycznym i uzyskania szerszej reprezentacji i poparcia społecznego dla decyzji strategicznych.

Istotą konsultacji społecznych było poznanie opinii partnerów publicznych i społecznych dotyczących barier, problemów i kierunków rozwoju powiatu opolskiego oraz rekomendacji w zakresie przedsięwzięć, które mają być realizowane w ramach Strategii. Kierowano się zasadą poszukiwania takich rozwiązań, które są realistyczne pod względem kompetencji ustawowych oraz możliwości finansowych i organizacyjnych powiatu oraz pomogą władzom publicznym podejmować decyzje w największym stopniu realizujące zasadę wspólnego dobra społeczności powiatu.

Stopień zaangażowania administracji powiatu opolskiego w proces opracowania Strategii pozwolił na właściwe wypracowanie założeń dokumentu, tj. celów strategicznych i kierunków działań, zasad i obszarów współpracy, a także identyfikację problemów, potencjałów oraz propozycji przedsięwzięć.

W procesie opracowania Strategii zorganizowano trzy warsztaty planistyczne i spotkania konsultacyjne. W trakcie spotkań, w których uczestniczyli przedstawiciele samorządu powiatowego i jednostek podległych oraz Radni powiatowi, omawiano najważniejsze zagadnienia związane z dokumentem Strategii – wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej powiatu, analizę SWOT, propozycje celów, kierunków działań, wskaźników realizacji, system wdrażania Strategii oraz propozycje projektów strategicznych.

Podczas spotkań omówione zostały kwestie dotyczące uwarunkowań w ramach terytorialnego wymiaru wsparcia Strategii w kontekście obszarów strategicznej interwencji wyznaczonych na poziomie krajowym i regionalnym oraz przykłady przedsięwzięć partnerskich realizowanych wspólnie przez samorządy.

W formie warsztatowej, na podstawie dotychczasowych doświadczeń i obecnych możliwości finansowania, wypracowano propozycje projektów możliwych do realizacji w ramach Strategii Rozwoju Powiatu Opolskiego.

Konsultacje społeczne projektu Strategii Rozwoju Powiatu Opolskiego prowadzone były od 04 kwietnia 2023 r. do 18 kwietnia 2023 r. w celu przedstawienia projektu dokumentu Strategii interesariuszom (mieszkańcom powiatu, gminom i ich związkom oraz partnerom społecznym i gospodarczym) oraz umożliwienia złożenia uwag przez zainteresowane osoby, podmioty i instytucje.

Informacja o konsultacjach społecznych projektu Strategii została umieszczona na stronie internetowej powiatu:

<http://www.opole.lublin.pl/index.php/12087-konsultacje-spoeczne-projektu-strategii-rozwoju-powiatu-opolskiego-na-lata-2022-2030>

Wszyscy zainteresowani, w terminie określonym powyżej, mogli zapoznać się z projektem Strategii. Dokumentacja sprawy (w tym: projekt dokumentu Strategii, formularze składania uwag, klauzula RODO) dostępna była zarówno na powyższej stronie internetowej, jak też w siedzibie Starostwa Powiatowego w Opolu Lubelskim. Uwagi można było składać na formularzu konsultacyjnym: drogą elektroniczną lub też pocztą tradycyjną.

W ramach konsultacji społecznych projektu Strategii nie wpłynęła żadna uwaga.

Na podstawie art. 39, art. 40 i art. 54 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 t.j.), Zarząd Powiatu Opolskiego przeprowadził konsultacje społeczne Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 – 2030.

Konsultacje prowadzone były w dniach 21 lipca 2023 r. do 11 sierpnia 2023 r. w celu przedstawienia Prognozy interesariuszom oraz umożliwienia złożenia uwag dotyczących dokumentu. Do zgłaszania uwag zaproszono mieszkańców, samorządy, partnerów społecznych i gospodarczych oraz wszystkie zainteresowane osoby i instytucje.

Informacja o konsultacjach społecznych Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 – 2030 została umieszczona na stronie internetowej powiatu: <https://www.opole.lublin.pl/index.php/12200-konsultacje-spoeczne-prognozy-oddziaływania-na-srodowisko-projektu-strategii-rozwoju-powiatu-opolskiego-na-lata-2022-2030>

Wszyscy zainteresowani, w terminie określonym powyżej, mogli zapoznać się z Prognozą oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 – 2030. Dokumentacja sprawy (w tym: projekt Prognozy, projekt dokumentu Strategii, formularze składania uwag, klauzula RODO) dostępna była zarówno na powyższej stronie internetowej, jak też w siedzibie Starostwa Powiatowego w Opolu Lubelskim. Uwagi można było składać na formularzu konsultacyjnym: drogą elektroniczną, pocztą tradycyjną lub osobiście - ustnie do protokołu w siedzibie Starostwa.

W ramach konsultacji społecznych projektu Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 – 2030 nie wpłynęła żadna uwaga.

Pismem z dn. 12 lipca 2023 r. (znak: WOOŚ.410.141.2023.ES) Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie zaopiniowana bez uwag projekt Strategii Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 – 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko.

Pismem z dn. 12 lipca 2023 r. (znak: DNS-NZ.7016.54.2023) Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pozytywnie zaopiniował projekt Strategii Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 - 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko.

14. Lista projektów realizujących cele strategiczne

Cel strategiczny 1

Adaptacja do zmian klimatu i zrównoważona przestrzeń

- 1.1 Zwiększenie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej
- 1.2 Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.
- 1.3 Rozwój oferty aktywnego spędzania czasu wolnego.
- 1.4 Edukacja i promocja postaw ekologicznych.

1.1. Zwiększenie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej.

Lp.	Tytuł projektu	Podmiot realizujący projekt	Opis / zakres projektu	Szacunkowa wartość projektu (PLN)	Szacunkowy termin realizacji*
1.	Poprawa efektywności energetycznej budynków Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Karczmiskach	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Karczmiskach	Termomodernizacja budynku szkoły obejmuje wymianę okien, docieplenie budynku, położenie struktury, wymianę centralnego ogrzewania oraz wymianę 2 połaci dachu na nowy.	500 000	2024-2026
2.	Poprawa efektywności energetycznej budynków Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Karczmiskach	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Karczmiskach	Termomodernizacja budynku internatu obejmuje wymianę struktury zewnętrznej lub wymiana ocieplenia wraz ze strukturą. Wymiana pokrycia dachowego z uwzględnieniem zmiany rodzaju pokrycia na blachę.	400 000	2024-2027
3	Poprawa efektywności energetycznej budynków Specjalnego Ośrodka Szkolno -	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Karczmiskach	Wymiana poszycia dachowego na budynku warsztatów nr 1 z uwzględnieniem odpowiedniego trwałego materiału (blachy) zwiększającego trwałość poszycia.	200 000	2024-2028

Strategia Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 – 2030

	Wychowawczego w Karczmiskach				
4.	Poprawa efektywności energetycznej budynków Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Karczmiskach	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Karczmiskach	Wymiana oświetlenia wewnętrznego w budynku szkoły na energooszczędne.	45 000	2024-2028
5.	Poprawa efektywności energetycznej budynków Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Karczmiskach	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Karczmiskach	Wymiana oświetlenia wewnętrznego w budynku Warsztatów nr 1 na energooszczędne.	20 000	2024-2026
6	Poprawa efektywności energetycznej budynków Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Karczmiskach	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Karczmiskach	Wymiana oświetlenia wewnętrznego w budynku internatu na energooszczędne	10 000	2024-2025
7	Poprawa efektywności energetycznej budynków Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Karczmiskach	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Karczmiskach	Wymiana instalacji elektrycznej w budynku szkoły.	350 000	2024-2027
8.	Termomodernizacja budynku kotłowni Szpitala w Poniatowej	Powiatowe Centrum Zdrowia sp. z o.o.	W ramach realizacji planowane jest przeprowadzenie prac termomodernizacyjnych mających na celu poprawę efektywności energetycznej, ekologicznej i finansowej. Wymiana kotłów na pompy ciepła, montaż instalacji fotowoltaicznej, wymiana pokrycia dachowego	10 000 000	2025-2030

Strategia Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 – 2030

			wraz z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej.		
9	Termomodernizacja budynku pogotowia w Szpitalu w Poniatowej	Powiatowe Centrum Zdrowia sp. z o.o.	Termomodernizacja budynku pogotowia w celu dostosowania dla potrzeb działu pomocy doraźnej i NPL. Wymiana pokrycia dachowego, stolarki okiennej i drzwiowej, instalacji elektrycznej i centralnego ogrzewania. Wymiana oświetlenia na energooszczędne.	2 000 000	2023 - 2025
10	Termomodernizacja budynku magazynu w Szpitalu w Poniatowej	Powiatowe Centrum Zdrowia sp. z o.o.	Termomodernizacja budynku Magazynu w celu utworzenia pomieszczeń archiwum. Wymiana pokrycia dachowego, stolarki okiennej i drzwiowej, instalacji elektrycznej i centralnego ogrzewania. Wymiana oświetlenia na energooszczędne.	3 000 000	2024 - 2027
11	Poprawa efektywności energetycznej budynku internatu ZSZ w Kluczkowicach	Powiat Opolski	Termomodernizacja budynku internatu w Kluczkowicach w celu polepszenia efektywności energetycznej.	1 500 000	2024-2025
12.	Poprawa efektywności energetycznej budynków Zespołu Szkół Zawodowych w Opolu Lubelskim	Zespół Szkół Zawodowych w Opolu Lubelskim	Remont budynków ZSZ przy ul. Kolejowej: wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, termomodernizacja ścian, wymiana i termomodernizacja pokrycia dachów, wymiana źródeł ciepła wraz z instalacją co. Montaż paneli solarnych /fotowoltaicznych, wymiana źródeł światła na energooszczędne.	800 000	2024

1.2 Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.

Lp.	Tytuł projektu	Podmiot realizujący projekt	Opis / zakres projektu	Szacunkowa wartość projektu (PLN)	Szacunkowy termin realizacji*
1.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w SOSW w Karczmiskach	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Karczmiskach	Wykonanie instalacji fotowoltaicznej dostosowanej do potrzeb internatu.	150 000	2024-2027

Strategia Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 – 2030

2.	Szkoła przyjazna środowisku - wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w Zespole Szkół w Poniatowej	Zespół Szkół w Poniatowej	Montaż paneli fotowoltaicznych wraz z kompleksową wymianą oświetlenia na energooszczędne pozwalające uzyskać oszczędności na opłatach za energię elektryczną. Likwidacja przepływowych podgrzewaczy wody w całym budynku i montaż kolektorów słonecznych dających możliwość posiadania ciepłej wody w całym budynku bez opłat za nią.	500 000	2023-2024
3	Rozwój energii ze źródeł odnawialnych	Zespół Szkół Zawodowych w Opolu Lubelskim	Wykonanie instalacji fotowoltaicznej dostosowanej do potrzeb ZSZ w Opolu Lubelskim	150 000	2023-2024
4	Rozwój energii ze źródeł odnawialnych	Zarząd Dróg Powiatowych Opole Lubelskie z/s w Poniatowej	Montaż paneli fotowoltaicznych na budynku ZDP ul. Młodzieżowa i ul. Szkolna	800 000	2024-2030
5.	Rozwój energii ze źródeł odnawialnych	Powiat Opolski	Montaż paneli fotowoltaicznych i pomp ciepła w pozostałych budynkach użyteczności publicznej powiatu opolskiego.	600 000	2024-2030

1.3 Rozwój oferty aktywnego spędzania czasu wolnego.

Lp.	Tytuł projektu	Podmiot realizujący projekt	Opis / zakres projektu	Szacunkowa wartość projektu (PLN)	Szacunkowy termin realizacji*
1.	Poprawa jakości infrastruktury sportowej w SOSW w Karczmiskach	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Karczmiskach	Budowa bieżni do skoków w dal. Długość bieżni to 19 m, szer. 1,50 m. Budowa bieżni lekkoatletycznej do biegów na 60 m. Bieżnia o szerokości 4,5 m, długości 60 m, bieżnia z trzema stanowiskami.	120 000	2024-2026
2.	Stworzenie zielonej siłowni i miejsca relaksu dla uczniów Kolejowa 4	Zespół Szkół Zawodowych w Opolu Lubelskim	Zagospodarowanie terenu przyszkolnego na ulicy Kolejowej poprzez stworzenia małej architektury oraz terenu rekreacyjno-sportowego dla uczniów (urządzenia gimnastyczne i do ćwiczeń siłowych). Naprawa powierzchni wjazdów i terenów utwardzonych wokół obiektów	100 000	2024

Strategia Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 – 2030

3.	Modernizacja sali gimnastycznej i rozbudowa infrastruktury sportowej w Zespole Szkół w Poniatowej	Zespół Szkół w Poniatowej	Wymiana poszycia dachowego na części budynku, modernizacja Sali gimnastycznej (malowanie, wymiana oświetlenia na energooszczędne, położenie nowego podłoża sportowego w Sali gimnastycznej, wyposażenie w odpowiedni sprzęt sportowy, zakup podłoża zabezpieczającego), rozbudowa zaplecza sportowego, łazienki, korytarz dostosowany do niepełnosprawnych osób, szatnia, pomieszczenie na sprzęt sportowy, nowe wejście do sali, bezpieczne i dostosowane do osób niepełnosprawnych. Zadbanie o odpowiednią wentylację w budynku. Wymiana posadzki w korytarzu wzdłuż sali gimnastycznej z uwagi na niebezpieczeństwo wypadku	1 000 000	2024
4	Poprawa jakości infrastruktury sportowej w Zespole Szkół w Poniatowej	Zespół Szkół w Poniatowej	Modernizacja i doposażenie szkolnej siłowni w sprzęt sportowy.	50 000	2024

1.4 Edukacja i promocja postaw ekologicznych.

Lp.	Tytuł projektu	Podmiot realizujący projekt	Opis / zakres projektu	Szacunkowa wartość projektu (PLN)	Szacunkowy termin realizacji*
1.	Organizacja imprez cyklicznych: Dni Zawilca i Dni Pszczół	Muzeum Regionalne w Kluczkowicach, Starostwo Powiatowe w Opolu Lubelskim	Edukacja przyrodnicza młodzieży szkolnej ze szkół z terenu powiatu opolskiego poprzez organizację cyklicznych imprez o tematyce przyrodniczej i ekologicznej	10 000	Cyklicznie - raz w roku

* Termin realizacji projektów uzależniony jest m.in. od dostępności zewnętrznych źródeł finansowania ze źródeł krajowych i europejskich

Cel strategiczny 2

Zrównoważony rozwój społeczny

- 2.1 Podniesienie jakości usług i infrastruktury pomocy społecznej i ochrony zdrowia.
- 2.2 Podniesienie jakości edukacji, wyrównywanie szans edukacyjnych, aktywizacja młodzieży.
- 2.3 Wsparcie instytucji rynku pracy.
- 2.4 Zwiększenie atrakcyjności obiektów kultury i ochrona dziedzictwa kulturowego.
- 2.5 Poprawa dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.

2.1 Podniesienie jakości usług i infrastruktury pomocy społecznej i ochrony zdrowia.

Lp.	Tytuł projektu	Podmiot realizujący projekt	Opis / zakres projektu	Szacunkowa wartość projektu (PLN)	Szacunkowy termin realizacji*
1.	Rozwój rehabilitacji	Powiat Opolski	Utworzenie Powiatowego Centrum Rehabilitacji w budynku po dawnej Neurologii	400 000	2023-2028
2.	Rozbudowa bloku operacyjnego w Szpitalu w Poniatowej	Powiatowe Centrum Zdrowia sp. z o.o.	Rozbudowa bloku operacyjnego o dodatkową salę operacyjną wraz z salami intensywnego nadzoru pooperacyjnego oraz infrastrukturą towarzyszącą. Zapewnienie zaplecza socjalnego, magazynowego.	7 000 000	2023 - 2025
3.	Dostosowanie pomieszczeń dla potrzeb Oddziału Intensywnej Terapii i Opieki Medycznej w Szpitalu w Poniatowej	Powiatowe Centrum Zdrowia sp. z o.o.	Dostosowanie pomieszczeń dla potrzeb Oddziału Intensywnej Terapii i Opieki Medycznej.	3 500 000	2023 - 2025

Strategia Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 – 2030

4	Utworzenie wojewódzkiego centrum opieki nad osobami starszymi poprzez budowę pawilonu szpitalnego Zakładu Opiekuńczo Leczniczego w Opolu Lubelskim	Powiat Opolski	Wykonanie kompleksowej dokumentacji projektowej na budowę budynku szpitalnego Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego dla 71 pacjentów (łóżek) na podstawie Programu funkcjonalno-użytkowego. Wykonanie robót budowlanych w ramach I etapu związanych z budową budynku dwukondygnacyjnego z poddaszem użytkowym połączonego z istniejącym pawilonem szpitalnym za pomocą nadwieszanego łącznika. Budowa obiektu o powierzchni użytkowej ok. 2240m2 wyposażonego w instalacje wewnętrzne. Wykonanie przyłączy i instalacji zewnętrznych mediów, w tym z usunięciem kolizji uzbrojenia technicznego znajdujących się bezpośrednio w obszarze planowanej inwestycji. Wykonanie robót budowlanych, rozbiórkowych, modernizacyjnych i montażowych, instalacyjnych i wykończeniowych związanych z budową Pawilonu Szpitalnego.	22 500 000	2023-2026
5.	Rozbudowa budynku Szpitala w Poniatowej o dwie dodatkowe klatki schodowe w celu dostosowania do przepisów obowiązującego prawa	Powiatowe Centrum Zdrowia sp. z o.o.	Rozbudowa budynku Szpitala w Poniatowej o dwie dodatkowe klatki schodowe w celu dostosowania do przepisów obowiązującego prawa	2 000 000	2023 - 2025
6.	Dostosowanie budynku leżakowni dla potrzeb utworzenia pomieszczeń administracji i apteki na terenie Szpitala w Poniatowej	Powiatowe Centrum Zdrowia sp. z o.o.	Dostosowanie budynku Leżakowni dla potrzeb utworzenia pomieszczeń administracji i apteki na terenie Szpitala w Poniatowej.	5 000 000	2024 - 2030
7.	Budowa zapasowego źródła wody w Szpitalu w Poniatowej	Powiatowe Centrum Zdrowia sp. z o.o.	Budowa zapasowego źródła wody w Szpitalu w Poniatowej (w celu dostosowania do wymogów obowiązującego prawa).	700 000	2024 - 2026

Strategia Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 – 2030

8.	Modernizacja zapasowego źródła wody (własne ujęcie) w Szpitalu w Opolu Lubelskim	Powiatowe Centrum Zdrowia sp. z o.o	Modernizacja zapasowego źródła wody (własne ujęcie) w Szpitalu w Opolu Lubelskim.	300 000	2023 - 2025
9.	Zakup agregatu prądotwórczego	Powiatowe Centrum Zdrowia sp. z o.o	Zakup zapasowego źródła energii: agregatu prądotwórczego z funkcją autostartu, wraz z modernizacją sieci energetycznej w celu zapewnienia rezerwowego zasilania w energię elektryczną w Szpitalu Opolu Lubelskim.	350 000	2023 - 2025
10.	Modernizacja istniejącego budynku ZOL w celu dostosowania do obowiązujących wymogów prawa	Powiatowe Centrum Zdrowia sp. z o.o	Modernizacja istniejącego budynku ZOL w celu dostosowania do obowiązujących wymogów prawa.	1 000 000	2023 - 2025
11.	Modernizacja otoczenia ZOL w celu dostosowania do właściwych standardów	Powiat opolski	Budowa parkingu przy szpitalnego poprzez utwardzenie powierzchni.	500 000	2024-2026
12.	Zakup ambulansów specjalistycznych dla potrzeb pogotowia	Powiatowe Centrum Zdrowia sp. z o.o.	Zakup ambulansów specjalistycznych dla potrzeb pogotowia.	1 500 000	2025 - 2028
13.	„Wsparcie na starcie”	Starostwo Powiatowe w Opolu Lubelskim	Utworzenie mieszkań chronionych poprzez rozbudowę i modernizację istniejącego nieużytkowanego budynku i dostosowanie go do określonych wymagań.	500 000 - 1 000 000	2024 - 2026

Strategia Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 – 2030

2.2 Podniesienie jakości edukacji, wyrównywanie szans edukacyjnych, aktywizacja młodzieży.

Lp.	Tytuł projektu	Podmiot realizujący projekt	Opis / zakres projektu	Szacunkowa wartość projektu (PLN)	Szacunkowy termin realizacji*
1.	Utworzenie wirtualnej strzelnicy	LO im. A. Mickiewicza w Opolu Lubelskim	Modernizacja pomieszczenia świetlicy szkolnej LO im. Adama Mickiewicza w Opolu Lubelskim z dostosowaniem do potrzeb strzelnicy wirtualnej.	200 000	2023
2.	Utworzenie zewnętrznego toru sprawnościowego	LO im. A. Mickiewicza w Opolu Lubelskim	Podniesienie jakości świadczonych usług edukacyjnych dla uczniów klas mundurowych. (Zakup i montaż urządzeń poprawiających sprawność uczniów podczas zajęć mundurowych).	300 000	2023 - 2024
3.	Podniesienie jakości świadczonych usług – bufet z gorącymi daniami dla uczniów	LO im. A. Mickiewicza w Opolu Lubelskim	Modernizacja pomieszczenia w szkole z przeznaczeniem na bufet z gorącymi daniami dla uczniów. Dostosowanie i wyposażenie pomieszczenia w stanowisko gastronomiczne oraz miejsca do spożywania posiłków przez uczniów.	500 000	2023 - 2024
4.	Utworzenie siłowni (wewnętrznej lub/i zewnętrznej)	LO im. A. Mickiewicza w Opolu Lubelskim	Wzbogacenie oferty szkoły, podniesienie jakości pracy szkoły (zakup odpowiedniego sprzętu i wyposażenia; stworzenie symulatorów stacjonarnych do ćwiczeń i pokazów dla uczniów).	500 000	2023 - 2024
5.	Organizacja LICEALIADY - pokazu talentów	LO im. A. Mickiewicza w Opolu Lubelskim	Podniesienie jakości świadczonych usług przez LO im. A. Mickiewicza w Opolu Lubelskim. Zorganizowanie cyklicznej imprezy powiatowej mającej na celu promocję młodych talentów, wdrażanie współzawodnictwa/ zdrowej rywalizacji wśród uczniów szkół średnich Powiatu Opolskiego.	100 000	2024 - 2027
6.	Utworzenie strefy relaksu i aktywnego wypoczynku wokół budynku szkoły	LO im. A. Mickiewicza w Opolu Lubelskim	Zagospodarowanie terenu wokół budynku w celu poprawy funkcjonalności, walorów estetycznych oraz dostępności dla uczniów niepełnosprawnych (budowa małej architektury rekreacyjnej- altanek, ławek; zagospodarowanie zieleni poprzez nasadzenia i uporządkowanie istniejących zieleńców).	500 000	2023 - 2025

Strategia Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 – 2030

7.	Bezpieczna i dostępna szkoła - modernizacja Zespołu Szkół w Poniatowej	Zespół Szkół w Poniatowej	Kompleksowa wymiana poszycia dachowego na wszystkich budynkach z uwzględnieniem odpowiedniego trwałego materiału (blachy) zwiększającego trwałość poszycia i możliwość montażu kolektorów słonecznych.	800 000	2025
			Budowa internatu dająca możliwość zwiększenie konkurencyjności i dostępności dla uczniów z powiatu i z poza powiatu opolskiego. (odzyskanie dostępu do wszystkich pomieszczeń w całym budynku warsztatów szkolny i zagospodarowanie ich).	1 000 000	2025 - 2026
			Kompleksowa modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej z uwagi na nieszczelność obecnego systemu.	200 000	2023 - 2024
			Osuszenie i zabezpieczenie fundamentów budynku.	50 000	2026
			Rozbudowa istniejącego budynku szkoły o kolejne piętro w głównym budynku lub poszerzenie infrastruktury na parterze o nowe pomieszczenia z przeznaczeniem na sale specjalistyczne (elektryczne, informatyczne, mechaniczne, języków obcych, biologiczno-chemiczna pracownia z zapleczem laboratoryjnym).	2 000 000	2026 - 2030
8.	Doposażenie PPP w Opolu Lubelskim w Test ADOS 2 oraz szkolenie pracownika test ADOS-2	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Opolu Lubelskim	Test ADOS 2 będzie wykorzystywany do diagnozowania dzieci ze spektrum autyzmu, zgłaszających się do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Opolu Lubelskim. Test jest wielokrotnego użytku, co pozwoli na trwałe jego wykorzystywanie. Test daje możliwości diagnozowania dzieci ze spektrum autyzmu, a tych z roku na rok przybywa. ADOS 2 jest jednym z najpopularniejszych i najwyżej ocenianych narzędzi diagnostycznych do rozpoznawania zaburzeń ze spektrum autyzmu na świecie. Zakup testu oraz przeszkolenie pracowników pozwoli na realizację zadań statutowych Poradni, zapewni profesjonalną diagnozę dzieci, u których coraz częściej diagnozuje się zaburzenia ze spektrum autyzmu. Profesjonalna diagnoza wystandaryzowanym testem ADOS-2, prowadzona przez wyszkoloną i przygotowaną kadrę, zapewni rodzicom większą dostępność do specjalistycznej diagnozy oraz pomoże w planowaniu działań terapeutycznych specjalistom, którzy będą w przyszłości pracować	20 000	2023

Strategia Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 – 2030

			z dzieckiem.		
9.	Zakup najnowszego testu WISC-V; Wechsler Intelligence Scale for Children- Fifth Edition	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Opolu Lubelskim	Diagnoza nowoczesnym testem, jakim jest WISC-V; Wechsler Intelligence Scale for Children- Fifth Edition ma bardzo duże znaczenie w realizacji zadań publicznych w zakresie oświaty i wychowania prowadzonych w naszej poradni. Posługiwanie się WISC-V daje szerokie możliwości interpretacji klinicznej, przyczyni się do wzrostu jakości oferowanych przez naszą poradnię usług psychologicznych oraz ukierunkowuje ofertę psychologiczną do większej i różnorodnej grupy klientów. Konstrukcja testu WISC-V; Wechsler Intelligence Scale for Children- Fifth Edition daje możliwość diagnozy uniwersalnej, a jednocześnie specjalistycznej. Ma zastosowanie w szerokim spektrum zaburzeń, trudności, problemów, deficytów z jakimi mamy do czynienia w diagnozie psychologicznej. Rysuje się możliwość diagnozy: zdolności wybitnych, normy intelektualnej, dysharmonii rozwojowej, niepełnosprawności intelektualnej, specyficznych trudności w nauce. Wyniki uzyskane dzięki WISC-V są również użyteczne w diagnozie: ADHD, spektrum autyzmu, osobowości bonderline, zachowań opozycyjno-buntowniczych oraz funkcjonowania neuropsychologicznego. Rezultaty diagnozy WISC-V mogą być również pomocne przy planowaniu oddziaływań terapeutycznych oraz przy podejmowaniu decyzji odnośnie umieszczenia dziecka w placówce klinicznej.	15 000	2023
10.	Wyposażenie PPP w Elektroniczny dziennik poradni Baza3p, w tym podłączenie do sieci	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Opolu Lubelskim	Elektroniczny dziennik poradni Baza3p znacznie usprawni tworzenie bazy danych w placówce. Będzie wykorzystywany przez wszystkich pracowników, celem systematycznego rejestrowania wykonywanych zadań, podejmowanych działań. Umożliwi aktualizowanie bazy danych klientów Poradni. Ułatwi planowanie pracy oraz tworzenie dokumentów, jak również danych przekazywanych do SIO.	3 000	2023
11.	Poprawa jakości kształcenia w Zespole Szkół Zawodowych w Opolu Lubelskim	Zespół Szkół Zawodowych w Opolu Lubelskim	Modernizacja sal lekcyjnych poprzez wymiana umeblowania i wyposażenia. Zakup oprogramowanie edukacyjnego do przedmiotów ogólnokształcących i zawodowych. Zakup monitorów interaktywnych do wszystkich sal lekcyjnych.	300 000	2024

Strategia Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 – 2030

12.	Poprawa jakości kształcenia w Zespole Szkół Zawodowych w Opolu Lubelskim	Zespół Szkół Zawodowych w Opolu Lubelskim	Rozwój współpracy z przedsiębiorcami, dodatkowe zajęcia dla uczniów dające dodatkowe kwalifikacje. Stworzenie platformy edukacyjnej. Organizacja wymian i staży zawodowych dla uczniów we wszystkich zawodach.	500 000	2024 - 2030
13.	Nowoczesna szkoła – poprawa jakości kształcenia w Zespole Szkół w Poniatowej	Zespół Szkół w Poniatowej	Kompleksowe wyposażenie szkoły w nowoczesne pomoce dydaktyczne (rzutniki multimedialne, tablice, ekrany interaktywne, wymiana komputerów stacjonarnych i laptopów na nowe, montaż klimatyzatorów w salach komputerowych, klocki do budowy robotów, drukarka 3D, plotery, drukarki itp.).	500 000	2024 - 2026
			Strzelnica pneumatyczna – remont pomieszczeń warsztatowych, dostosowanie i wyposażenie w odpowiedni sprzęt strzelniczy. (odzyskanie dostępu do wszystkich pomieszczeń w całym budynku warsztatów szkolny i zagospodarowanie ich)	100 000	2023 - 2024
			Budowa stanowiska egzaminacyjnego wymaganego przez OKE dla nowego kierunku technik pojazdów samochodowych.	300 000	2024
			Wyrównanie szans edukacyjnych uczniów poprzez organizację wymian, staży, zajęć dodatkowych, wyposażenie pracowni przedmiotowych w nowoczesne pomoce dydaktyczne, współpracę z przedsiębiorcami (w tym odbywanie praktyk zagranicznych i krajowych), realizację projektów Erasmus, Erasmus Plus, projektów z RSPO. Podnoszenie kompetencji zawodowych nauczycieli, szkolenie kadry pedagogicznej w zakresie kompetencji cyfrowych oraz językowych, studia podyplomowe, warsztaty.	500 000	2023 - 2030
14.	Poprawa dostępności do edukacji dla dzieci ze szczególnymi potrzebami w powiecie opolskim	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Karczmiskach	Przekształcenie pomieszczenia po stolarni na sale przedszkolne wraz z łazienkami o powierzchni 150 m ² z przeznaczeniem dla dzieci ze szczególnymi potrzebami.	700 000	2024-2026
15.	Poprawa jakości edukacji w SOSW w	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w	Kapitalny remont 5 szt. łazienek znajdujących się w budynku warsztatów	250 000	2023-2024

Strategia Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 – 2030

	Karczmiskach	Karczmiskach	szkolnych nr 1 wraz z wymianą instalacji wodno-kanalizacyjnej.		
16.	Utworzenie i wsparcie funkcjonowania Branżowego Centrum Umiejętności w Kluczkowicach na rzecz rozwoju systemu edukacji zawodowej w dziedzinie ogrodnictwa	Powiat Opolski	Utworzenie Branżowego Centrum Umiejętności w Kluczkowicach w celu przygotowania wykwalifikowanej kadry na potrzeby nowoczesnej gospodarki w branży ogrodniczej. W ramach projektu zostanie zakupione wyposażenie oraz zostanie zmodernizowana infrastruktura i baza dydaktyczna placówki.	11 000 000	2023-2026
17.	Wsparcie efektywności nauczania języka angielskiego w szkołach ponadpodstawowych powiatu opolskiego	Powiat Opolski	Wsparcie efektywności nauczania języka angielskiego wśród uczniów szkół ponadpodstawowych poprzez doposażenie pracowni językowych oraz zajęcia dodatkowe.	500 000	2023-2024
18.	Rozwój kompetencji, umiejętności i zainteresowań uczniów szkół ponadpodstawowych w zakresie kształcenia ogólnego	Powiat Opolski	Wsparcie kompetencji, umiejętności i zainteresowań uczniów szkół ponadpodstawowych poprzez realizację zajęć dodatkowych oraz rozwój infrastruktury edukacyjnej.	1 500 000	2023-2024
19.	Podniesienie jakości edukacji i oferty kształcenia zawodowego w szkołach ponadpodstawowych	Powiat Opolski	Podwyższenie kwalifikacji zawodowych uczniów, nauczycieli. Doposażenie pracowni zawodowych w nowoczesny sprzęt i pomoce dydaktyczne.	3 000 000	2024-2026

2.3 Wsparcie instytucji rynku pracy.

Lp.	Tytuł projektu	Podmiot realizujący projekt	Opis / zakres projektu	Szacunkowa wartość projektu (PLN)	Szacunkowy termin realizacji*
1.	Dostosowanie kwalifikacji osób bezrobotnych i kadr przedsiębiorstw do lokalnego rynku pracy	Powiatowy Urząd Pracy w Opolu Lubelskim	Dostosowanie kwalifikacji osób bezrobotnych do potrzeb rynku pracy. Wspieranie kształcenia ustawicznego pracowników przedsiębiorstw /Krajowy Fundusz Szkoleniowy/.	Bezkosztowo /źródło finansowania ze środków Funduszu Pracy i EFS+	2024 - 2030
2.	Wzrost aktywności zawodowej bezrobotnych oraz wspieranie inicjatyw dostosowanych do potrzeb rynku pracy	Powiatowy Urząd Pracy w Opolu Lubelskim	<ul style="list-style-type: none"> - Kompleksowe wsparcie osób planujących rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej w postaci szkoleń, doradztwa, mentoringu oraz przyznania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej. - Wspieranie przedsiębiorców w tworzeniu nowych miejsc pracy /doposażenie stanowiska pracy/. - Współpraca z gminami powiatu w technicznym i doradczym wspieraniu nowych inicjatyw gospodarczych. - Aktywizacja osób bezrobotnych poprzez organizację staży zawodowych umożliwiających powrót lub wejście na rynek pracy. 	Bezkosztowo /źródło finansowania ze środków Funduszu Pracy i EFS+	2024 - 2030

2.4 Zwiększenie atrakcyjności obiektów kultury i ochrona dziedzictwa kulturowego.

Lp.	Tytuł projektu	Podmiot realizujący projekt	Opis / zakres projektu	Szacunkowa wartość projektu (PLN)	Szacunkowy termin realizacji*
1.	Poprawa i rozwój bazy lokalowej Powiatowej	Powiatowa Biblioteka Publiczna w Opolu	Zwiększenie bazy lokalowej przez pozyskanie i adaptacje nowego lokalu. Zwiększenie oferty czytelniczej, przez doposażenie czytelni. Zwiększenie	300 000	2023 - 2028

Strategia Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 – 2030

	Biblioteki Publicznej w Opolu Lubelskim	Lubelskim	oferty metodycznej dla bibliotekarzy przez organizację Sali szkoleniowej i jej doposażenie w nowoczesny sprzęt.		
2.	Biblioteka dostępna - podniesienie jakości usług oferowanych mieszkańcom powiatu poprzez zakup książkomatu	Powiatowa Biblioteka Publiczna w Opolu Lubelskim	Zakup książkomatu w celu zapewnienia czytelnikom Biblioteki całodobowej, szybkiej i wygodnej obsługi. Daje możliwość komfortowego skorzystania z oferty Biblioteki, pozwoli dostosować ją do wymogów standardów międzynarodowych oraz podnieść poziom oferowanych przez nią usług. Książkomat to urządzenie samoobsługowe, które działa jak popularne paczkomaty. Materiały biblioteczne mogą być zamawiane do książkomatu przez całą dobę za pomocą internetowego katalogu bibliotecznego online. Po załadunku książkomatu czytelnik otrzymuje powiadomienie o czekającej na niego np. książce, można ją odebrać o dowolnej porze przez całą dobę. Odbiór zamówionych materiałów lub ich zwrot do wrzutni może być realizowany bez ograniczeń	200 000	2023 - 2026
3.	Prace konserwatorskie, restauratorskie zakup zabytków ruchomych dla Muzeum Regionalnego w Kluczkowicach.	Muzeum Regionalne w Kluczkowicach.	Prace konserwatorskie, restauratorskie, zakup zabytków ruchomych dla Muzeum w celu uatrakcyjnienia oferty muzealnej dla zwiedzających. Modernizacja wystaw stałych szczególnie etnografia i archeologia	250 000	2023 - 2030
4.	Poprawa i rozwój bazy lokalowej Muzeum Regionalnego w Kluczkowicach, poprzez pozyskanie i remont nowych pomieszczeń w celu dostosowania do zadań ekspozycyjnych oraz konserwacja i renowacja pomieszczeń.	Muzeum Regionalne w Kluczkowicach	Zwiększenie dostępności i atrakcyjności oferty muzealnej dla odbiorców, rozszerzenie działalności muzealnej oraz ochrona zabytkowej biblioteki i znajdujących się tam mebli.	300 000	2023 - 2030
5.	Działalność wydawnicza Muzeum Regionalnego	Muzeum Regionalne w Kluczkowicach	Opracowanie i wydanie wydawnictwa o historii rodziny Kleniewskich, ich działalności i osiągnięć na rzecz Opolskiego Powiśla.	100 000	2024-2028

Strategia Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 – 2030

6.	Gra powiatowa o zabytkach	Muzeum Regionalne w Kluczkowicach	Gra pozwalająca poznawać zabytki zlokalizowane na terenie powiatu opolskiego.	80 000	2025-2026
7.	Modernizacja elewacji Pałacu i powozowni i wymiana nawierzchni dojazdów w zespole pałacowo parkowym w Kluczkowicach	Powiat Opolski	Modernizacja elewacji Pałacu i powozowni i wymiana nawierzchni dojazdów.	3 570 000	2024-2025
8.	Wyeksponowanie istniejących oryginalnych elementów zabytkowego układu parku na terenie zespołu pałacowo-parkowego w Opolu Lubelskim	Powiat Opolski	Wykonanie dróg wewnętrznych miejsc parkingowych, chodników wewnętrznych. Tereny zielone, trawniki, nasadzenia, mała architektura, oświetlenie terenu.	2 000 000	2024-2025
9.	Modernizacja zabytkowego ogrodzenia znajdującego się na terenie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Karczmiskach	Powiat Opolski	Wykonanie zniszczonych fundamentów, odtworzenie zabytkowego muru.	500 000	2024-2025

2.5 Poprawa dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Lp.	Tytuł projektu	Podmiot realizujący projekt	Opis / zakres projektu	Szacunkowa wartość projektu (PLN)	Szacunkowy termin realizacji*
1.	Zwiększenie dostępności PCZ w Opolu Lubelskim dla osób niepełnosprawnych	Powiatowe Centrum Zdrowia sp. z o.o.	Budowa dźwigu osobowego w celu dostosowania budynku dla pacjentów ze szczególnymi potrzebami (zwiększenie dostępności).	1 000 000	2023 - 2025
2.	Dostosowanie infrastruktury terenu Szpitala w Poniatowej w celu zapewnienia dostępności architektonicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami	Powiatowe Centrum Zdrowia sp. z o.o.	Renowacja terenu Szpitala w Poniatowej, polegająca na utworzeniu ciągów pieszych wraz z miejscami odpoczynku i oświetleniem, zapewnienie systemu informacyjno- rozpoznawczego ciągów pieszych.	2 000 000	2024 - 2027
4.	Zwiększenie dostępności PUP w Opolu Lubelskim dla osób niepełnosprawnych	Powiatowy Urząd Pracy w Opolu Lubelskim	Zainstalowanie windy i dostosowanie budynku do jej użytkowania w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu Lubelskim. Zakupienie planu tyflograficznego z poddrukami, opisem brajlu i nawigacją w siedzibie PUP w Opolu Lubelskim oraz w Oddziale PUP w Poniatowej, zamontowanie tablicy informacyjnej oraz tabliczki z brajlem.	200 000 20 000	2024 - 2030
5.	Poprawa dostępności Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Karczmiskach dla osób niepełnosprawnych	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Karczmiskach	Utwardzenie terenu pozwalającego na swobodne przemieszczanie się pomiędzy budynkiem szkoły a placem zabaw. Wyłożenie kostką brukową terenu o powierzchni 400 m ² wraz z podbudową terenu.	130 000	2024-2025

Strategia Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 – 2030

6.	Poprawa dostępności Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Karczmiskach dla osób niepełnosprawnych	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Karczmiskach	Budowa chodnika z kostki brukowej wraz ze zjazdem dla osób niepełnosprawnych przy budynku warsztatów nr 1. Powierzchnia chodnika wraz z podjazdem to ok. 220 m ² powierzchni. Zjazd dla osób niepełnosprawnych umożliwi swobodne poruszanie się pomiędzy budynkami Ośrodka.	80 000	2024-2025
7	Poprawa dostępności Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Karczmiskach dla osób niepełnosprawnych	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Karczmiskach	Budowa windy w celu dostosowania budynku dla osób niepełnosprawnych (zwiększenie dostępności dla dzieci z dysfunkcją narządów ruchu poruszających się na wózkach inwalidzkich). W budynku Ośrodka znajdują się 2 piętra i nie ma możliwości przemieszczania się dzieci na wózkach inwalidzkich pomiędzy piętrami.	220 000	2024-2026
8.	Poprawa dostępności Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Karczmiskach dla osób niepełnosprawnych	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Karczmiskach	Kapitalny remont 2 łazienek znajdujących się w budynku szkoły. Przystosowanie łazienek do potrzeb osób niepełnosprawnych. Wymiana terakoty i glazury oraz wymiana armatury łazienkowej.	100 000	2024-2025
9.	Poprawa dostępności Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Karczmiskach dla osób niepełnosprawnych	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Karczmiskach	Wymiana drzwi w budynku szkoły (szt. 35) wraz z ościeżnicami. Dostosowanie ich szerokości do potrzeb osób niepełnosprawnych.	150 000	2024-2026
10	Poprawa dostępności Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Karczmiskach dla osób niepełnosprawnych	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Karczmiskach	Remont łazienki chłopców w internacie z dostosowaniem dla osób niepełnosprawnych, wymiana armatury łazienkowej, przebudowa pryszniców i toalet, wymiana płytek.	90 000	2024-2025
11.	Poprawa dostępności Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Karczmiskach dla osób niepełnosprawnych	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Karczmiskach	Wymiana drzwi w pomieszczeniach internatu, poprawa warunków mieszkalnych, dostosowanie ich szerokości do potrzeb osób niepełnosprawnych.	50 000	2024-2026

Strategia Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 – 2030

12.	Poprawa dostępności Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Karczmiskach dla osób niepełnosprawnych	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Karczmiskach	Budowa windy zewnętrznej w celu dostosowania budynku internatu dla osób niepełnosprawnych	250 000	2024-2027
13.	Poprawa dostępności Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Karczmiskach dla osób niepełnosprawnych	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Karczmiskach	Budowa siłowni zewnętrznej obok internatu w celu aktywnego spędzania czasu wolnego przez osoby niepełnosprawne mieszkające w internacie.	80 000	2024-2026
14.	Poprawa dostępności budynku starostwa dla osób niepełnosprawnych	Powiat Opolski	Budowa windy w celu polepszenia dostępności budynku starostwa dla osób starszych i niepełnosprawnych	500 000	2024-2030
16.	Bezpieczna i dostępna szkoła - poprawa dostępności Zespołu Szkół w Poniatowej dla osób niepełnosprawnych	Zespół Szkół W Poniatowej	Dostosowanie budynków szkoły do osób z niepełnosprawnościami, budowa windy w budynku głównym szkoły, oznakowanie, kompleksowa renowacja budynków, malowanie elewacji.	200 000	2024
			Poprawa funkcjonalności i dostępności terenu wokół budynku szkoły dla osób niepełnosprawnych: wyrównanie terenu, rozbudowa parkingu i dostosowanie do osób niepełnosprawnych, budowa chodników, zjazdów, rozbiórka istniejących utwardzeń kolidujących z zaplanowanymi pracami, oświetlenie terenu, zagospodarowanie zieleni, wymiana ogrodzenia budynku na nowe, .	50 000	2023 - 2024

* Termin realizacji projektów uzależniony jest m.in. od dostępności zewnętrznych źródeł finansowania ze źródeł krajowych i europejskich

Cel strategiczny 3

Wzrost atrakcyjności turystycznej i konkurencyjności

- 3.1 Poprawa atrakcyjności turystycznej.
- 3.2 Rozwój elektronicznych usług publicznych i technologii cyfrowych.
- 3.3 Poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów gospodarczych i peryferyjnych, rozwój transportu zbiorowego.

3.1 Poprawa atrakcyjności turystycznej.

Lp.	Tytuł projektu	Podmiot realizujący projekt	Opis / zakres projektu	Szacunkowa wartość projektu (PLN)	Szacunkowy termin realizacji*
1.	Zwiększenie atrakcyjności turystycznej powiatu opolskiego	Starostwo Powiatowe w Opolu Lubelskim	Odnowienie oznakowania 343 km szlaków rowerowych i 33 km ścieżek przyrodniczych.	94 000	2024-2030
2.	Modernizacja szlaku kolejowego wraz infrastrukturą	Szlaki: Karczmiska – Nałęczów Karczmiska – Wilków	Remont i odbudowa torowiska kolejowego w raz z mostami. Adaptacja i remont pomieszczeń stacji Karczmiska na cele noclegowe.	70 000 000	2023-2030

3.2 Rozwój elektronicznych usług publicznych i technologii cyfrowych.

Lp.	Tytuł projektu	Podmiot realizujący projekt	Opis / zakres projektu	Szacunkowa wartość projektu (PLN)	Szacunkowy termin realizacji*
1.	Podnoszenie jakości świadczonych usług przez Powiatowy Urząd Pracy w Opolu	Powiatowy Urząd Pracy w Opolu Lubelskim	Rozszerzenie systemów teleinformatycznych /elektroniczny obieg dokumentów, elektroniczna archiwizacja dokumentacja/.	150 000	2024

Strategia Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 – 2030

	Lubelskim				
2.	Podnoszenie jakości świadczonych usług przez Powiatowy Urząd Pracy w Opolu Lubelskim	Powiatowy Urząd Pracy w Opolu Lubelskim	Zakup centrali telefonicznej w związku z występującymi utrudnieniami w połączeniach zewnętrznych. Zakup 6 telefonów komórkowych do kontaktów z osobami bezrobotnymi i pracodawcami.	100 000 10 000	2024
3.	Podnoszenie jakości świadczonych usług przez Powiatowy Urząd Pracy w Opolu Lubelskim	Powiatowy Urząd Pracy w Opolu Lubelskim	Stworzenie trzech stanowisk komputerowych dla osób bezrobotnych i innych klientów urzędu /infokiosk/.	80 000	2024 - 2026
4.	Cyfryzacja usług medycznych Powiatowego Centrum Zdrowia	Powiatowe Centrum Zdrowia sp. z o.o.	Informatyzacja w sektorze ochrony zdrowia poprzez rozbudowę oraz zakupy infrastruktury informatycznej służącej zwiększeniu stopnia cyfryzacji, rozwój elektronicznych usług, poprzez rozbudowę istniejącego systemu informatycznego zapewniającego dostępność, integrację oraz cyfryzację nowych usług i poprawę funkcjonalności istniejących usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną w zakresie e-zdrowia.	3 000 000	2024 - 2026
5.	„e-Geodezja II - uzupełnienie cyfrowego zasobu geodezyjnego województwa lubelskiego”	Powiat Opolski	<ul style="list-style-type: none"> - pokrycie cyfrową ewidencją gruntów i budynków 100% terenu powiatu opolskiego, - skanowanie materiałów państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, - przekształcenie istniejącej mapy wektorowej prowadzonej według instrukcji K-1 z1995 r. do baz BDOT500 i GESUT według rozporządzeń z 2021 r., - podniesienie poziomu dojrzałości uruchomionych e-usług, - uruchomienie nowych e-usług (zautomatyzowana obsługa wniosków rzeczoznawców majątkowych o udostępnienie zbiorów danych dotyczących cen transakcyjnych w postaci elektronicznej oraz udostępnienie do wglądu aktów notarialnych w celu wykonania wyceny nieruchomości), - zakup sprzętu i oprogramowania. 	12 800 000	2023-2025

Strategia Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2022 – 2030

6.	Modernizacja informatyczna Zespołu Szkół Zawodowych w Opolu Lubelskim	Zespół Szkół Zawodowych w Opolu Lubelskim	Wymiana sieci internetowej, wymiana sprzętu (komputery nauczycielskie, administracji i obsługi oraz komputery do dyspozycji uczniów w szkolnym centrum multimedialnym). Modernizacja monitoringu wizyjnego we wszystkich budynkach szkoły	200 000	2024
7.	Poprawa jakości funkcjonowania administracji w zakresie technologii cyfrowych	PCPR Opole Lubelskie z siedzibą w Poniatowej	Doskonalenie kompetencji kadry pracowniczej w zakresie tworzenia oraz obsługi dostępu do usług cyfrowych w urzędzie	50 000 – 80 000	2023 - 2024
8.	Poprawa jakości usług świadczonych na rzecz jednostek obsługiwanych przez Centrum Usług Wspólnych Powiatu Opolskiego w Opolu Lubelskim	Centrum Usług Wspólnych Powiatu Opolskiego w Opolu Lubelskim	Budowa i instalacja sieci internetowej oraz wymiana sprzętu komputerowego na stanowiskach pracy	40 000	2024-2025

* Termin realizacji projektów uzależniony jest m.in. od dostępności zewnętrznych źródeł finansowania ze źródeł krajowych i europejskich.

3.3 Poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów gospodarczych i peryferyjnych, rozwój transportu zbiorowego.

Lp.	Tytuł projektu	Podmiot realizujący projekt	Opis / zakres projektu	Szacunkowa wartość projektu (PLN)	Szacunkowy termin realizacji*
1.	Przebudowa i rozbud. dróg powiatowych	Zarząd Dróg Powiatowych	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa odcinków dróg powiatowych (szczegóły projektów opisane zostały w Załącznikach 1 i 2 do niniejszej listy).	Załączniki 1 i 2	2023 - 2030
2.	Rozbudowa i przebud. ścieżek pieszo rowerowych	Zarząd Dróg Powiatowych	Budowa ścieżki pieszo rowerowej na odcinku Poniatowa – Chodel.	2 000 000	2023 - 2030
3.	Modernizacja parku maszynowego ZDP	Zarząd Dróg Powiatowych	Zakup pojazdów i urządzeń na potrzeby ZDP, celem wykorzystania ich w bieżącym utrzymaniu pasa drogowego w okresie zimowym i letnim oraz w sezonie robót budowlanych.	2 000 000	2023-2030
4.	Rozwój transportu zbiorowego	Powiat Opolski	Rozszerzenie linii komunikacyjnych transportu publicznego z miejscowości pozbawionych komunikacji publicznej do osr. miejskich. Linia komunikacyjna: Opole Lubelskie – Elżbieta – Ożarów – Wrzelowiec – Kluczkowice – Zadole – Chruślina – Sptawy – Studnisko – Józefów nad Wisłą – Wólka Kolczyńska – Kluczkowice – Wrzelowiec – Ożarów – Elżbieta – Opole Lubelskie.	171 000 zł/rok	2023 - 2030
5.	Rozbudowa i przebud. ścieżek pieszo rowerowych	Zarząd Dróg Powiatowych	Budowa ścieżek pieszo rowerowych przy drogach powiatowych nr: 2552L, 2605L, 2606L, 2614L, 2620L, 2621L, 2622L, 2626L 2630L o łącznej długości ok.84 km	28 201 320	2023 - 2030
6.	Utwardzenie dróg powiatowych na odcinkach leśnych	Zarząd Dróg Powiatowych	Wysypanie tłuczniem dróg powiatowych przebiegających przez kompleksy leśne w celu poprawienia nośności dróg na długości ok. 18,5 km. Zabieg ten, zwiększy możliwości transportowe, oraz poprawi infrastrukturę przeciwpożarową.	3 000 000	2023-2030

* Termin realizacji projektów uzależniony jest m.in. od dostępności zewnętrznych źródeł finansowania ze źródeł krajowych i europejskich.

Załącznik nr 1 do Projektu nr 1 – Przebudowa i rozbudowa dróg powiatowych.

BUDOWA, MODERNIZACJA, UTRZYMANIE I OCHRONA DRÓG, RUCH I TRANSPORT DROGOWY 2023-2030								
DROGI POWIATOWE POZA GRANICAMI ADMINISTRACYJNYMI MIAST								
LP	STARY NUMER DP [XXXXX]	KLASA TECH.	CIĄG DROGI	ODCINEK DO PRZEBUDOWY		CAŁKOWITA DŁUGOŚĆ DROGI KM	DL. NAW. TWARDEJ - DO PRZEBUDOWY KM	SZACUNKOWY KOSZT PRZEBUDOWY TYS. ZŁ BRUTTO
	AKTUALNY NUMER DP [XXXXL]			OD KM	DO KM			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	22541 / 2237L	Z	Poniatowa - Kraczevice - Szczuczki	2+800	3+790	7,055	0,990	1 237 500,00 zł
2	22536 / 2240L	Z	Kolonia Chmielnik - Kierz - Cuple - Trzciniec	3+031	4+031	2,562	1,000	890 000,00 zł
3	22546 / 2244L	Z	Trzciniec - Zalesie	0+000	2+373	2,732	2,373	2 111 970,00 zł
4	22548 / 2247L	Z	Chodel - Borzechów - Wilkołaz	0+000	7+095	7,095	7,095	8 868 750,00 zł
5	22211 / 2528L	Z	Kazimierz Dolny - Dobre - Wilków	7+329	9+329	5,866	2,000	1 780 000,00 zł
6	22183 / 2529L	Z	Bochothnica - Kazimierz Dolny - Uściąż	8+938	10+671	1,733	1,733	1 542 370,00 zł
7	22216 / 2601L	Z	Dobre - Wólka Polanowska	0+000	0+125	3,412	0,125	111 250,00 zł
				1+012	1+560		0,548	487 720,00 zł
8	22217 / 2602L	Z	Zagajdzie - Rogów - Wólka Pol. - Kosiorów	0+000	1+105	9,480	1,105	983 450,00 zł
				1+105	1+885		0,780	694 200,00 zł
9	22212 / 2604L	Z	Wilków - Majdany - Zakrzów - Janiszów	0+063	2+404	17,870	2,341	2 083 490,00 zł
				3+555	4+138		0,583	518 870,00 zł
				5+166	17+870		12,704	11 306 560,00 zł
10	22213 / 2605L	Z	Wilków - Zagłoba - Łaziska - do drogi nr 824	2+492	4+662	20,792	2,170	1 931 300,00 zł
11	22220 / 2607L	Z	Majdany - Zagłoba	0+000	1+895	1,895	1,895	1 686 550,00 zł
12	22218 / 2609L	Z	dr. pow. 2606L - Chodlik - Wrzelów	0+000	5+053	5,053	5,053	4 497 170,00 zł
13	22229 / 2612L	Z	Karczmyska - Kolonia Rzeczyca	0+708	3+016	5,250	2,308	2 054 120,00 zł
14	22230 / 2613L	Z	Karczmyska - Noworąbłów	2+525	8+010	5,485	5,485	4 881 650,00 zł
15	22231 / 2614L	Z	Karczmyska - Wymysłów - Kolonia Niezabitów	4+523	8+480	8,480	3,957	3 521 730,00 zł
16	22232 / 2615L	Z	Głusko - Wolica - Kowala	0+345	2+266	5,858	3,242	2 885 380,00 zł
				2+634	3+955			
17	22529 / 2617L	Z	Pustelnia - Trzebieszka - Darowne	1+343	3+417	3,417	2,074	4 946 250,00 zł
18	22530 / 2618L	Z	Opole Lubelskie - Grabówka - Plizin - Dąbrowa	0+868	2+244	3,776	1,376	1 224 640,00 zł
19	22504 / 2623L	Z	Kolonia Łaziska - Elżbieta - Skoków	2+260	3+760	9,652	2,350	2 091 500,00 zł
				3+760	4+610			
20	22502 / 2625L	Z	Piotrawin - Zgoda - dr. pow. 2605L	2+622	7+237	7,237	4,615	4 107 350,00 zł
21	22523 / 2627L	Z	Leonin - Wandalin	0+000	3+498	5,166	3,498	3 113 220,00 zł
22	22525 / 2628L	Z	Komaszyce - Puszo Godowskie	0+000	2+012	2,012	2,012	1 790 680,00 zł
23	22506 / 2632L	Z	Puszo Godowskie - Antonówka - Godów	0+000	3+337	3,337	3,337	4 946 250,00 zł
24	22509 / 2633L	Z	Granice - Świdno	0+000	3+327	3,327	3,327	2 961 030,00 zł
25	22508 / 2635L	Z	Niesiołowice - Nietrzeba	3+920	6+565	6,565	2,645	2 354 050,00 zł
26	22522 / 2636L	Z	Wrzelowiec - Chruślina - Idalin	6+405	7+082	10,186	0,677	602 530,00 zł
				9+111	10+186		1,075	956 750,00 zł
27	22510 / 2637L	Z	Józefów nad Wisłą - Chruślina - Wierzbica	2+450	5+271	11,625	3,991	3 551 990,00 zł
				12+904	14+074			
28	22511 / 2638L	Z	Krasne - Owczarnia - Boby Wieś	0+000	4+032	7,431	4,032	3 588 480,00 zł
29	22512 / 2639L	Z	Józefów nad Wisłą - Boiska - Dzierzkowice	1+950	8+329	14,295	9,908	8 818 120,00 zł
				8+829	10+700			
				12+906	14+564			
30	22513 / 2640L	Z	Boiska - Idalin - dr. pow. 2702L	1+600	4+845	5,520	3,245	2 888 050,00 zł
31	22516 / 2641L	Z	Boiska - Stefanówka - Miłoszówka	0+000	6+164	6,164	6,164	5 485 960,00 zł
32	22515 / 2642L	Z	Prawno - Dębniak - Miłoszówka	0+000	2+213	2,213	4,343	3 865 270,00 zł
				5+270	7+400			
33	22611 / 2644L	Z	Bliskowice - Natalin - Miłoszówka - Grabówka Stara - Księżomierz	4+950	6+288	1,338	1,338	1 190 820,00 zł
34	22526 / 2645L	Z	Puszo Godowskie - Świdno	0+000	2+428	4,433	2,428	2 160 920,00 zł
Razem:						220,442	119,922	114 717 890,00 zł

Załącznik nr 2 do Projektu nr 1 – Przebudowa i rozbudowa dróg powiatowych.

BUDOWA, MODERNIZACJA, UTRZYMANIE I OCHRONA DRÓG, RUCH I TRANSPORT DROGOWY 2023-2030								
DROGI POWIATOWE W GRANICACH ADMINISTRACYJNYCH MIAST								
Lp.	STARY NUMER DP [XXXXX]	KLASA TECH.	NAZWA ULICY	ODCINEK DO PRZEBUDOWY		CALKOWITA DLUGOŚĆ DROGI KM	DL. NAW. TWARDEJ - DO PRZEBUDOWY KM	SZACUNKOWY KOSZT PRZEBUDOWY TYS. ZŁ BRUTTO
	AKTUALNY NUMER DP [XXXXL]			OD KM	DO KM			
OPOLE LUBELSKIE								
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	2652L	L	Długa	0+000	1+254	1,254	1,254	1 116 060,00 zł
2	2653L	L	Kolejowa	0+006	0+512	0,506	0,506	733 700,00 zł
3	2655L	L	Partyzancka	0+009	0+361	0,352	0,352	510 400,00 zł
4	22530 / 2618L	Z	Rybacka w ciągu drogi powiatowej 2618L Opole Lubelskie - Grabówka - Pilizin - Dąbrowa	0+000	0+868	0,868	0,868	1 085 000,00 zł
5	2657L	L	Szpitalna	0+000	0+176	0,176	0,176	220 000,00 zł
Razem Opole Lubelskie:						3,156	3,156	3 665 160,00 zł
PONIATOWA								
6	22227 / 2552L	Z	Nałęczowska w ciągu drogi powiatowej 2552L Wąwolnica - Poniatowa	13+870	14+634	0,764	0,764	955 000,00 zł
7	22227 / 2552L	Z	Wylotowa w ciągu drogi powiatowej 2552L Wąwolnica - Poniatowa	12+691	13+651	0,960	0,960	854 400,00 zł
Razem Poniatowa:						1,724	1,724	1 809 400,00 zł
JÓZEFÓW NAD WISŁĄ								
8	22510 / 2637L	Z	Urzędowska w ciągu drogi powiatowej 2637L Józefów nad Wisłą - Chruślina - Wierzbica	1+000	2+450	2,450	1,450	1 290 500,00 zł
Razem Józefów n. Wisłą:						2,450	1,450	1 290 500,00 zł
Razem miasta:							6,330	